

2.4.2: Students go through a set of activities as preparatory to school-based practice teaching and internship. Pre practice teaching / internship orientation / training encompasses certain significant skills and competencies

Reports and photographs / videos of the activities

सहयोग सेवाभावी संस्थेचे
अध्यापक महाविद्यालय, विष्णुपूरी,
नांदेड.

शिक्षणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम
प्रात्यक्षिक कार्य

आंतरवासिता (Internship)

द्वितीय वर्ष चौथे सत्र

सन २०२१ ते २०२२

हजेरी क्रमांक (६७)

छात्र शिक्षक सेवाकाल शाळा शाळूमाता इ. व मेशी
मा. व उच्च माध्यमिक विद्यालय
वाजेगाव, नांदेड.

वर्ग बि.एड द्वितीय वर्ष

छात्र शिक्षकाचे नांव नरहरे शंतीष

व्यक्तिगत

शिक्षणशास्त्र पदवी अभ्यासक्रम

छात्रशिक्षक सेवाकाल शिबीर

प्रात्यक्षिक कार्य

नियोजन वही

अध्यापक महाविद्यालयाचे नांव सहयोग सेवाभावी संस्थेचे अध्यापक

महाविद्यालय विष्णुपुरी नांदेड

घरचा पत्ता मु. एकलारा ता. मुखेड जि. नांदेड

छात्रशिक्षकाचे नांव नरहरे सतोष व्यंकटराव

सन २०२२ - २०२३

क्रमांक 67

छात्रशिक्षक सेवाकाल दिनांक / / २० ते / / २०

शाळेचे नांव राष्ट्रमाता उर्दु व मराठी माध्यमिक विद्यालय वाजेगाव

पत्ता वाजेगाव नांदेड

महाविद्यालयाच्या प्राचार्याचे नांव प्रा. डॉ. वी. जी. गिरगावकर सर

छात्रशिक्षक सेवाकाल प्रमुखाचे नांव प्रा. सोनलके ए. एन.

प्रमुख मार्गदर्शक प्राध्यापकाचे नांव डॉ. पंचलिंग एस. के.

सेवाकाल मुख्याध्यापकाचे नांव

अनुक्रमणिका

- १) प्रास्ताविक
- २) आंतरवासिता कार्य
- ३) प्रमाणपत्र
- ४) अध्यापन कार्याचे नियोजन
- ५) इतर कार्याचे नियोजन
- ६) पाठाचे संक्षिप्त टाचण
- ७) सराव पाठ टाचण
- ८) पाठाचे निरीक्षण
- ९) घटक चाचणी नियोजन
- १०) समाजसेवा शालेय
- ११) वर्गाची हजेरी
- १२) अभ्यासानुवर्ती उपक्रम
- १३) इतर शालेय उपक्रम
- १४) परिपाठ
- १५) वर्ग शिक्षक या नात्याने इतर कार्य
- १६) शालेय दफ्तराची माहिती
- १७) अनुभवी शिक्षकाची मुलाखत व संवाद
- १८) आंतर वासितेचा संपुर्ण अहवाल

प्रस्ताविक

शैक्षणिक वर्ष २०१५ - १७ या शैक्षणिक वर्षापासून NCTE च्या मार्गदर्शक तत्वानुसार शिक्षण शास्त्र पदवी अभ्यास क्रम हा दोन वर्षांचा करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमाचा एक अत्यावश्यक भाग म्हणजे आंतरवासिता कार्य यालाच आपण इंटर्नशिप असे संबोधतो इंटर्नशिप ही एक व्यवस्था असून यात प्रशिक्षणार्थी पुढे शिक्षकी व्यवसायात पदापर्ण करणार आहे.

पेज अॅन्ड थॉमस यांनी शिक्षणाच्या अंतरराष्ट्रीय शब्दकोषात इंटर्नशिपला नवीन पात्रता प्राप्त केलेल्या शिक्षकांचा परिवेक्षा अवधी असे मानले आहे. अशा शिक्षकास इंटर्न असे संबोधण्यात आले. इंटर्नशिप अध्यापनासाठी अधिक अवसर मिळवून देते व अधिक समर्थ करतो.

‘प्रशिक्षणान्तर्गत छात्र सेवाकाल’ (Internship) ही संज्ञा वैद्यकीय शिक्षणाच्या अभ्यासक्रमातून घेतली आहे वैद्यकीय शिक्षणाचा कालावधी संपल्यावर विद्यार्थी एखाद्या हॉस्पिटल मधील अनुभवी व तज्ज्ञ डॉक्टराच्या पर्यवेक्षणाखाली काम करतो. कोणत्याही डॉक्टरला करावी लागणारी सर्व कामे तो करतो. रोग्याची तपासणी, निदान, प्रथमोपचार, औषधोपचार सुचविणे, शस्त्रक्रिया आदि मार्गदर्शक डॉक्टर त्याच्या कार्याचे पर्यवेक्षण करून त्यावर चर्चा करतो व प्रत्याभरण मिळते. वैद्यकीय शाखे प्रमाणेच बी.एड.चा अभ्यासक्रम सुद्धा व्यावसायिक आहे. त्यामुळे प्रशिक्षणार्थीची व्यावसायिक तयारी पूर्ण व्हावी म्हणून ‘प्रशिक्षणान्तर्गत छात्र सेवाकाल’ (Internship) चे आयोजन केले आहे. एखाद्या अनुभवी व प्रशिक्षित शिक्षकाच्या पर्यवेक्षणाखाली शाळेतील विविध कार्ये करण्याचा अनुभव होणे असा अर्थ अभिप्रेत आहे. यास पदवी पूर्व सेवा असेही म्हणता येईल.

या आंतरवासिता दरम्यान छात्राध्यापक हे रेग्युलर शिक्षका प्रमाणे कार्य करतील. आणि सर्व शालेय उपक्रमात सहभागी होतील. ज्यात नियोजन, अध्यापन, मूल्यमापन यांचा समावेश असेल. प्रशिक्षणार्थ्यांनी शाळेतील शिक्षक इतर कर्मचारी व विद्यार्थी यांच्याशी सुसंवाद साधने अपेक्षित आहे.

- १) आंतरवासिता कार्यक्रमाद्वारे प्रशिक्षणार्थ्यां मध्ये व्यापक दृष्टीकोन व्यावसायिक क्षमता शिक्षकांची मनोभूमिका, संवेदनशिलता व कौशल्य यांचा विकास व्हावा.
- २) शाळेतील विद्यार्थ्यांचा विविध गरजांच्या पूर्तीसाठी छात्राध्यापकाने सुसज्ज व्हावे.
- ३) छात्राध्यापक उच्च प्राथमिक आणि माध्यमिक या दोन स्तरावर अध्यापनात क्रियाशील असावा.
- ४) त्यांना शासकीय आणि खाजगी शाळांवर सुनियोजित पर्यवेक्षण आणि शिक्षकांच्या (मार्गदर्शकांचा) प्रत्याभरणासहित अध्यापनाची संधी उपलब्ध करून देण्यात यावी.
- ५) आंतरवासिता कार्य हे शाळेत किमान १५ आठवडे केले जावे.
- ६) यात प्राथमिक स्तरावर १ आठवडा रेग्युलर शिक्षकांच्या अध्यापनाचे वर्ग निरीक्षण करावे तसेच यात Peer Observation शिक्षण निरीक्षण आणि छात्राध्यापकांचा पाठाचे मार्गदर्शका कडून (Faculty) निरीक्षण सुद्धा केले जावे.
- ७) या आंतरवासिता कार्या दरम्यान आणि अंत कार्यानंतर छात्राध्यापकाने अध्ययन अनुभवांचे संग्रहीकरण आणि परावर्तन करणे अवश्यक आहे.
- ८) म्हणून आंतरवासिता कार्यानंतर अध्ययन अनुभवांच्या विविध पैलूवर विमर्षी चिंतनात्मक लेखन करता यावे यासाठी आंतरवासिते दरम्यान चर्चा व सादरीकरणाला विशेष वेळ व महत्व द्यावे (Extended Space)

बी.एड. प्रशिक्षणार्थ्यांसाठी आंतरवासिता उद्दिष्टे :

दि. / / ते . दि. / /

या कालावधीत आयोजित केलेल्या छात्रसेवाकालाची उद्दिष्टे :

- १) शिक्षण प्रक्रियेतील मानवी घटक उदा: मुख्याध्यापक, पर्यवाक, वर्ग शिक्षक, विषय शिक्षक, इ. च्या कार्याच्या प्रत्यक्ष कृतीतून ओळख परिचय करून घेण्यास संधी उपलब्ध करून देणे.
- २) घटक नियोजन, दैनंदिन अध्यापन नियोजन, घटकांचे अध्यापन व त्या अनुषंगाने घटक चाचणी घेणे, उत्तरपत्रिका तपासणे, गुणपत्रक तयार करणे इ. कार्याची कृतीपर अनुभूती घेण्यास संधी उपलब्ध करून देणे.
- ३) शालेय व्यवस्थापन या विषयातील शालेय वेळापत्रक व शिक्षक वेळापत्रक अशा विविध वेळापत्रकांचे नियोजन आयोजन व अंमलबजावणी करण्याची संधी देणे.
- ४) प्रार्थना, परिपाठ, मूल्यशिक्षणाच्या तासिकांचे आयोजन व कार्यवाही करण्याची संधी उपलब्ध करून देणे.
- ५) विज्ञान प्रयोगाचे नियोजन, आयोजन व कार्यवाही करणे.
- ६) खेळ, कार्यानुभव, चित्रकला व हस्तकला इ. तासिका नियोजनपूर्वकरित्या घेण्याची संधी उपलब्ध करून देणे.
- ७) समाजसेवेच्या तासिका, परिसर सुशोभन दृष्टीने कार्यक्रमाचे नियोजन, आयोजन व कार्यवाही करण्यास मदत करणे.
- ८) दोन तासांच्या सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे नियोजन, आयोजन व प्रत्यक्ष कार्यवाही करण्यास मदत करणे.
- ९) छात्राध्यापकात निर्णयक्षमता, उपक्रमशीलता निरीक्षणक्षमता, चिकित्सक वृत्ती, समयसूचकता इ. गुण विकसित होण्यासाठी मदत करणे.
- १०) संपूर्ण उपक्रमाचे मूल्यमापन करून अहवाल लेखनाची संधी देणे व त्यातून त्यांची संशोधन वृत्ते वाढीस लागण्यास मदत करणे.
- ११) शिक्षक प्रशिक्षण अभ्यासक्रमातील तात्विक विषयांचे प्रत्यक्ष शालेय कामकाजात उपयोजन करण्याची क्षमता वाढविणे.
- १२) माध्यमिक शाळेतील दफ्तर, प्रशासन, कार्यपध्दती यांची ओळख अनुभव देणे.
- १३) शाळेतील अभ्यासपूरक अभ्यासांतर्गत विविध रात्रिविण्याची क्षमता निर्माण करणे.
- १४) प्रत्यक्ष शालेय वातावरणाचा परिचय करून देणे.

आंतरवासिता उपक्रमाचे फायदे :-

- १) इंटर्नशिप कार्यक्रमांमुळे छात्राध्यापकाला शाळेला पूर्णवेळ काम करण्याची संधी मिळते.
- २) व्यावसायिक पूर्वतयारी प्रत्यक्ष अनुभूतीतून करण्याची संधी मिळते.
- ३) प्रात्यक्षिक कार्य व सैद्धांतिक माहिती या दोन्हीचा योग्य समन्वय साधला जातो.
- ४) इंटर्नशिप पूर्ण केल्यानंतर शिक्षकी व्यवसायात पदार्पण करतांना समर्थपणे विशेषरस घेवून कार्य करण्याची प्रेरणा मिळते.

आंतरवासिता कार्य

कार्यक्रमाची रुपरेषा

आंतरवासिते दरम्यान खालील बाबींचा (activities) चा अंतर्भाव असावा.

- १) पाठ (६ पाठ) (1 Credit)
पाठ हे शालेय विषय संदर्भात (School / Subject methology) असावेत आणि विविध स्तरावर अध्यापन करणे अपेक्षित आहे.
(जसे उच्चप्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक)
- २) मूल्यमापन नियोजन (1 Credit)
छात्राध्यापकाने कोणत्याही एका अध्यापन पद्धतीशी संबंधित घटकावर संविधान तक्त्याच्या मदतीने घटक चाचणीचे आयोजन करावे. निकाल घोषित करावा. आणि साजेसे प्रत्याभरण करावे.
- ३) शालेय दप्तराचा अभ्यास करणे (1 Credit)
शालेय कागदपत्रे, नोंदी (Record) आणि ते जपणारी यंत्रणा त्यांचे जतन (Maintenance) व मूल्यमापन यांचा अभ्यास छात्राध्यापकाने करावा व त्याचा अहवाल तयार करावा.
- ४) सहशालेय / सांस्कृतिक / वाड.मयीन (Literary) उपक्रमाचे आयोजन (2 Credit)
छात्राध्यापकाने किमान 02 सहशालेय / सांस्कृतिक / वाड.मयीन उपक्रमांचे आयोजन करावे.
- ५) छात्रशिक्षकांचे निरीक्षण
छात्राध्यापकाने किमान १० सहाध्यायींच्या पाठांचे निरीक्षण करावे आणि योग्य प्रत्याभरण / प्रतिसाद / Feedback द्यावा.
- ६) इतर शालेय उपक्रम आणि कार्यक्रम (1 Credit)
यात (मानसशास्त्रीय कसोटी) (Testing), पालक समाज संबंधित उपक्रम, उपचारात्मक अध्यापन, खेळ, जनजागृती कार्यक्रम यांचा समावेश आहे. या पैकी कोणत्याही दोन Activities प्रत्येक विद्यार्थ्यांने घेणे बंधन कारक आहे.
- ७) शिक्षकांची मुलाखत आणि संवाद (1 Credit)
वर्ग खोलीतील अध्ययन, अध्यापन, शिक्षकांचा व्यवसायिक विकास या क्षेत्रातील अनुभव या विषयावर किमान ०२ अनुभवी शिक्षकांची मुलाखत छात्राध्यापकाने घ्यावी.

छात्रशिक्षक सेवाकाल

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की,

श्री / श्रीमती नरहरे संतोष व्यंकटराव

यांनी आमच्या राष्ट्रमाला उर्दू व मराठी मा.शाळा

शाळेत दि. 10/02/2023 ते 28/02/2023 छात्रशिक्षक

सेवाकाला मध्ये नेमून दिलेली सर्व कामे यशस्वीरित्या पूर्ण केली आहेत. त्यांचे काम समाधानकारक आढळून आलेले आहे.

स्थळ : वाजेगाव

दिनांक :

प्राचार्य
Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

गटमार्गदर्शक प्राध्यापक

१ डा. पंचलिंग एस के

२

मुख्यध्यापक
राष्ट्रमाला उर्दू व मराठी माध्य.विद्यालय
वाजेगाव, ता. जि. नांदेड.
(शाळेचा शिक्का)

विभाग प्रमुख

छात्र शिक्षक सेवाकाल

अध्यापन कायचे नियोजन

माध्यमिक शाळेतील वर्गावरील अध्यापन :

पाठ क्रमांक	दिनांक	तासिका	विषय	पाठ विषय / पाठयांश
१)	१०-२-२३	१ली	मराठी	श्रवणा- वनवास
२)	११-२-२३	१ली	मराठी	श्रवणा वनवास
३)	१३-२-२३	५थी	मराठी	पाठ- भौतिकीपेठेवर्तुळाचा भे
४)	१५-२-२३	५थी	मराठी	पाठ- भौतिकीपेठेवर्तुळाचा भे
५)	१०-२-२३	२	मराठी	इसारे दुःख
६)	१५-२-२३	५	मराठी	चोच भाषिचार
७)	१६-२-२३	३	मराठी	अन्नजाल
८)	१७-२-२३	३	मराठी	भोववणीसोत मुकाराम
९)	१०-२-२३	५	मराठी	जलदिंडी
१०)	१३-२-२३	५	मराठी	भोववणीसोत सावन
११)	१५-२-२३	३	मराठी	मराठी
१२)	१५-२-२३	२	मराठी	भोववणीसोत सावन
१३)	१०-२-२३	३	इतिहास	वदलते जीवन भाग-
१४)	११-२-२३	२	इतिहास	—
१५)	१०-२-२३	५	इतिहास	—
१६)	११-२-२३	५	इतिहास	पर्यटन आणि विकास
१७)	१३-२-२३	२	इतिहास	— ॥ —
१८)	१५-२-२३	३	इतिहास	इतिहासिक ठेव्याचे जग
१९)	१५-२-२३	५	इतिहास	— ॥ —
२०)	१५-२-२३	५	इतिहास	महाराष्ट्रराज्याचे निर्मि
२१)	१६-२-२३	२	इतिहास	स्वानुभवप्राप्ती
२२)	१५-२-२३	१	राज्यशास्त्र	भोववणीसोत समर
२३)	१६-२-२३	५	राज्यशास्त्र	— ॥ —
२४)	१७-२-२३	३	इतिहास	उद्योग - व व्यापक

इतर

अ.क्र.	कार्यचे नांव	
१)	गृहपाठ	
२)	विद्यार्थीवर्तन चिकित्सा	
३)	गळतीच्या समस्येचा अभ्यास	
४)	मुलांची प्रवेश पूर्व नोंदणी	
५)	समाज सेवा (शालेय)	१०
६)	सांस्कृतिक कार्यक्रम	१५
	वर्गाची हजेरी	
	स्पर्धा व क्रिडा आयोजन	
	परिपाठ	
	गर्भशिक्षक या नात्याने इतर कामे	
	य शालेय उपक्रम	
	आरोग्य शिबिर	
	तानद नगरी	
	कळता अभिमान	

दंडराज

परेश

दंडराज

१७-१२-२३

१७ हजेरी रोज घेतली पाहिजे

माध्यमिक वर्ग - अध्यापन

शाळेचे नांव राष्ट्रमता माध्यमिक विद्यालय

दिनांक 10/02/2023

शाळेचे वेळ 12:00 ते 05:00 विद्यार्थ्यांची संख्या 160

9) वर्ग सजावट - चताके, विद्यार्थ्यांनी वगैरे केलेले विविध विषयांचे भिन्निपत्रक, रिबिन्य, कुले, रंगित चड्डे इ..

साहित्य - रंगित कागद, मार्कर, रिबिन्य, चताके, पत्रके

कृती - विविध रंगांचे मोठे कागद एक सभाग आकाराने काढून घेणे, त्यावर विविध विषयांचे भिन्निपत्रके बनवली जाणे. गणितीय शुभ्रे, मराठी कुवी व त्यांची होपन नाचे, शास्त्रज्ञ व त्यांचे शोध याशि विविध भिन्निपत्रके रूलेत व मार्करच्या सहाय्याने कोलम करून विविध रंगांच्या मार्करच्या वापर करून बनवली

2) प्रार्थना गीत - (वर्गाची प्रार्थना व तुम्ही घेणार असलेले अभिनव गीत खाली लिहा.)

प्रार्थना
हिय धामची प्रार्थना झगू हेच
आमुचे मागणे. भावासागे माण-
साशी भावासासम वाचणे. अर्प
जाती प्रान जाधा वेष सारे संपू दे.
एक गिळ, एक शाशा एक रंगी
रंगू हे झगू पयरो पुन्हा मनावर
शुभ्रेकेचे जादणे

गीत
दृष्टो वच्चों ग्रह श्रेडा पारा लीगो
रंगो डा मेला सारा रहे सदा ग्रह श्रेडा
उंचा आकाश को रहे ग्रह खूना!
सदा करो व्रम इसका भान, उभिन उला
इसका अपमान श्रेडा ही है, देश जी
शान बन रहा है ग्रह सदा महान!

3) खेळ : (एक दोन वेळा घ्यावेत)

लिंबू - चमचा

साहित्य - लिंबू आणि चमचा

खेळाची माहिती - प्रत्येक विद्यार्थ्यांस प्रत्येक लिंबू व चमचा ज्ञानावसाय सांगितले, व 10-10 जा जोड्या करून क्रमाने चमचावर लिंबू घेऊन दातांमध्ये चमचा राखून पकडून घेतल्या शेकापासून दुसऱ्या दुसऱ्या शेकापर्यंत जाव्यास सांगितले जे विद्यार्थी लिंबू पकडू न देता दुसऱ्या शेकापर्यंत पोहचला, तो विजयी झाला.

4) पाठ - (इतिहास, भुगोल, भाषा, गणित यापैकी दोन पाठ घ्यावेत. साहित्य, कृती, विद्यार्थी सहभाग शिक्षक सहभाग याचा स्पष्ट उल्लेख खाली द्यावा.)

अ) पाठ क्र. - 9 मराठी (वर्ग - आठवा)

वदनी अक घेता → या पाठात अज्ञानाचा शब्दा व जे वारू अथतात त्यांना अज्ञान करारे, शके सांगितले शार. मी विद्यार्थ्यांना अज्ञानचे महत्व समजावून सांगून त्यांच्या-उद्देश शक्य घेतली की कुणीही यापुढे अज्ञानाचा शोकास वचनात

1) पाठ क्रमांक - 2 इतिहास - साहित्य जिवन व नागरी संस्कृती
 1 पाठान्त मानव स्थिर जिवन कठ्या संकारे जगू लागला
 वस्त्या करून राहू लागला, लोखेच वस्तूच्या वापर कथिपाव-
 युरुन उला. कोण- कोणत्या धातूच्या वापर करून
 कोणत्या वस्तू बनवू लागला. लोखेच धातूच्या वापर उरुन युन
 1 हे सांगितले आहे. मी विद्यार्थ्यांना लोखे स्थान, पितळ
 मी वाथ्या, बलाय, मंडी दाखवली. खेडगीतील
 डिके च्यात लोखेच चित्र दाखवली.

1) वर्गातील विद्यार्थ्यांबद्दल तुमचे मत -
 विद्यार्थी खुप निरागल आहेत. सर्व
 कांच्या ज्ञान खुपतात, शादर करतात. एकदा सांगितलेले
 तल, वर्ग स्वच्छ व शांत ठवतात. सांगितलेला भूतपाठ
 करून घाणतात, वर्गात सुद्धा विचारलेल्या प्रश्नांच्या
 देतात. व शिस्तीचे पालन करतात. सर्व विद्यार्थी
 शांत येतात. नखे स्वच्छ आपलेली दाखतात. कस
 लावून विचारलेले धरतात. माझे सर्व विद्यार्थी
 खुप प्रिय आहेत, आणि त्यांच्यावर माझे प्रेम आहे.

खालील माहिती जमा करा -

1) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक वर्गाच्या खोलीचा आकार - 20x22

2) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक वर्गासाठी साहित्य - (प्रत्येकी पाच साहित्य)

अ) खेळ - लिंबू-चमचा, च्यो-च्यो, आवणे

ब) संगित - द्येरा झायलीफोन

क) चित्रकला - नियत चित्र काडून त्यात रंगा भरायला आवला.

ड) भाषा - वहाभाचे वाग (मैसर्गिक स्थिया ध्वन्याचे तार कसे धरते)

इ) विज्ञान - वेष्टरी, शाहसा, पाठरा कागद, कुंगवा

फ) गणित - चोकोन व वर्तुळाचे शैक्षणिक साधने

ग) इतिहास, भूगोल - धुस्तकालीन विविध चित्र

3) संदर्भ पुस्तकाची नावे मिळवा (कमीत कमी एक) -

1) गाण्यासाठी - देशभक्ती गीते व अड्ड गीते

2) गोष्टीसाठी - पंचतंत्र, अक्षर व विखल, दंतकथा

3) अध्यापन पद्धतीसाठी

1) अध्यापन पद्धती
 - डॉ. शैलजा शंकाळे

2) विज्ञान अध्यापन पद्धती
 - डॉ. ज्योति विजय पाटील

ठ क्रमांक - ①

का क्रमांक २२

ना - देवास्त

॥ विवेकी ॥

शिक्षक / विद्यार्थी कृती

आर्थि लक्ष्यपूर्वक विवे
निरिच्छा कराना
हे क कविनेचा अर्थ
एक रत्न सगिनात
राष्ट्रि पूर्वनात राहण
२ त्याचे जीवनमार्ग
१ असते त्याची जीव
३ असते याचे जीवन
कविनेत क विवेकी
आर्थि लक्ष्यपूर्वक विवे
निरिच्छा कराना
जेव्हा कविनेत व
या रत्नात
१० फक्त याच लक्ष्नी
१०० असते देवास्त
१००० हे देवास्त व
२००० देवास्त.

॥ देवास्त ॥

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 9 वी तुकडी व दिनांक 10-2-20 तासिका क्रमांक 4 रविवार

विषय मराठी पाठ्यांश कविता - अठरावी

पाठाची उद्दिष्ट्ये 1) डोंगर दयानिल जीवन 2) निसर्ग विषयी
3) अमणो महल साह्ये 4) वरा

शैक्षणिक साधने निसर्ग चित्र

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
9 वी	पुस्तकातून हेतुबोधन प्रकटवाचन	आजिल्या कविनेच्या आधारावर प्रश्न विचारणे	विद्यार्थी लक्षपूर्वक पठनात व निरीक्षण करतात.
म	मुळावचन	आपली वाद्याच्या लक्षात	कविनेचे स्पष्टीकरण शिक्षक करतात
रा	स्वच्छीकरण	बभू सूर्याचे रश्मि पडून येईल हे दृश्य कोण वाचन निकाड्याशी नासू घोगडी नेसून	विद्यार्थी लक्षपूर्वक पठनात व निरीक्षण करतात
ठी	संलग्नेन मुख्यभाषण उद्घाट	संलग्नेन चर्चा शांताचे आकर्षण करणे शांताचे दृष्टीकरण करणे डोंगर भागातील वर्णन करणे	संलग्नेनचे प्रश्न विचारनाम विद्यार्थी उत्तर देतात मुख्यभाषणाने उद्घाटक प्रश्न निरून उत्तर देण्यात दनात विद्यार्थी महत्वाचे निरीक्षण घेतात.

फलक लेखन - वाद्याच्या लक्षात वादळणी करताती जाणा
उद्घाटक - डोंगर (वर्णन)
निकाड्याशी - जिन नक्षत्राचा समूह
वाचन नक्षत्रे - वारा

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १वी तुकडी ब दिनांक १३-२-२३ तासिका क्रमांक ५थी

विषय मराठी पाठ्यांश आंलि पळे वट्टोचा गोक

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) आंलि पळे सामन्याची २) शुभवान्त कशी व

३) काड्याली याची ४) माद्येता देणे

शैक्षणिक साधने वेगवेगळ्या खेळांची लिपे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	सर्व किडा स्पर्धांची माहिती व प्रश्न विचारून प्रस्तावना केली.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक शिकतात व निरीक्षण करतात.
	दुरुकथन	विचारून प्रस्तावना केली.	
	प्रस्तावना	आंलि पळे वट्टोचा गोक	शिक्षक पाठाचे पठण करून छात्रांची सुप्रतिक्रिया घेताना
	शुभवान्त	विद्यार्थी शुभवान्त करतात	
	लेखक परिचय	बाळू ज. वेजोम	करता करतात.
	संरचना	आंलि पळे गावाचे सामन्या	संकेतनाचे प्रश्न विचारून विचारतात
	मुख्यभाषण	मज वट्टो खोबले लेखनात	मुख्यभाषणाचे प्रश्न उत्तर करून लिखित विचार घेतात
	उद्देश	स्वयं शिष्यवर्गनास ठी	उद्देश विद्यार्थी वट्टो लिखित घेतात.

फलक लेखन - क्षितिज - अभाव
शिक्षा -

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ तुकडी ७ दिनांक १५ तासिका क्रमांक ५२१ वी

विषय मराठी पाठ्यांश ऑलिंपिके वटुळीचे गोकु

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) ऑलिंपिके खेळाची २) माहिती देणे

३) _____ ४) _____

शैक्षणिक साधने चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	शिकविलेल्या पत्रावर प्रश्न विचारून	विद्यार्थी लिहिले व निरीक्षण करतील.
	हेतुकथन	ऑलिंपिके वटुळीचा गोकु	
	पत्रावरून	शिक्षक वाचन करतील	शिक्षक वाचले वाचन करतील विद्यार्थ्यांना पता
	मुळावरून	विद्यार्थी मनातल्या मनात वाचन करतील	
	स्फुटलेख	खेळाचे मैदान	शिक्षक पाठ्याचे स्फुटलेख आवेतरा ल्याचे संकलनासाठी प्रश्न विचारतो विद्यार्थी उत्तर देतात
	संकलन	प्रेक्षकांच्या समपरी द्वारासाठी घुसवून अशी निवाससाठी बांधलेल्या सर्व सोपे असते जागा त्यालाच ऑलिंपिके जिंकले म्हणतात.	मुख्यमापनाचे उद्देश कळवावे प्रश्न
	मुख्यमापन	स्पर्धक देवा अशा करताना अकला वाकल्या साकलनासाठी मुख्यमापन घडोकरणा करण्यासाठी	लिहून व उत्तर विद्यार्थी देतात
	उद्देश	स्पर्धेची स्थापना	

फलक लेख:

कठिना शिंदे

इ.स. १९५६ - ऑलिंपिके वटुळे

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 9 वी तुकडी व दिनांक तासिका क्रमांक 5 वी

विषय मराठी पाठ्यांश भौतिकी व वस्तुवाचा गोक

पाठाची उद्दिष्टे 1) भौतिकीचे खेळाची 2) माहिती व भौतिकी

3) खेळाची सुकवात व 4) खेळी होते हे सांगणे

शैक्षणिक साधने चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
9 वी	प्रस्तावना	शिकविलेल्या पाठ्यावर प्रश्न विचारून	
म	हेतुकथन	भौतिकीचे वस्तुवाचा गोक	
स	प्रकटाचन	भौतिकीचे वस्तुवाचा गोक	शिक्षक विद्यार्थ्यांना
श	मुळाचन	विद्यार्थी वानून पाळवतात.	स्वाधिकार घेतात
ठी	स्वाधिकार	विद्यार्थी मजनात वाचन करतात	विद्यार्थी लक्षपूर्वक
	विषय प्रतिपादन	किडेच्या क्षेत्रात जातीभेद नाही, धर्म भेद नाही.	गोलतात व निरीक्षण करतात.
	संश्लेषण	प्रमिले से रोपके हे से कोको	संश्लेषणाचे प्रश्न विचार
	मुख्यभाषण	वधकिया खेळाडू.	उत्तरे तान.
	उद्देश	यांवेळारी ज्योत ते वत भूतने संकलनाशांनाचे आकलन घेते. मुख्यभाषण हे शानाचे दृशिकेण स्वय प्रश्ननासामी.	मुख्यभाषण सुगारफेळाक प्रश्न मिळून शिक्षक विद्यार्थी उत्तर घेतात

फलक लेखन - कठिण शोध

ड. स. खेळाची नावे ड.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता वु वी तुकडी अ दिनांक 10-2-23 तासिका क्रमांक 3वी
 विषय मराठी पाठ्यांश दसरे दुःख
 पाठाची उद्दिष्टे १) चाली व त्याची भाई २) त्यांच्या विषया प्रेम
 ३) मद्यिनी देणे ४) _____
 शैक्षणिक साधने चालीचा फोटो

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथःकरण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	पाठ्यात आधारीत प्रस्तावना	विद्यार्थी लक्षपूर्वक पाठतील
	हेतुकथन	"दसरे दुःख"	
	प्रकरणातून	शिक्षक वाचन करतात	पाठाचे शब्दच्छेद करून घेऊन देतात.
	मुख्यातून	विद्यार्थी मनात वाचन करतात.	
	विषय प्रतिपादन	रंगमंचावरील पडदा दूर झाला प्रेक्षागृह एकदम शीत झाला	
	संकलन	लिहून घेतला. → संकलन आकलन होते.	संकलनाचे प्रश्नांचे उत्तर देतात.
	मुख्यमापन	मुख्यमापनामुळे दुर्दैव होणे	मुख्यमापन उड्यात घेऊन लिहून देतात
	उद्घाट	दव भेडस्ययवामाणि.	उद्घाट लिहून घेतात.

फलक लेखन - _____

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 9 वी तुकडी ब दिनांक 10-2-23 तासिका क्रमांक 3 वी
 विषय मराठी पाठ्यांश हमरे दुःख
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) यादी व त्यांचे वैगमेश्यावर पदार्पण
 ३) करणे याची माहिती ४) देणे
 शैक्षणिक साधने यादीचा फोटो.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	पाठ्यावर आधारीत प्रश्न विचारतात.	विद्यार्थी प्रश्नांची उत्तरे देतात.
	हेतुबोधन	हमरे दुःख	
	प्रकटवार्ता	शिक्षक वाचन करतात	अल्पपूर्वक विद्यार्थी हाकेलात व निरीक्षण करतात.
	मुळावार्ता	विद्यार्थी मनात वाचन करतात.	
	विषय प्रतिपादन	यादी काळीनत (श्रीमोक्षोना) धमन करवेले.	पाठ्याचे वाचन करतात व स्पष्टीकरण देतात
	संकेतने	नदितर आपली मातृवकी दईले.	
	मुख्यमापन	संकेतनाचे आकलेन घेतो.	संकेतनाचे प्रश्न विचारतात विद्यार्थी उत्तर देतात
		मुख्यमापनाचे दृढीकरण करणे	मुख्यमापनाचे दृढीकरण केले जाते.
	गृहपाठ	स्वयं अध्ययनासाठी	

फलक लेखन - —

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ वी तुकडी व दिनांक ११-२-२३ तासिका क्रमांक ७ वी
 विषय मराठी पाठ्यांश हमरे डुःख
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) प्रस्तुत पाठानुसार चाली व २) व्याची भाई यांचे
 ३) प्रेम व व्याचे शंभूमेचा व ४) कसे बदलून आले
 शैक्षणिक साधने याची माहिती घेणे व चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	शिकवलेल्या पाठाने	विद्यार्थी लक्षपूर्वक
	हेतुकथन	उत्तम विचाराने	गोळीत व निरीक्षण
	प्रकरणाचे	हमरे डुःख.	करण.
	मुख्याचन	शिक्षक वाचन करताना	
	विषय	विद्यार्थी मनातल्या मनात	शिक्षक स्फुल्लिंग
	प्रतिपादन	वाचन करताना निधीन मनेने	करण.
	संकलने	आदिचापाय निधाना मोदी	संकलनाचे उत्तम
	मुख्यभाषण	कायमच) संकलन शान्ते अकलने	विचारना
	उद्घरण	मुख्यभाषण हे दुःखेलासाठी	मुख्यभाषण हे उडेल
		कायमच) संकलन शान्ते अकलने	करण. लिईन
		कायमच) संकलन शान्ते अकलने	विद्यार्थी उत्तर देतात.

फलक लेखन -

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४ वी तुकडी अ दिनांक ११-०२-२० तासिका क्रमांक ३ री

विषय मराठी पाठ्यांश चौथ भागि चार

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) पक्षांची माहिती देणे २)

३) वेगवेगळ्या पक्षांची लक्षणे ४) सांगणे व वर्णन करणे.

शैक्षणिक साधने

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	विविध पक्षी प्रजातींचे वर्णन करून त्यांचे नावे व माहिती विद्यार्थ्यांकडून करून घेतली व त्यांच्या आसपास कोणकोणते पक्षी राहतात याची ते दिसण्यास कसे आहेत त्यांची वेगवेगळी वैशिष्ट्ये व त्यांचे खाद्य काय असते याची माहिती घेतली व पाठस कुरवण केले.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकून घेत व विचारलेल्या प्रश्नांच्या उत्तरे देता येते.
	हेतुकथन	चौथ भागि चार	विद्यार्थी लक्षपूर्वक निरीक्षण करत घेत.

फलक लेखन - पाठाचे नाव, लेखकाचे नाव, शब्दार्थ.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४वी तुकडी बे दिनांक 14-2-23 तासिका क्रमांक १२१
 विषय मराठी पाठ्यांश चोप आणि चपरा
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) पक्षांश व वन माहोती देणे २) _____
 ३) पक्षांची वेगवेगळी जात ४) असते हे स्पष्ट करणे
 शैक्षणिक साधने पक्षांची कोठी

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना पक्षवाचन मुख्याचन	<p>पक्षन विचारणे विद्यार्थ्यांना पाठाचे वाचन करणे व वाचने व उल्लेख करणे. उदाहरण चोप, चपरा चोप आणि अशा प्राकारात उदाहरण पक्षांचे वर्ण वर्णोत्तराची आपल्या निरीक्षणांमधून करणे व उदाहरण पक्षांच्या उदाहरण पक्षांची चोप निमिषां सात व्याजा वेगवेगळे असणे असतात</p>	<p>विद्यार्थी लक्षपूर्व पाठतात व निरीक्षण करतात विद्यार्थी मुख्याचन करतात</p>

फलक लेखन - कोठी शब्दाचे अर्थ किट्टून घेतात.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४वी तुकडी ब दिनांक 15-2-23 तासिका क्रमांक ०२
 विषय मराठी पाठ्यांश चोच आणि चारा
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) पक्षांबद्दल माहिती २) _____
 ३) आणिच्या पाठने शब्दाचा स्पष्टीकरण
 शैक्षणिक साधने पक्षांचे फोटो.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	<u>पुस्तकात</u>	<p>पक्ष विचारणे करताना</p> <p>स्पष्टीकरण- चोचिच्या वैशिष्ट्यपूर्ण आकारामुळे लक्षान् राहणाऱ्या पक्षांची यादी करीत त्यांच्या अर्थाने</p> <p>चोचिच्या सोबत मोठा आणखी उपयोग</p> <p>माध्यमा शब्दसारखी पाठले आणि एकदा अक्षर</p>	<p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक घेतून व निरीक्षण करतात.</p> <p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक घेतून.</p>

फलक लेखन - माध्यम पक्षांचे फोटो, चोच शब्दाचे अर्थ लिहित दिजे.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 8 वी तुकडी ब दिनांक 17.2.23 तासिका क्रमांक 3 वी

विषय पुस्तोची उता मराठी पाठ्यांश चोच आणि चर

पाठाची उद्दिष्ट्ये 1) पुस्तोची उतरे विद्यार्थी लक्षपूर्वक वेळ.

3) 4)

शैक्षणिक साधने गुंडाळ फळी

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	शिकवण	शिकवणामध्ये गुंडाळ फळी उतरे विद्यार्थी विचारणी व गुंडाळ फळी व पुस्तोची उतरे आणि	विद्यार्थी पुस्तोची उतरे विद्यार्थी लिखित शोका
	मुख्यभाषण	मुख्यभाषण मध्ये विद्यार्थी जण मराठी चोच जण मराठी चोच उतरे विद्यार्थी विचारण व वेळी शिकवणामध्ये गुंडाळ फळी मुख्यभाषण वापरत अस	विद्यार्थी पुस्तोची उतरे विद्यार्थी

फलक लेखन गुंडाळ फळी उपयोग.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४वी तुकडी ब दिनांक 14-2-23 तासिका क्रमांक ७वी

विषय मराठी पाठ्यांश कविता - भ्रमजाल

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) राज जीव इस-या जीवक्षस २) शक्तिन टाकतो व
 ३) जीवन जगती याचे ४) डिक्टे यातून स्पाएके

शैक्षणिक साधने

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	पुस्तकाचा हेतुकथन लेखक वीरवध पकटवाक्य	विद्यार्थ्यांना गोष्टी सांगून कवितेची पुस्तकाचा केली. "भ्रमजाल" ही सदाशिव परभुता विद्यार्थ्यांना कविता ना.के।सुरान म्हणून वाचवली	विद्यार्थी लक्षपूर्वक फोकतात व निराश्चर करतात. विद्यार्थ्यांना शिक्षक कविता वाचून विद्यार्थी फोकतात

फलक लेखन - कविता शिकवते अर्थ लिहून दिजे
 कवितेचे कवि पविचय व भाव लिहून दिजे

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 8 तुकडी ब दिनांक 14-2-23 तासिका क्रमांक उरी

विषय मराठी पाठ्यांश अन्नपान

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) हाकमेकाराचे दुसऱ्या २) जोडलेले खाणेपाने
 ३) उदाहरण देऊन स्पष्टीकरण देणे.

शैक्षणिक साधने _____

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	मुळापान	<p>हाकमेकारा जोडलेले दुसऱ्यापाने मुख्य ब्रह्मविद्यास साधकाने परी हाकमेकारा खाणेपाने हा हाकमेकारा परी हाकमेकारा जाई संयुक्तपाने स्पष्टीकरण</p> <hr/> <p>हाकमेकारा मनु करणे नष्ट करणे म्हणजे हाकमेकारा दुसऱ्यापाने नष्ट करणे व जोडले जगतीचे अन्नपान यामुळे हाकमेकारा मो सुठे परी नष्ट होतो आदि.</p>	<p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक हाकमेकारा व निवेष्टित करताना</p> <hr/> <p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक हाकमेकारा व करणे हाकमेकाराचे वर्क लिहून घेतात</p>

फलक लेखन - हाकमेकाराचे अर्थ लिहून घेणे

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४वी तुकडी ब दिनांक 14.2.23 तासिका क्रमांक २६

विषय ५५ जात्रे दुःखा जात्रेस पाठ्यांश

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) निमग्नदिवसे हे जन्मजाल लिहून घेवले आहे.
 ३) _____ ४) _____

शैक्षणिक साधने _____

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
		<p>रूपरचनेत ११ कोस यथा दुःखी यथाजीवान् दुःखीस. निजा अशा सायकीत - - - - - तमले असे म्हणतात तसेही माणाने घेत</p> <p>घाण्याला घाण जाडून काटक जाळ विठानात निमगाडिसार निमगाडिसार योना निमगाडिसार त्यांना जात्रेस माह करण असे ठरलेले आहे.</p>	<p>विद्यार्थी लक्ष्यात पाठ्यांश व निरीक्षण करताना आकलन करत</p> <p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक पाठ्यांश</p>

फलक लेखन - कमी १ शोकाचे अर्थ लिहून दिले

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४वी तुकडी बे दिनांक १६-२-२३ तासिका क्रमांक ६०

विषय मराठी पाठ्यांश सोनवाणी (अ) भाग

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) सोनवाणीमधल्या (अ) भागाचे माहिती देणे

३) त्याच्या (अ) भागाचे आणि महत्त्व

शैक्षणिक साधने पत्र, खर, उडवलेले कागद, तुळाराम मध्या, पत्रे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
प्रश्नावली		पाठ्याच्या अडथळ्यांचे	शिक्षक प्रश्न लिखित
हेतूकथन		शिक्षक प्रश्न विचारताना देणे	प्रश्नावली करताना
यकटवचन		करण करताना	विद्यार्थी ज्ञाने देतात
मुक्तकथन		सोनवाणी (अ)	शिक्षक - कथनेचे
लेखक परिचय		आब्दा - धरा	भौतिकीय वास्तव्य
विक्रम		पटवून देणे	विद्यार्थी मनातल्या भाव
प्रतियोग		कथापुकार करताना पटवून देणे	कथनेचे वास्तव्य
श्रीकथन		कथनेचे सांगताना	श्रीकथा - तुळाराम मध्या
मुख्यभाषा		मिडीलेच्या/दीनाचे कोणते	जोडून देणे त्याच्या
		केले जाते त्यावर शिक्षक	साहित्यावर रव्याच्या
		प्रश्न विचारताना	माहिती मिळाने
		- मिडीलेच्या/दीनाचे	विद्यार्थी लक्ष ठेवून देणे
		इ इकरा केले जाते.	प्रश्न -
			उत्तर असे कोणत्या
			कथनेचे आहे.
			कथा शिकवणे कथा
			उपमा देणे

फलक लेखन - कथने शिकवणे - ७ यत्न - प्रयत्न
 ७ यत्न - कथने
 गौरव - जोडणे

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४ तुकडी ब दिनांक 17-2-23 तासिका क्रमांक 7 वा

विषय मराठी पाठ्यांश सोमवारी (अ) सावनामाळी

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्यार्थ्यांना सोमवारी या व्याख्येची माहिती जाणवत व्हावी

३) सोम महाराज यांचे ४) महत्त्व पटवून देणे.

शैक्षणिक साधने उजवट पत्र, सोम सावना माळी यांचा कोटि.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	कवितेच्या अनुक्रमाने	विद्यार्थी लक्षपूर्वक
	हेतुकथन	प्रथम विचारून प्रस्तावना कथन घेताना.	
	यकटाचन	"सोमवारी (अ) सावनामाळी	विद्यार्थी मनातल्या
	मुक्ताचन	माळीचे आशय जाहीर करणे	मनात कवितेचे
	प्रत्येक पारिचय	कवितेची जाण असणे मागणी	दाखून करताना
	संकेतन	शब्दांचे महत्त्व पटवून देताना	विद्यार्थी कवितेचा
	अन्वयमापन	ने वाक्यांचा उपयोग करून प्रकाश करताना	अर्थ विद्यार्थ्यांना पटवून देताना.
		कवितेची सांगताना	उच्च
		महाकविच्या ज्ञानाचे नमोकार्ड	१) सावनामाळी कवितेचा
		कुले जीने.	अन्वयमापन करताना
		महाकविच्या ज्ञानाचे	२) कवितेची मागणीचे
		हेतुकथना कुले जीने.	अभ्यासपूर्वक सावनामाळीचे
			सांगितल्या आहे.

फलक लेखन - क कवि शब्दांचे अर्थ
 १) कावितेची - वाक्ये
 २) कवितेची - मागणी

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४ वी तुकडी वे दिनांक १६-२-२३ तासिका क्रमांक ५ वी

विषय मराठी पाठ्यांश जातदिंडी

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) प्रदुषित पाणी वापरा २) मुळे होवारे नुकसान
३) स्पाए केले ४)

शैक्षणिक साधने पाणी प्रदुषण केले.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	आलेली घटनाच्या आधारे पाठाचा अर्थवाचन केले.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक घटना व निरीक्षण करतात.
	हेतुवचन प्रकटवाचन	जातदिंडी शिक्षकांच्याकडून आलेल्यान शुद्धीकरणे वाचण्याने	शिक्षक पाठाचा अर्थ समजावून सांगतात
	मुळाव्या	कशी सुशुद्ध करवी	विद्यार्थी मनातल्या मनात वाचन करताना शिक्षक पाठाचे व्याख्यान देतात व विद्यार्थी लक्षपूर्वक घेतात.
	स्पाए करणे	शानाचे संकलन करणे	पुढील १ नदीची आवश्यकता कशी होई १
	संकेतन	मिठीलेल्या शानाचे वृद्धिकरण करणेसाठी फाकावाचान वारंवार पाठ्या मध्ये	२ नदीचे पाणी स्वच्छ करण्यात केलेले पुढील विद्यार्थी अर्थ जाण.
	मुख्यभाषण	पाण्याचे महत्त्व	
	संदर्भ		

फलक लेखन - कशी शक्यते अर्थ नोंद - लक्षण

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता इवी तुकडी के दिनांक 11-2-23 तासिका क्रमांक २३

विषय मराठी पाठ्यांश जलदीर्घी

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) पुढील वाणी वापरा २) मुळे होणारे नुकसान
३) स्पष्ट केले ४)

शैक्षणिक साधने वाणी प्रुषण फोटो.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
प्रश्नाना हेतुकथन प्रकटावण	प्रश्नाना हेतुकथन प्रकटावण	ज्ञानेची घटनाच्या आधारे पाठाची प्रभावना केलेली जलदीर्घी शिक्षक वाचवून वाचवताना सुळकलेल्या वाक्यात.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक पठिताना व निरीक्षण करताना शिक्षक पाठ्याचा अर्थ समजावून सांगताना
प्रकटावण अपटकिरण वाक्यलन	प्रकटावण अपटकिरण वाक्यलन	कधी स्फुटान करताना ज्ञानाचे संकलन करणे	विद्यार्थी मनातल्या मनाना वाचवून करताना शिक्षक पाठ्याचे स्पष्टीकरण देताना व विद्यार्थी
मुळमापण रहस्य	मुळमापण रहस्य	मिळालेल्या ज्ञानाचे दृष्टिकोन करण्यासाठी प्रकटावण्यात व शिकण्या जागा भर। पाठ्याचे महत्त्व	लक्षपूर्वक पठिताना पुढे ① नदीची अवस्था कशी ② नदीचे पाणी स्वच्छ करण्यास केलेले प्रयत्न विद्यार्थी उत्तरे देताना,

फलक लेखन -

कधी ज्ञानाचे अर्थ समजावणे - जलदीर्घी

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४ वी तुकडी ब दिनांक _____ तासिका क्रमांक _____
 विषय मराठी पाठ्यांश जलदिंडी
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्यार्थ्यांना जलपुष्पण २) सशेवदल
 ३) अधिक माहिती देणे ४) _____
 शैक्षणिक साधने चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	मागील भागावर यंत्र	विद्यार्थी निरक्षर
	कडकथन	चिन्तन करताना	पिकवून व निरीक्षण करताना.
	शीर्षक लेखन	नदीचे पुष्पण	
	प्रस्तावना		
	कडकथन		विद्यार्थी मानवत्व
	खोला		मानव अचल करतो
	अंतर्भाव		पाठाचे संचालन करणे
	विकसन	आकलन करणे	ओड करत संचालन करताना
	मुख्यमार्ग	दृष्टीकरण करणे	संकलनाचे पुस्तक
	सध्या	स्वर्ग अद्यापनासाठी	उड्डाण फळ्यावर लिहून आणून विद्यार्थी उडून वाडून घेतात

फलक लेखन - कठिण शब्दार्थ
 ① मेलपाठी - धुवा
 ② पेंढा स - डपती

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता इ.स. २०२३ तुकडी त दिनांक १६-२०२३ तासिका क्रमांक १०१

विषय मराठी पाठ्यांश मनादिंडी

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्यार्थ्यांना जलप्रदूषण २) या समस्यासकटून
 ३) जलदमनिके रान देणे ४)

शैक्षणिक साधने उड्डेकळ्या व्हिडिओ

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना		प्रश्न विचारणे
	हेडकथन	जलदिंडी	प्रस्तावना वाचणे
	शिर्षक लेखक	डॉ. विश्वास येवले	विद्यार्थी उत्तरे देतात
	प्रकरण ध्यान	सुळसुळत्या वाऱ्यांना	प्रश्न उत्तरांचे स्पष्टीकरण शिक्षक देतात
	मुख्यांश	काळवंदन घेणे.	देतात विद्यार्थी लक्ष्य घेतात
	विषय प्रतिपादन	विषयाचा अर्थ स्पष्टकरण करितात	संकलनाचे प्रश्न विचारणे
	संकलन	मिळीलेल्या ज्ञानाचे आकलन करणे	वि. उत्तरे देतात
	संक्षेपमाध्यम	मिळीलेल्या ज्ञानाचे दुर्बिकरण करणे	मुख्यभाषनाचे प्रश्न
	संक्षेप	स्वयंसेवा द्यायनासाठी	उंडा बंका कलापर विद्या उत्तरे लिखित म.

फलक लेखन - ① कठीण शब्दांचे अर्थ
 - दम - अकलमी
 इधित - अचकक

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ वी तुकडी ७ दिनांक १३-२-२०२३ तासिका क्रमांक ३३

विषय इतिहास पाठ्यांश बदलते जीवन भाग : १

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) पूर्वीच्या आणि आताच्या २) काळानिमित्त फरक
३) विद्यार्थ्यांना पाळवून देणे

शैक्षणिक साधने बुक, डस्टर, गुंडाळफळा चित्रे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	महानि भगवाव पश्न	शिक्षक आधीच्या नासलेले शिकलेल्या भगवाव पश्न विचारना
	हेतुकथन	पाठाचे नाव सांगून ते फळ यावर लिहात	पाठाची प्रस्तावना करताना पाठाचे नाव सांगताना व ते फळ यावर लिहिलेल्या विद्यार्थी प्रक्षुब्धतेने शिकत
	विषय प्रतिपादन	<ul style="list-style-type: none"> ① अनुसुचित जाती व जमाती ② सार्वजनिक आरोग्य ③ मुत्रपाड प्रत्यारोपण ④ टेरट ल्युव ठेवा ⑤ मसाले ⑥ शिंदरी 	शिक्षक-प्रश्नांमुद्वारे स्वतःकरिता शिकव करत
	संकलन	शिकलेल्या शोनाचे संकलन करणे	① १७७ च्या मजगलेने प्रशासनकोम एके मके अनुसुचित जाती व जमातीचे
	मूल्यांकन	शिकलेल्या शोनाचे इंगळे करणे	② विद्यार्थी उत्तरे देताना शिक्षक विद्यार्थ्यांना उत्तरे देताना प्रश्न विचारताना विद्यार्थ्यांना उत्तर देताना
	उद्देश्य	शैक्षणिक साधने	

फलक लेखन - ① बदलते जीवन भाग : १

मदलाचे मुद्दे ① अनुसुचित जाती व जमाती ② सार्वजनिक आरोग्य

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १० तुकडी ६ दिनांक १३-२-२३ तासिका क्रमांक ५

विषय इतिहास पाठ्यांश बदलते जावून भाग-१

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) पूर्वाचा व आत्ताच्या २) कालातील फरक

३) ग्रामाजि व शहरी भाग फरक

शैक्षणिक साधने खडू, इस्टर, गुंडाळ फळ, चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
<p>पुस्तकावली</p> <p>हेतुकथन</p> <p>शीर्षक लेखन</p> <p>विषय प्रतिपादन</p> <p>संश्लेषण</p> <p>मूल्यमापन</p> <p>गृहपत्र</p>	<p>अगावेर झालेल्या भागावर</p> <p>उत्तम विचाराने पुस्तकावली केली</p> <p>बदलते जावून भाग-१</p> <p>ग्रामाजि भाग-</p> <p>१ स्वतंत्रचोनाल ठारकांड</p> <p>२ ग्रामाजि विकास</p> <p>३ बदलती आर्थिक जावून</p> <p>४ ग्रामाजि गरजा व सुविधा</p> <p>५ ग्रामाजि विद्युतीकरण</p> <p>६ औद्योगिक विकास</p> <p>मिळालेल्या ज्ञानाचे संश्लेषण</p> <p>मिळालेल्या ज्ञानाचे</p> <p>होडीकरण</p>	<p>विद्यार्थी उत्तरे देनापर</p> <p>शुद्धिलेखी भागावर</p> <p>पाठ घेवून घेताना</p> <p>पाठ्याचे शीर्षक लिहितात</p> <p>संपादन करताना</p> <p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक</p> <p>पठिताना</p> <p>विद्यार्थ्यांना संश्लेषण</p> <p>उत्तम उत्तरे गुंडाळ फळ</p> <p>फळ्यावर लिहिण्यास</p> <p>संधिमान</p> <p>विद्यार्थी कृतीमुळे</p> <p>सहभाग नोंदवितात</p> <p>गृहपत्र घेवून</p> <p>लिहून घेताना</p>	

फलक लेखन - मुहूर्ताचे मुद्दे - १ स्वतंत्रचोनाल ठारकांड

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १० तुकडी ७ दिनांक १३-१२-१७ तासिका क्रमांक २१

विषय इतिहास पाठ्यांश वकलेने जीवन भाग

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) जिवनाच्या कोवळेपणा २) शेतान कोठे कोठे
 ३) वकल झाले हे विद्याक्याक्षा माहिती करून देणे

शैक्षणिक साधने बुक, स्टार सुडाळफळा चित्री

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	महिला भागावर प्रश्न विचारून प्रस्तावना	विद्यार्थी विचारलेल्या माहितीनुसार प्रश्नांची उत्तरे देतात.
	हेड व थंड शीर्षक	"वकलेने जीवन भाग"	
	लेखक	० किडा	विद्यार्थी लक्षपूर्वक पठितात व निरीक्षण करतात
	विषय प्रतिपादन	१ किडा	
	वैकल्य	मिळालेल्या ज्ञानाचे दृढीकरण करणे	
	मुख्यभाषण	मिळालेल्या ज्ञानाची न्यासणी करून प्रश्न विचारणे	प्रश्नांची उत्तरे सुडाळी फळेयावर
	सुद्धांक	कोवळेपणा व वकली भाषणा अभ्यास लिहून आणणे	विद्यार्थी लिहून देतात विद्यार्थी वक्षि लिहून देतात

फलक लेखन - भाषा कोठे कोठे त्यांची नावे
किडा विषय - त्यांची नावे

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ९ वी तुकडी वे दिनांक 14-2-23 तासिका क्रमांक ५३

विषय इतिहास पाठ्यांश बदलते जीवन भाग-1

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) जीवनाच्या क्षेत्रातील २) वेगवेगळे धडकून
३) आलेले बदल ४) _____

शैक्षणिक साधने बहु इतर वृत्तपत्र नमुना

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	प्रश्न विचारण प्रस्तावना	लक्षपूर्वक विचारना व
	हेतुकथन	बदलते जीवन भाग-1	निरीक्षण करताना
	शिर्षक लेखन		विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देताना
	विषय पत्रिका	१) वृत्तपत्र	स्वपट्टीकरण केले जाणे
	संकल्प	२) वृत्तपत्र	विद्यार्थी लक्षपूर्वक विचारना
	मुख्यभाषण	३) इतर पत्रिका	मुख्यभाषणाचे प्रश्न कुठे कुठे फळ्यावर लिहून आणताना
	उद्घोष	मिळालेल्या डोनाचे वकिलीकरण करणे	विद्यार्थी उद्घोष लिहून आणणे
		मिळालेल्या डोनाचे दुर्दोषीकरण करणे	
		वृत्तपत्राचे नमुना करणे	
		असतो अडकवत लिहून आणणे	

फलक लेखन कठिण शब्दार्थ व महत्वाचे मुद्दे व इ.स.स

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 10 वी तुकडी बि दिनांक 11-2-23 तासिका क्रमांक 4 र्ष

विषय इतिहास पाठ्यांश पर्यटन आणि इतिहास

पाठाची उद्दिष्ट्ये 1) पर्यटनाची परंपरा माहिती 2) पर्यटनाचे प्रकार 3) पर्यटनाचा विकास 4) माहिती देणे

शैक्षणिक साधने बि

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	<p>प्रस्तावना</p> <p>हेतुकथन</p> <p>संकेतन</p> <p>मुख्यभाषण</p> <p>उद्देशां</p>	<p>पुर्व ज्ञानावर आधारित प्रस्तावना केली</p> <p>पर्यटन व इतिहास - पर्यटनाची परंपरा पर्यटन पर्यटनाचे प्रकार पर्यटन स्थाने व आंतरराष्ट्रीय पर्यटन</p> <p>1) पारंपारिक पर्यटन 2) भौगोलिक शिरोय 3) कृती किडा नैतिक पर्यटन</p>	<p>प्रेक्षणीय स्थळाविषयी माहिती विचारून प्रस्तावप</p> <p>सर्व शुद्धीचे स्वरूपेक 1) स्थिक वेनात व विद्यार्थी लक्षपूर्वक ज्ञानात व निरीक्षण करताना</p> <p>मिळालेल्या ज्ञानाचे टिकाकरी व संकलन करणारे पत्र</p> <p>विद्यार्थी पत्राचे उद्देशाने</p> <p>विद्यार्थी उद्देशांक वट लिहून घेतात</p>

फलक लेखन - महावाचे मुद्दे 1) पर्यटनाची परंपरा 2) पर्यटन

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

यत्ता 10 वा तुकडी ब दिनांक 15-2-23 तासिका क्रमांक 83

वेषय इतिहास पाठ्यांश पर्यटन आणि इतिहास

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्याश्रमिणी इतिहासिके २) स्त्राळांचे जनन आणि
३) संवर्धन करणे व्याविययी ४) माद्येती केणे

पैक्षाणिक साधने खडू, डस्टर उड्डळफळा चिटे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना		विद्यार्थी लक्षपूर्वक
	हेतुळशय		फोटो मात व लिपार
	विषय प्रतिपादन	पर्यटनाचा विकास १) इतिहासिके स्त्राळांचे जनन आणि संवर्धन २) पर्यटन आणि आभिशयपत्रे जाणविके व्यासायिके संधी ३) महाराष्ट्रातील पर्यटनाचा विकास	लेल्या प्रस्तावी उत्तरेवेतात शिक्षक दिलेल्या मुद्द्यांचे कावेमळी उदाहरणे देऊन स्थापिकेची करतात.
	संकलन	मिळविलेल्या ज्ञानाचे आकलन करणे	संकलनाचे प्रश्न
	मुल्यमापन	मिळविलेल्या ज्ञानाचे हुडाकरो करणे	उड्डळ फळावर प्रश्न लिहून उत्तर देविये लिहिलेले
	उद्देश्ये	स्वयं अद्ययनासती	विद्यार्थी सहाळ वद्येन लिहून देतात.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १० तुकडी ७ दिनांक तासिका क्रमांक १

विषय इतिहास पाठ्यांश इतिहासिक ज्ञानाचे ज्ञान

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्यार्थ्यांना इतिहासाचे २) साधनांचे ज्ञान
३) करव्यावयव करणे जाणवता ४) करणे

शैक्षणिक साधने चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	पुर्वज्ञानावर आधारित प्रस्तावना लेखी इतिहासाचे साधनाविषयी माहिती विचारली	विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात व निरीक्षण करणे
	हेतुकथन विषय जनपादन	इतिहासाची साधने आणि त्यांचे ज्ञान १) मौखिक साधन २) लिखित साधन	साधनेकरिता शिक्षक देतात विद्यार्थी लक्षपूर्वक ऐकतात
	वर्णन	मिळालेल्या ज्ञानाचे वर्णन करणे	शेकडतवे मुख्यमाध्यम याचे पुढील उदाहरणे
	मुख्यमाध्यम	मिळालेल्या ज्ञानाचे इतरिका करणे	फळ्यावर लिहून त्याचे इतर विद्यार्थ्यांक देऊन
	उद्देश्य	साधने अद्यापत साधनी	लिहून घेतात.

फलक लेखन - महत्वाचे मुद्दे
१) इतिहासाची साधने

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १० वी तुकडी वे दिनांक १७-१२-२३ तासिका क्रमांक ४२

विषय इतिहास पाठ्यांश फोनिदासिके ठे व थाचे जमन

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) कोषवाङ्मय म्हणजे काय? व त्याविषयी

३) माद्येनी करून देणे ४)

शैक्षणिक साधने चित्रे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
विषय उपनिषदन	प्रस्तावना हेतुकथन	पूर्वज्ञानावर आधारित	विद्यार्थी लक्षपूर्वक शिक्षक प्रत्येक मुद्दे व्याख्यान देणे
संकेतन	शेकलन	* कोष आणि इतिहास * इतिहास विषयाशी संबंधित कोष * स्थल कोष आणि विश्लेषण * भारतीय शैक्ली कोष	विद्यार्थी लक्षपूर्वक विचारनात व निरासंग करताना.
मुख्यमापन	मुख्यमापन	मिळालेल्या ज्ञानाचे संकलन करणे मिळालेल्या ज्ञानाचे दृढीकरण करणे.	विद्यार्थी लक्षपूर्वक विचारनात. मुख्यमापनाचे प्रश्न सोडवणे लिहून आणताना विद्यार्थी उत्तर देताना.
गटकार्य	गटकार्य	स्वयंअध्ययनासाठी गटकार्य करणे.	विद्यार्थी गटकार्य व हीत लिहून आणताना.

फलक लेखन - म्हणजेच मुद्दे व कोषवाङ्मय

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १० वी तुकडी (बी) दिनांक तासिका क्रमांक

विषय इतिहास पाठ्यांश फौजिहासिके ठेव्याचे जतन

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) इतिहासिके स्थल साधने २) याविषयी महत्त्व पणे
३) ज जतन करणे ४) याचे ज्ञान पणे.

शैक्षणिक साधने

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	झालेल्या भागावर पश्च विचारना	विद्यार्थी लक्षपूर्वक घेतात.
	हेतुकथन	" इतिहासिके ठेव्याचे जतन	शिक्षक प्रत्येक मुद्दय
	विषय	काही नावापलेली संमूहालेय	स्पाटोठे व पणे व
	प्रतिपादन	* भारतीय संमूहालेय * गुंथालय आणि अभिलेख	विद्यार्थी लक्षपूर्वक घेतात व निरीक्षण करतात. त्यास दाखवून विश्ले करतात.
	संकलन	गोष्टी मिळालेल्या ज्ञानाचे संकलन करण्यासाठी	संकलनाचे पश्च शिक्षक विचारतात.
	मुख्यभाषण	मिळालेल्या ज्ञानाचे दृढीकरण करण्यासाठी	मुख्यभाषणाचे पश्च गुंडाळणे फळ्यावर लिहून त्याची उत्तरे विद्यार्थी ठेवून लिहितात.
	वटप्राप	स्वयंमध्ययनासाठी	

फलक लेखन - महत्त्वाचे मुद्दे - १) भारतीय संमूहालेय
२) गुंथालय आणि अभिलेखा

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ४ वी तुकडी व दिनांक १६-२-२३ तासिका क्रमांक ५ वी

विषय इतिहास पाठ्यांश

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) महाराष्ट्राच्या निर्मितीच्या २) इतिहासामाहेती

३) करण वणे ४)

शैक्षणिक साधने चित्रे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
पुस्तकाचा हेतूकथन विषय प्रतिपादन	महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती	मुद्दे ① पार्लिमेंट ② काँग्रेस महाराष्ट्र पार्षद ③ पार्लिमेंट कमिशन ④ जे व्ही पी समिती ⑤ राज्य पुनर्रचना आयोग ⑥ नामपूर करण	पुस्तकाचा अध्यास पुस्तकाचा लेखी पाठ्याचे मूल्य शोधून ने फळ यावर लिहिलेला प्रश्न मुद्द्याचे स्फूर्तिकरण करताना महाराष्ट्र (राज्य) फळ यावर लिहिलेला प्रश्न मुद्द्याचे उशन विचारताना
कोळवण मुख्यभाष	मिळालेल्या ज्ञानाचे आच्छादन करण	मिळालेल्या ज्ञानाचे आच्छादन करण	मुल्यमापनाचे उशन विद्यार्थ्यांनी उशन देताना
व्हट्टपाठ	स्वयं उपस्थयनासाठी		विद्यार्थ्यांनी व्हट्टपाठ लिहून घेतला

फलक लेखन - महाराष्ट्रचे मुद्दे - ① पार्लिमेंट
② काँग्रेस महाराष्ट्र पार्षद

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 8वी तुकडी 6 दिनांक 14.2.23 तासिका क्रमांक 3री

विषय इतिहास पाठ्यांश

पाठाची उद्दिष्ट्ये 1) महाराष्ट्राच्या निर्मितीचा 2) इतिहास विद्यार्थ्यांना

3) माहित करून देणे. 4)

शैक्षणिक साधने चित्रे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना हेतुबोध ब्रिफिंग लेखन विषय प्रतिवादन अंकलन मुख्यभाष्य शटपाठ	मुद्दे ① प्रत्यक्ष संदर्भातला बुरुवात ② संयुक्त महाराष्ट्र समितीची ③ स्थापना मिठीलेल्या राजांचे आकलेन करणे मिठीलेल्या राजांचे मुख्यभाष्य कवय अथयनासाठी	भागिलेला तासिकेन शिकवलेल्या भागावर पुश्न विचाराने प्रस्तावना करतात पाठाचे मूल फळशावर लिखतात. पुढील शटपाठाचे समष्टिके रण शक्यतेचे आ संगिताने. अंकलनाचे पुश्न विचार विद्यार्थी उत्तरे देतात मुख्य भाष्य मध्ये पुश्न विचारनात. विद्यार्थी उत्तरे देतात शटपाठ विद्यार्थी वधीत लिखून घेतात.

फलक लेखन - मुद्दे - ① प्रत्यक्ष संदर्भातला बुरुवात
② संयुक्त महाराष्ट्र समितीची स्थापना

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ वा तुकडी ब दिनांक _____ तासिका क्रमांक ६वी
 विषय इतिहास पाठ्यांश स्वानेय पाणी
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) ब्रिटीश सरकार २) ब्रिटीश सरकार
 ३) चळवळ ४) राष्ट्रीय सभा
 शैक्षणिक साधने _____

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
हेतुकथन विषय प्रतियाहन संकेतन मुख्यभाषण उद्देश्य		<p>स्वानेय पाणी विषयी सांगून प्रस्तावना करण्यात आली. पाठावर फलक लेखन करून हेतुकथना मुद्दे लिहण्यात आले.</p> <p>उसरे महद्युद्ध</p> <p>१) राष्ट्रीय सभेची उभारणी २) राष्ट्रीय आंदोलन मिळालेल्या गुणाचे संकेत करण्यात आले मिळालेल्या ज्ञानाने हुतात्म्यांच्या करण्यात आले</p> <p>स्वयं आध्यक्षनासमी</p>	<p>शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्रश्न विचारून पाठाची याच प्रकारे सुस्वान केली. मुद्दे सूचविले व पाठाचे नोंद</p> <p>शिक्षक मुख्याचे स्वाक्षरे व मुद्दे सांगितले. संकेतनासमी प्रश्न विचारले. मुख्यभाषण प्रश्न व उद्देश्य लिहून दिले. उद्देश्य व हेतु लिहून आणले।</p>

फलक लेखन स्वानेय पाणी
 १) उसरे महद्युद्ध
 २) राष्ट्रीय सभेची उभारणी

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता 9 वा तुकडी वे दिनांक तासिका क्रमांक

विषय अनिवार्य पाठ्यांश स्वानुभव प्रपत्ती

पाठाची उद्दिष्ट्ये 1) वेव्हेल योजना 2) जून 1945

3) कार्यकारी मंडळ 4) शासकीय प्रवक्ष.

शैक्षणिक साधने चौक इस्टर ब्लू

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
विषय अनिवार्य	प्रस्तावना विषय अनिवार्य	मागील झालेल्या भागावर आधारित प्रश्न विचारले त्यावर आधारित प्रस्तावना केंद्रीय विद्यामंडळ व्हॉलंटरीय कार्यकारी मंडळ मुस्कोमि किंग	शिक्षक - विद्यार्थीना प्रश्न विचारतात व त्यावर वाच घुलून त्यावरून मुद्दे पुढील मुद्द्यांचे आधारे स्वच्छतेकर करण्यात आले
विकेलेन	विकेलेन	पाठवर आधारित जे प्रश्न विचारले त्यावर सकलन करण्यात आले	मंडळनासठी प्रश्न विचारतात
मुख्यभाषा	मुख्यभाषा	मंडळाले त्या उघाचे दृष्टीकोन करण्यात आले स्वयंअध्यायन	विद्यार्थी उत्तर देतात उद्देश्ये करून आणतात

फलक लेखन -
स्वानुभव प्रपत्ती
केंद्रीय विद्यामंडळ
मुस्कोमि किंग.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ वा तुकडी ब दिनांक _____ तासिका क्रमांक _____
 विषय इतिहास पाठ्यांश स्वातंत्र्य प्राप्ती
 पाठाची उद्दिष्टे १) हिमालय योजना २) धर्मनिरपेक्ष
 ३) राष्ट्रीय सभेची उभारणी ४) _____
 शैक्षणिक साधने चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
पुस्तकावली विषय प्रतिपादन संकलन मुख्यमार्ग शब्दांचे		<p>मार्गाने पाठावर आधारित पश्न विचारून पुस्तकावली</p> <p>* विदेशी प्रधानमंत्री</p> <p>* आत्मसंस्थेच्या काचे पश्न विदेशी मंत्र्यांचा शिल्पमंडळ</p> <p>६ ऑगस्ट १९४६ च पत्र पक्ष</p> <p>इतिहास</p> <p>विलेख्या पाठावर आधारित पश्न विचारून संकलन करण्यात आले.</p> <p>मिळविलेल्या ज्ञानावर आधारित इच्छितेकरीत करण्यात आले.</p> <p>शब्दांचे स्वयंअध्ययनासाठी</p>	<p>विशेष पाठावर आधारित काही पश्न विचारतात</p> <p>विद्यार्थी पाठावर आधारित पश्नांचे उत्तरे देतात.</p> <p>पुढील मुद्द्यांच्या आधारे स्पष्टीकरण करण्यात आले.</p> <p>विद्यार्थी पश्न विचारून स्पष्टीकरण देणे शक्य.</p> <p>विद्यार्थी उत्तरे देतात</p> <p>शब्दांचे अर्थ सांगतात.</p>

फलक लेखन - स्वातंत्र्य प्राप्ती
 ① विदेशी प्रधानमंत्री
 ② विदेशी मंत्र्यांचा शिल्पमंडळ

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १वी तुकडी क दिनांक _____ तासिका क्रमांक _____

विषय राज्यशास्त्र पाठ्यांश भोतरराष्ट्रीय समस्या

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्यार्थ्यांना २) अपेक्षित पूर्वज्ञान साद
 ३) मानवी हक्कांची जाणीव ४) ज्वलंत वेग

शैक्षणिक साधने विद्ये

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथःकरण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	<u>प्रस्तावना</u>	<u>शिक्षक विद्यार्थ्यांना</u>	<u>शिक्षक वरती</u>
	<u>हेतुकारण</u>	<u>पूर्वज्ञानावर प्रश्न विचारून</u>	<u>विद्यार्थी उत्तर देतील</u>
	<u>विषय</u>	<u>पाठ्य धाक्याची सुरुवात</u>	<u>विद्यार्थी लक्षपूर्वक</u>
	<u>पुनर्वाचन</u>	<u>करतात.</u>	<u>पठितान व उत्तर</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>तर आज आपणांआंत</u>	<u>वेतात</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>राष्ट्रीय समस्या या पाठ्या</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>भोतरराष्ट्रीय व्यवहारान मानवी</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>हक्क या संकल्पनेचा उद्भव</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>मानवी हक्कांचा स्वरूप</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>व प्रमुख हक्क व राज्यान्ती</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>जबाबदारी इ. कोवनी</u>	<u>संकल्पनेचे प्रश्नांचे उत्तर</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>हक्क मानवाची साद</u>	<u>विद्यार्थी वेतात</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>याची भोक्केल मुलांमा</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>करण विवेकी</u>	<u>मुख्यभाषांचे प्रश्न</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>शिष्टवलेल्या भागावर प्रश्न</u>	<u>उत्तर मुख्यभाषांचे प्रश्न</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>विद्यारण</u>	<u>उत्तरांचे व्याख्यान लिहून</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>मिथिलेच्या शाळांचे हक्क</u>	<u>आवतात</u>
	<u>समाप्ती</u>	<u>मानवी हक्कांचा जाणवेल</u>	
	<u>समाप्ती</u>	<u>कोवनी मानवी वेग</u>	

फलक लेखन - भोतरराष्ट्रीय समस्या
भोतरराष्ट्रीय व्यवहारान
मानवी हक्क या संकल्पनेचा उद्भव.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ वा तुकडी ब दिनांक _____ तासिका क्रमांक ६६

विषय राज्य शास्त्र पाठ्यांश आंतरराष्ट्रीय समस्या

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्यार्थ्यांना पूर्वज्ञानाची २) माद्येनी शाहे

३) कोणत्या समस्या आंतरराष्ट्रीय शाहेत याची
माद्येनी कोणत्या

शैक्षणिक साधने चिंत.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	<u>प्रस्तावना</u>	शिक्षक विद्यार्थ्यांना पुढील विचारणा पाठ्य दस्तऐवजी प्रस्तावना करतात.	पूर्वज्ञानावर आधारित प्रश्न विचारतात
	<u>हेतुकथन</u>	आज आपण आंतरराष्ट्रीय समस्या हा दस्तऐवज अभ्यास करणार आहोत	विद्यार्थ्यां लक्षपूर्वक घेतात व विवेक्षण करतात
	<u>विषय प्रतिपादन</u>	- आंतरराष्ट्रीय समस्या हा अर्थ सांगून पाठ्याचे महत्त्व दस्तऐवज सांगतात. ① मानवी हक्क जशा लागू करतात ② स्वातंत्र्य समता वंशुता न्याय या मानवी हक्कांचे प्रेरका राज्य। म्यादी समस्या विकलेल्या पाठ्याचे महत्त्व सांगतात	विद्यार्थ्यां विचारलेल्या प्रश्नाची उत्तरे देतात
	<u>संकलन</u>		
	<u>मुख्यमध्य</u>		
	<u>संक्षेप</u>	सवये अध्ययनासाठी	संक्षेप वीद्ये लिहून देतात.

फलक लेखन - महाराष्ट्र मुद्दे -
 ① मानवी हक्क - स्वातंत्र्य, समता वंशुता, न्याय.

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता ७वी तुकडी ब दिनांक _____ तासिका क्रमांक _____

विषय अनिर्घस पाठ्यांश उद्योग व व्यापार

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) स्वातंत्र्योत्तर कालखंडातील उद्योग व व्यापार

३) याविकची माहिती देणे

शैक्षणिक साधने _____

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना हेतुकथन विषय पुनर्पाठन	पूर्व ज्ञानावर आधारित उद्योग व व्यापार महत्त्वाचे मुद्दे ① अनिर्घस कंपनी ② वनसंपत्ती ③ मत्स्योद्योग ④ पर्यटन उद्योग ⑤ व्यापार आयातनियम ⑥ अंतर्गत व्यापार	पाठ्यावर आधारित प्रश्न विद्यार्थी ज्ञानावर निरीक्षण करताना प्रस्तुत मुद्द्यांचे विश्लेषण करताना
	संकलन	ज्ञानाचे संकलन दृष्टीकोन करणे	संकलनाचे प्रश्न विद्यार्थ्यांना शिक्षक विचारताना व वि. उत्तर देताना.
	मुख्यभाषण	ज्ञानाचे मुख्यभाषणासाठी	उद्देशानुसार मुख्यभाषण प्रश्न लिखून विद्यार्थी उत्तर देतात.
	उद्देश	स्वातंत्र्योत्तरासाठी	

फलक लेखन - महत्त्वाचे मुद्दे

- ① अनिर्घस कंपनी
- ② वनसंपत्ती
- ③ मत्स्योद्योग

प्राध्यापकाचा शिरा व स्वाक्षरी

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १०वी तुकडी व दिनांक तासिका क्रमांक

विषय इतिहास पाठ्यांश उद्योग व व्यापार

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) स्वतंत्रतेच्या काळात खेतीची उद्योग व व्यापार

३) याविषयी माहिती देणे ४)

शैक्षणिक साधने

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
प्रस्तावना हेतुबोध विषय प्रतिपादन संछलन मुख्यभाष्य संदर्भ		<p>१) उद्योग व व्यापार</p> <p>महत्वाचे मुद्दे</p> <p>७) सायकल उद्योग</p> <p>८) खादी व सामोद्योग</p> <p>३) शेती उद्योग</p> <p>५) भारत सरकारचे धोरण</p> <p>मिळालेल्या ज्ञानाचे आकलन</p> <p>मिळालेल्या ज्ञानाचे</p> <p>स्वमे आश्रयनासाठी</p>	<p>मागील तासिका</p> <p>शिक्षक/विद्यार्थी</p> <p>उद्योग व व्यापार</p> <p>प्रस्तावना करणे</p> <p>विद्यार्थी लक्षपूर्वक</p> <p>दोळ्यातून विचार</p> <p>करणे.</p> <p>महत्वाचे मुद्दे</p> <p>स्फुटीकरण</p> <p>करणे</p> <p>शिक्षक उद्योग व व्यापार</p> <p>ना</p> <p>उद्योग व व्यापार</p> <p>प्रश्नांवरून विचार</p> <p>संदर्भ पूर्ण</p> <p>करणे</p>

फलक लेखन -

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १ वी तुकडी ६ दिनांक तासिका क्रमांक २ री

विषय इतिहास पाठ्यांश उद्योग व व्यापार

पाठाची उद्दिष्ट्ये १) स्वतंत्रतेच्या काळात उद्योग व व्यापार

३) या विषयी माहिती देणे

शैक्षणिक साधने चित्रे.

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
६ वी इतिहास	पुस्तकात उद्योग व व्यापार विषय उत्पादन	<p>महत्वाचे मुद्दे</p> <ul style="list-style-type: none"> १) भारतातील उद्योग २) वस्त्रोद्योग ३) रेशीम उद्योग ४) तार उद्योग ५) हस्तशिल्प ६) चर्मोद्योग <p>मिळालेल्या शाळांचे आकलन करण्यासाठी मिळालेल्या शाळांचे स्वतंत्रता दिनासाठी</p>	<p>पूर्व शाळात आले उद्योग विषयातून विद्यार्थ्यांचे उत्तम पेमाने व निवेदि करणे महत्वाचे मुद्दे व त्यांचे रूपरचनेवर शिष्ट विद्यार्थ्यांना वेताने आकलनाचे पुस्तक विद्यार्थ्यांना विद्यार्थ्यां उत्तर देताना मुख्यभाषनेचे पुस्तक उत्तर देण्यावर शिष्ट पेमाने विद्यार्थ्यां किडू व वेताने.</p>

फलक लेखन - ~~महत्वाचे मुद्दे~~
भारतातील उद्योग

पाठाचे संक्षिप्त टाचण

इयत्ता १वी तुकडी ब दिनांक १७.२.२३ तासिका क्रमांक ६०
 विषय इतिहास पाठ्यांश बदलेली जीवनमान
 पाठाची उद्दिष्ट्ये १) विद्या व्यतीना खेळाची माहिती देणे
 ३) क्रिडा क्षेत्रातील खेळाची ४) माहिती देणे
 शैक्षणिक साधने चित्रे

वर्ग व विषय	पाठाची पायरी	पाठ्यांश पृथ :करण	शिक्षक / विद्यार्थी कृती
	प्रस्तावना	काही प्रश्न विचारून पाठ्याची प्रस्तावना करून	जानकारिताची प्रश्न विचारून प्रस्तावना करणे
	हेतु व उद्देश	बदलते जीवनमान	
	विषय प्रतिपादन	क्रिडा क्षेत्र क्रिकेट - कर्नाम मुलेश्वरी भारत सद्यस्थिती कामगोरी व्यानोरेम युव काळामधून क्रिडा क्षेत्रात भाग घेणे स्वाम ग्योनर काळामध्ये खेळाडूने विशेष कामगोरी केला व खेळाम मध्ये शासन शासने मिथिलेच्या शासने मिथिलेच्या शासने दृष्टीकरण	विद्यार्थी लक्षपूर्वक पठनात व निरीक्षण करून शिक्षक मदतीच्या मुद्दयाचे स्पष्टीकरण देता. शिक्षक संकलनात प्रश्न विचारून मुख्य भाषणाचे प्रश्न उदाहरणांचा व लिहून व आणताना.
	संक्षेप	स्वयंअध्ययनासाठी	

फलक लेख मदतीचे मुद्दे
क्रिकेट

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाऱ्यांचे नांव गोंडार चंद्रकांत दिलकर
विषय इतिहास शाळा राधामाला मा. विद्यालय,
वाजेगाव
वर्ग आठवा दिनांक 12/02/2023
तासिका दुसरी घटक / उपघटक समनेचा नटा.
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव

१) प्रस्तावना - इतिहास पूर्तता जागृत करून घेणाऱ्या लेखी,
निष्ठा व उच्चस्तरीय प्रश्न विचारण्यात आले.

२) प्रश्न

उच्च व निम्नस्तरीय विचारण्यात आले.

३) फलकार्य

सुवाच्य व वळोदार होते.

४) शैक्षणिक साहित्य

सुवाच्य, फळी, उच्च इत्यादी

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

योग्य प्रकारचे होते.

६) उद्दिष्टाची पूर्तता

योग्य पद्धतीने पूर्तता साधी.

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्त्व

शिक्षकाचे व्यक्तिमत्त्व चांगले होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

पाठ एकदा सुंदर पद्धतीने शिकवला.

९) उपयुक्त सूचना

कोही आवश्यकता नाही.

गोंडार
पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

गोंडार
पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाऱ्यांचे नांव सबाजी देवराव गैळणे
विषय इतिहास शाळा राष्ट्रमाता प्राथमिक विद्यालय,
वाजेगाव.
दिनांक 13-2-2023
तसिका 3 री घटक / उपघटक परिक्षेचे निपोजने
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव प्रा. सोनश्के सर

१) प्रस्तावना

परिक्षेच्या नियोजनावर प्रस्तावना केली.

२) प्रश्न

~~प्रश्नांची~~ सर्वच प्रकारच्या प्रश्नांची
विचारणा.

३) फलकार्य

आवश्यकतेनुसार उपयोग केला.

४) शैक्षणिक साहित्य

खडू, डरुडर, प्रश्नपत्रिका नमुना इत्यादी.

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

अगदी योग्य प्रकारे सहकार्य लागले.

६) उद्दिष्टाची पूर्तता

पूर्ण उद्दिष्टे साध्य झाले.

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व

योग्य होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

अवजा परिष्केचे नियोजन समजावून
सोप्यात यशस्वी झाले.

९) उपयुक्त सूचना

Sabaji

पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

सोनश्के
पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्यांचे नांव राजानन संतोष पंचलिंग

विषय इंग्रजी शाळा राष्ट्रमाता मा. व उ. मा. शाळा

वर्ग 10 वा दिनांक 14-2-2023

तासिका 3 री घटक / उपघटक इंग्रजी व्याकरण

निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव मा. सोमरकर सर

१) प्रस्तावना

व्याकरणावर चर्चा केली.

२) प्रश्न

चर्चेत निम्न स्तरीय प्रश्न विचारले.

३) फलकार्य

चांगले झाले.

४) शैक्षणिक साहित्य

पुराण, उरु, थडू इत्यादी

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

उत्तम होते.

६) उद्दिष्टाची पूर्तता

योग्य झाली.

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व

उत्तम चांगले झाले.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

विचारलेल्या सर्व प्रश्नांची विद्यार्थ्यांनी योग्य उत्तरे दिली.

९) उपयुक्त सूचना

स्वाक्षरी

पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाऱ्यांचे नांव सकिरगे आनंद बापुराव
विषय इतिहास शाळा राष्ट्रमाता मा. विद्यालय,
वाजेगाव
वर्ग नववी दिनांक 10/02/2023
तासिका चौथी घटक / उपघटक उद्योग व व्यापार
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव प्रा. सोनरकरे सर

१) प्रस्तावना

पूर्व ज्ञानावर प्रश्न विचारून सुरुवात.

२) प्रश्न

निष्पन्न स्वरूपीय होते.

३) फलकार्य

शुवाच्य होते.

४) शैक्षणिक साहित्य

पुस्तक, खडू, उरुदू.

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

योग्य प्रकारे लागले.

६) उद्दिष्टाची पूर्तता

योग्य प्रमाणात साधली.

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व

शुपच्य छान होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना योग्य उदाहरणे
हिली.

९) उपयुक्त सूचना

Sakirge
पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

सकिरगे
पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्याचे नांव शुभेधा वागळे
विषय भूगोल शाळा राजूमाता शा. विद्यालय, वाजेगाव
वर्ग ४ वी दिनांक 13/2/2023
तासिका ६ वा घटक / उपघटक लोकसंख्या
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव मा. शमशेरके सर

१) प्रस्तावना लोकसंख्येच्या योग्य शालेय आडून
क्षेत्रात

२) प्रश्न उच्च स्तरीय व निम्नस्तरीय होते.

३) फलकार्य रूप सुंदर होते.

४) शैक्षणिक साहित्य फुल्लक, मार्कर पेन, डर-र.

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य योग्य प्रकारचे होते.

६) उद्दिष्टाची पूर्तता योग्य झाली.

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व चांगले होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन) केशी-केशी चित्र आडून विद्यार्थ्यांनी समजावू
सांगण्यात आले.

९) उपयुक्त सूचना

वाक्षरी

पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

ट घेणाऱ्या प्रशिक्षणाऱ्यांचे नांव सह्या शिवाजी वृंगन

षय इतिहास शाळा राष्ट्रमाता मा. विद्यालय,
वाजेगाव

ि ४ वी दिनांक 10/02/2023

सिका ५ थी घटक / उपघटक महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती

रीक्षक प्राध्यापकाचे नाव मा. सपना रत्ने सर

) प्रस्तावना

संभुल महाराष्ट्राच्या नकारा काढून घेण्यात.

) प्रश्न संभुल महाराष्ट्राच्या लढ्यातील याद कि
व्यवस्थेची माहिती विचारली.

) फलकार्य

आवश्यकते उदार केले.

) शैक्षणिक साहित्य

१. महाराष्ट्राच्या नकारा, उरुद, भाकर

) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

योग्यते सहकार्य होते.

) उद्दिष्टाची पूर्तता

योग्यते सहकार्य झाली.

) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व

योग्यते होते.

) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

विद्यार्थ्यांनी शिक्षकाला योग्य सहकार्य
केले.

) उपयुक्त सूचना

आवश्यकते नाही.

घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाऱ्याचे नांव

येळो लता अशोक

विषय

मराठी

शाळा राष्ट्रमाता मा. विद्यालय, कात्रगाव

वर्ग

१० वा

दिनांक

13/02/23

तासिका

१ री

घटक / उपघटक

दुसरे दु:ख

निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव

मा. राजेश्वरी सर

१) प्रस्तावना

कविच्या परिवर्तनाने कुववात केली.

२) प्रश्न

कविच्या जन्म घडणी विषयीचे प्रश्न विचारले

३) फलकार्य

खोब होणे.

४) शैक्षणिक साहित्य

भाऊरी पत्र, उदर, पुस्तक

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

चांगल्या

६) उद्दिष्टाची पूर्तता

चांगली झाली

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व

शु चांगले होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

विद्यार्थ्यांनी कविनेला योग्य माद दिली.

९) उपयुक्त सूचना

आवश्यकता नाही.

Quanta

राजेश्वरी

पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्यांचे नांव डॉ. अर्चना भागवत
विषय इतिहास शाळा श्रीमती मा. विद्यालय,
वाजेगाव
वर्ग ४ वा दिनांक 15/02/2023
तासिका पहिली घटक / उपघटक स्वातंत्र्यलढ्याची परिस्थिती
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव प्रा. सवित्री सर

१) प्रस्तावना पूर्व जमानात विद्यार्थ्यांचे ज्ञान जागृत
केले.

२) प्रश्न प्रश्नांची सुरवात योग्य प्रकारे केली.

३) फलकार्य शुभारंभ होतो

४) शैक्षणिक साहित्य मार्कर - पेन, अर, नकारा

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य योग्यतेने प्रमानात लागले

६) उद्दिष्टाची पूर्तता योग्य प्रकारे झाली

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व जान होतो

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन) पाठ शुभरंभ झाला.

९) उपयुक्त सूचना आवश्यकता वाटली नाही.

अर्चना भागवत
पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

अर्चना भागवत
पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाऱ्यांचे नांव सुमेधा बागल
विषय मराठी शाळा राष्ट्रमाला मा. विद्यालय,
वर्ग 8 बी दिनांक 14/2/2023
तासिका 4 ता घटक / उपघटक उद्योग
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव मा. सागरकर सर

१) प्रस्तावना आत्म देशातील विविध उद्योगांची माहिती देऊन प्रस्तावना केली.

२) प्रश्न ग्रामिण गावातील उद्योगांवर शास्त्रातील निम्नस्तरीय पुस्तक विचारण्यात आले

३) फलकार्य ऊंदर उदाहरण केली

४) शैक्षणिक साहित्य पुस्तक, उंदर, उंदर

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य योग्य होते

६) उद्दिष्टाची पूर्तता योग्य प्रकारे झाली

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व योग्य होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

विद्यार्थ्यांनी ग्रामिण उद्योगाबाबत कल्पना प्रकारे सक्षम झाले पाहिले याची योग्य माहिती दिली

९) उपयुक्त सूचना

पाठ घेणाऱ्याची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षक विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी

निरीक्षक प्राध्यापकाची स्वाक्षरी

पाठ निरीक्षण

पाठ घेणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्याचे नांव येत्के हेमा दत्ता
विषय मराठी शाळा राष्ट्रमता मा. विद्यालय, वाजेगाव
वर्ग ४वा दिनांक 14/2/2023
तासिका २री घटक / उपघटक २१. संतवणी (आ)
निरीक्षक प्राध्यापकाचे नाव प्रा. योगेश्वरके ५२

१) प्रस्तावना

महाराष्ट्रातील विविध संतांच्या जोड्यांचे सुंदरवाण.

२) प्रश्न

विविध संतांच्या कायबिट जवारीत निम्न मारिय पश्क.

३) फलकार्य

अवश्यकते कुसा२, सुंदर अक्षराल केले.

४) शैक्षणिक साहित्य

पुस्तक, अन्ट, मार्कर पेन.

५) विद्यार्थ्यांचे सहकार्य

उत्तम होते.

६) उद्दिष्टाची पूर्तता

योग्य प्रकारे झाली

७) शिक्षकाचे व्यक्तिमत्व

व्यवस्थित होते.

८) सर्वसाधारण मत (मूल्यमापन)

महाराष्ट्रातील विविध संतांच्या योग्य प्रकारे जोड्या करून ह्याल झाली.

९) उपयुक्त सूचना

आवश्यकता नाही.

घटक चाचणी नियोजन
उपघटकानुसार भारांश

'अ' अध्यापन पध्दती

अ.क्र.	उप घटक	गुण	शेकडा गुण
१		५	२०%
२		४	२०%
३		५	२०%
४		१०	४०%
		२५	१००

उद्दिष्टानुसार भारांश

अ.क्र.	उद्दिष्टये	गुण	शेकडा गुण
१	ज्ञान	५	२०
२	आकलन	४	२५
३	उपयोजन	५	२५
४	कौशल्य	४	३२
		२५	१००

प्रश्न प्रकारानुसार भारांश

अ.क्र.	प्रश्न प्रकार	प्रश्न संख्या	गुण	शेकडा गुण
१	वस्तु निष्ठ	५	५	२०
२	लघुत्तरी	४	१२	४८
३	दिर्घोत्तरी / निबंधवजा	२	८	३२
		११	२५	१००

संविधान तक्ता

उद्दिष्टये उपघटक	ज्ञान			आकलन			उपयोजन			कौशल्य			एकूण
	व	ल	दि	व	ल	दि	व	ल	दि	व	ल	दि	
१	१	-	-	-	२	-	-	-	३	-	-	-	६
२	१	-	-	-	२	-	-	-	३	-	-	-	४
३	१	-	-	-	२	-	-	-	३	-	-	-	७
४	१	-	-	-	-	-	-	-	६	-	-	-	८
	४				६				१०				२५

स्वाक्षरी

प्रश्न पत्रिका

वर्ष ६ वर तुकडी २९ विषय मराठी

प्रश्न

वेळ ३० मिनिटे

गुण २५

प्रश्न क्र. १ रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा?

५

- अ) चोचीचा दरचा भाग - - - -
- ब) - - - - म्हणजे कथा करी मारायला ।
- क) एक दुष्ट जसलेली पक्षी - - - -
- ड) आणखि आरतीला हे - - - - तसे
- ई) आम्हांबारी धम - - - - रजे ।

प्रश्न

प्रश्न क्र. २ खालील पैकी कोणतेही ४ उप प्रश्न सोडवा.

१२

- अ) संन सावता महाराजांचे मागणे कुमच्या शाब्दानाकडे ।
- ब) कुमच्या संमजलेली अन्नसाखळी कुमच्या शाब्दानाकडे साहित्याच्या स्वरूप करा ।
- क) कवितेच अन्न कवितेच्या परमेश्वर रूप वाम जमना हा विषय अन्नमच्या आधारवर पटकन द्या ।
- ड) चोचीचे आकार अद्यापभागे कवनातल्या विशेषण अर्थ स्वरूप करा ।
- ई) - - - -

प्रश्न

प्रश्न क्र. ३ खालील पैकी दोन उप प्रश्न सोडवा.

६

- अ) कवितेच्या आधार पावि जावियजावियमूठे स्वरुप स्वरुप करा ।
- ब) पद्योच्च चोच प्रशासन म्हणजे मिळतेचो नासि माहित ।
- क) नसोच वाणी प्रकृतीत घडवायला कारणामुळे असलेल्या ।

उत्तर सूची व गुणदान योजना

प्रश्न क्र. १.

उत्तर

गुण

अ	मं श्री (म)	१
ब	सावना	१
क	करी	१
ड	सूया, पद, तीर	१
ई	शिवायी-व रत्ने	१

प्रश्न क्र. २.

- १) सेत सावना महाराजने आभवा सोबत राखीव आभवा आभवा ठेकी आसा मायेन मभामेल माटे
- २) अन्नसावकी म्हायत फक्त जिकडुत व जिकडुत आसा हे अन्नसावकी योग
- ३) धाव्याच्या शिनिष्टिसाळ आकार वरलना
- ४) ज्येष्ठे - जन्म तिथी ना मग्यवायस (शिवीना) अन्न केना ना मिळीलेली मोकडे देना.

प्रश्न क्र. ३.

- १) जीवा जीवश्य जीवमम म्हाजेन हे जीवित्वाक जीवाक अवलोकून असमा जीवन् मगन असने।

चाचणी गुण पत्रक

ह.क्र.	विद्यार्थ्याचे नाव	गुण	
17	गोडबोले पद्मेश केलाश	18	अ.क्र. 1
27	वाधपारे संतोष अजित	20	2
37	गोडबोले संघरत्न राष्ट्रपाल	24	3
47	धवले कुणाल महेंद्र	20	4
57	हडकर रोहन कवण	14	अ.क्र. 1
67	पवार अजित व सुरेश	16	2
77	एडके मित जलेंद्र	17	3
87	खाडे भादर विमोद	23	4
97	भंगलवार सागर राजू	19	अ.क्र. 1
107	शोमयळे सतिशु शिंदेदार्य	18	2
117	ठगे भाद्रुशि हर्षधर्षण	20	3
127	एडके रिधा राजू	24	4
137	कस्तुरे अजुजा अजानन	20	अ.क्र. 1
147	एडके अंजली नागयेन	24	2
157	वाळोरे आरती सुनिम	20	3
167	ठगे अवेदी साधन	18	अ.क्र. 1
177	हडकर सतिशा कवण	24	2
187	भेंडान राखी नागयेन	24	3
197	इंगोले वैष्णवी किजय	22	4
207	होसरी भावना हेविदाय	20	

घटक चाचणी नियोजन
उपघटकानुसार भारांश

'ब' अध्यापन पध्दती

अ.क्र.	उप घटक	गुण	शेकडा गुण
१		5	20%
२		5	20%
३		5	20%
४		10	40%
		25	900

उद्दिष्टानुसार भारांश

अ.क्र.	उद्दिष्ट्ये	गुण	शेकडा गुण
१	ज्ञान	5	20
२	आकलन	8	24
३	उपयोजन	4	24
४	कौशल्य	8	32
		25	900

प्रश्न प्रकारानुसार भारांश

अ.क्र.	प्रश्न प्रकार	प्रश्न संख्या	गुण	शेकडा गुण
१	वस्तु निष्ठ	4	4	20
२	लघुत्तरी	8	92	80
३	दिर्घोत्तरी / निबंधवजा	2	2	32
		14	24	900

संविधान तक्ता

उद्दिष्ट्ये उपघटक	ज्ञान			आकलन			उपयोजन			कौशल्य			एकूण
	व	ल	दि	व	ल	दि	व	ल	दि	व	ल	दि	
१	1	-	-	-	2	-	-	-	3	-	-	-	6
२	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	4
३	1	-	-	-	2	-	-	-	1	3	-	-	7
४	1	-	-	-	-	-	-	6	-	-	1	-	8
	4			6			10			5			25

प्रश्न पत्रिका

वर्ग १ वा तुकडी अ विषय वाणिज्य

वेळ ३० मिनिटे

गुण २५

प्रश्न क्र. १ रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा?

५

- अ) परिधाने सुता ----- आहे
- ब) वस्तुनिष्पासमान केशमे ----- म्हणतात.
- क) विशाल ठेस ए ----- पेक्षा मोठा असतो
- ड) परिधाने कुणोत्तक ----- चा निपटयेसाठी जास्त आहे
- ई) प्रियेला इंग्रजीतले ----- हे अक्षर वापरतात

प्रश्न क्र. २ खालील पैकी कोणतेही ४ उप प्रश्न सोडवा.

१२

- अ) पाकसुप कोवा म्हणजे काय?
- ब) तिन्ही वाजु पाकसुप म्हणजे कोणती कसोटी
- क) ताची किंमत नेहमी कोणती स्थिर राखण्या असते
- ड) विंदू सची विंदू P वर राखणी करी किद्योमान
- ई) रथ ए व रथ R कसे पाकसुप वापरतात

प्रश्न क्र. ३ खालील पैकी दोन उप प्रश्न सोडवा.

- अ) वा वावा कसोटी म्हणजे काय?
- ब) वा कोठा कसोटी म्हणजे काय?
- क) का कोठा कसोटी म्हणजे काय?

उत्तर सूची व गुणदान योजना

प्रश्न क्र.	उत्तर	गुण
अ	$C = 2 \pi r$	१
ब	अर्धवृत्त	१
क	लघुकोण	१
ड	व्यासाव्या	१
ई	r	१

- प्रश्न क्र. २
- ① ज्या कोनाची माप समान असतात
 - ② बाह्य कोनाची ज्यात तिथी बाजू एकत्रप असतात.
 - ③ $\frac{22}{7}$ किंवा 3.14
 - ④ $A \leftrightarrow P$ अशी शरती दर्शवतात
 - ⑤ $(A \cong R) \Rightarrow RP$ असे एकत्रप दाखवतात.

प्रश्न क्र. ३.

- ① हाका कोनाच्या तिथी सलमन बाजू दुसऱ्या त्रिकोणाच्या तिथी सलमन बाजूशी एकत्रप असतात तर बाह्य कोनाची गटवतात.
- ② दोन सलमन बाजू व त्यांनी सामाविष्ट कोनाकोन दुसऱ्या त्रिकोणाच्या एकाच अटीनुसार तिसऱ्या कोनाची असतात तर बाह्य कोना कोनाची
- ③ कोकोबा कोनाची गटवतात दोन कोन व एक बाजूची दुसऱ्या त्रिकोणाच्या दोन कोन व एक बाजूची जोडता

चाचणी गुण पत्रक

ह.क्र.	विद्यार्थ्याचे नाव	गुण
1)	त्रोट्टे भारोली बालाजी	18
2)	दुतडे प्रशांत देविदास	18
3)	शोबकांबळे शिखांत प्रशांत	14
4)	शोबकांबळे कुंदन प्रशांत	15
5)	कांबळे राहुल गौतम	12
6)	भोसले शिखांत भारोली	20
7)	गायकवाड करण साहेबराव	23
8)	भेंकर शंकर गोविंद	18
9)	भेंकर लिंगराज चिमणाजी	20
10)	भाने क्षेत्राय सेतोष	14
11)	जाकोरे प्रल्हाद प्रकाश	18
12)	इंकर समिक्षा दामोदर	18
13)	खाडे प्रल्हाद प्रकाश	20
14)	खांडे समिक्षा रमेश	22
15)	लांडगे समिक्षा राजेश	23
16)	वाघमाटे शिवाजी राजू	20
17)	वाघमाटे राधा लक्ष्मण	22
18)	भेंकर शशिदा बालाजी	24
19)	गायकवाड पुजा राकेश	20
20)	थोराळ गौरी शरदिंद	24
		19

समाजसेवा (शालेय)

शाळा हा समाजाचा मातृत्वाचा भाग आहे. शाळेतील मुले समाजाचे अंग आहे. त्यांना शाळेत समाज सेवेची जाणीव व्हावी या उद्देशाने शाळेत छोटे - मोठे समाज सेवेचे कार्यक्रम आयोजित करणे आवश्यक आहे. उदा. श्रमदान, वनमहोत्सव, यात्रेत स्वयंसेवक पथक, रस्त्याची स्वच्छता, सार्वजनिक जागांची स्वच्छता इत्यादी. वर्गातील विद्यार्थ्यांचे वय व आजुबाजूची परिस्थिती याचा छात्रशिक्षकांनी समाजसेवाचा एक उपक्रम आयोजित करावा.

समाज सेवेच्या कार्यक्रमाचे नांव - "स्वच्छता अभियान"

स्थळ - उपक्रमात माध्यमिक विद्यालय वाजेगाव, नांदेड.

दिनांक - वेळ 10:50 तासिका 1 ते 5

कार्यक्रमात भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या - 110

कार्यक्रमाचे स्वरूप - शालेय परिसर स्वच्छ ठेवणे, कुचऱ्यांची योग्य किल्लेवाट जावणे, शाळा परिसरातील धाग साफ करणे, स्वच्छतेचे महत्व विद्यार्थ्यांना व नागरिकांना पटवून देणे.

पूर्व तयारीची कामे - विद्यार्थ्यांना सर्वप्रथम विषयाचे स्वरूप समजावून घेणे. विद्यार्थ्यांना वेळोवेळी योग्य त्या सूचना देणे. स्वच्छतेचे बदल जनजागृती करणे.

आलेल्या अडचणी व त्यावर योजलेले उपाय -

- 1) कोणत्याच प्रकारची आडचण जाणवली नाही.
- 2) शक्यतो सर्वच विद्यार्थी स्वच्छता अभियानात सहभागी.
- 3) विद्यार्थ्यांना दिलेल्या सूचनांचे योग्य पालन करत होणे.
- 4) सर्वच विद्यार्थी योग्य पद्धतीने कार्य करत होणे.

सहकार्य - (विद्यार्थी, शिक्षक, पालक, नागरिक इ.)

- 1) वर्ग स्वच्छतेचे आत्रे विद्यार्थ्यांना स्वयंस्फूर्तीने करणे
- 2) शिक्षक स्वतः स्वच्छता करित होणे.
- 3) या अभियानात परिसरातील नागरिकांनी मेहेनत प्रमाणात सहभाग नोंदवला होणे.
- 4) या उपक्रमाबद्दल पालकांनी शिक्षक व विद्यार्थ्यांचे स्वागत करणे

मूल्यमापन - उत्कृष्ट विद्यार्थी

1) जावना

2) लोमेश्वर

- 1) विद्यार्थ्यांच्या स्वच्छतेच्या उपक्रमत उत्कृष्ट भया सलियाद होला.
- 2) विद्यार्थ्यांना स्वच्छतेचे महत्व समजावून घेऊन पटवून देणे.
- 3) सर्वच विद्यार्थ्यांना मेहेनत प्रमाणात सहभाग होणे.
- 4) या उपक्रमाच्या माध्यमातून स्वच्छतेची जनजागृती जाणवी.

उपरोक्त - विद्यार्थी आणि परिसरातील नागरिकांनी दिलेल्या

- १) कार्यक्रमात एकूण किती विद्यार्थ्यांनी भाग घेतला ? 110
- २) एकूण विद्यार्थ्यांशी यांचे शेकडा प्रमाण काय ? 90%
- ३) विद्यार्थ्यांचा सहभाग उस्तफुर्त होता काय ? होय.
- ४) कार्यक्रमात कोणता कार्यक्रम तुम्हाला आवडला ? शाळा स्वच्छ करणे
- ५) हा कार्यक्रम तुम्हाला का आवडला ? शाळा व पत्रियर शुद्धर झाली.
- ६) या कार्यक्रमातील उत्कृष्ट विद्यार्थ्यांची नांवे सांगा ? भावना, सोमेश्वर
- ७) वर्गशिक्षक व मुख्याध्यापक यांचे सहकार्य कसे होते ? होय.
- ८) हे कार्यक्रम परत करावयाचे असल्यास तुम्ही कोणत्या सुधारणा कराल ?
- अ) स्वच्छता उरव्यासाठी लावणारे सहिल्य शाळाथी पाहवणे.
- ब) कामाची योग्य विभागणी (गटाल) करुन देईल.
- क) स्वच्छता उरव्यासाठीची डिडावात वेळो-वेळी बदल करणे.
- ९) वर्गातील कलागुणांचा (उदा. अभिनय, गोडआवाज इ.) विचार करावा. आणखी कोणते कार्यक्रम या वर्गात बसवून घेणे योग्य ठरेल. तीन उदाहरणे द्या.
- अ) मूल्य स्पर्धा
- ब) संगीत स्पर्धा
- क) काव्यवाचन स्पर्धा
- १०) वर्गातील कोणते विद्यार्थी सांस्कृतीक कार्यक्रमात उत्कृष्ट वाटले त्यांना प्रोत्साहन व मार्गदर्शन केल्यास या क्षेत्रात चमकतील असे तुम्हाला वाटते.
- अ) भावना - संगीत स्पर्धा
- ब) सोमेश्वर - क्रिडा स्पर्धा
- ११) कार्यक्रमाबाबत तुमचा अभिप्राय व सूचना :
- अ) चांगल्या प्रकारे कार्यक्रम चार पडला.
- ब) सर्व विद्यार्थ्यांना समाग संथी मिडाली.
- क) विद्यार्थ्यांना कलागुणांना वाक मिडाली.
- ड) विद्यार्थ्यांना क्षालमविश्वाय काडला.

सांस्कृतीक कार्यक्रमास उपयुक्त असे - (फक्त मुद्दे लिहा)

गीत / गोष्ट

वेळ-वेळी निविण व
बोधकथा ह्या उपयुक्त
उरली.

नाट्या छटा / संवाद

"स्त्रिभूषण हत्या" या
विषयावर नाटक

वर्गाची हजेरी

इयत्ता

२०१७

तुकडी

०१

अ.क्र.	विद्यार्थ्याचे पूर्ण नांव	दिनांक										एकूण हजर दिवस	गुणांची नोंद			
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		गृह पाठ	स्पर्धा	क्रीडा	
		११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०					
०१	सु. सचिन धावभूषण जाधव	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	11	9	7	9
०२	राजेश सापूराव हडवत	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	9	8	8
०३	शोभ्य सोलेख जाधव	P	A	P	P	P	P	A	A	A	P	P	9	9	6	8
०४	शुष्णा सुरेश जाधव	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	8	5	8
०५	विशाल केशवराज जाधव	P	A	A	P	P	P	A	P	P	P	P	10	6	9	8
०६	रिशेश आनंद जाधव	P	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	9	7	8	8
०७	अजय भास्कर जाधव	P	A	P	A	P	P	P	P	P	P	P	11	7	8	8
०८	साईराज जीविंद जाळे	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	11	8	7	9
०९	विजय संजय जाळे	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	11	8	7	9
१०	राज राहुल कुंभे	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	11	8	9	7
११	अश्वतथ प्रमन अक्षय	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	7	8	6
१२	शोभ्य जाकिर इब्राहिम	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	10	7	5
१३	अश्वतथ सलिम मौला	A	A	A	P	P	P	P	P	P	P	P	12	9	9	9
१४	सनादिय फुलचंद गजभारे	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	8	7	8	9
१५	विश्वजित फुलचंद गजभारे	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	13	9	7	8
१६	राहुल गणेश हडवत	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	9	7	7
१७	जाल्मर रामानुज भाद्रतभारे	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	9	7	9
१८	शोभ्य रमेश गजभारे	A	P	A	P	A	P	P	P	P	P	P	10	8	6	8
१९	शोभ्य नजिर शोभ्य गजभारे	P	P	P	P	A	P	P	P	P	A	P	10	7	7	8
२०	अश्वतथ देवानंद गोमसाके	P	P	A	P	P	P	P	A	P	P	P	12	6	8	9
२१	शोभ्य सोलेख जाधव	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	12	5	9	7
२२	अश्वतथ इरशाद शोभ्य अश्वतथ	A	A	P	P	P	P	P	P	P	A	P	10	9	9	6

वर्गाची हजेरी

तुकडी

इयत्ता

विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नांव	दिनांक												एकूण हजर दिवस	गुणांची नोंद			
	गृह पाठ	स्पर्धा	क्रीडा														
सोम	मंगळ	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	रविवार	सोम	मंगळ	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	रविवार	सोम			

अ.क्र.

अभ्यासानुवर्ती उपक्रम

(वाड:मयिन उपक्रमाचा अहवाल)

* प्रस्तावना *

यान भारतीयान्या जिवितान्
खेळाला महत्व द्याले आहे. काही वर्षापूर्वी
खेळण्यात वेळ घालवणारे कुलं हे अवलक्षणी
अभंगले जायचे. खेळांनी व्यायाम होतो.
शरीर बळकट होते, पण खेळातील
शिक्षण जिवितालाही बळग देते. येशे
आपण आपल्या एकुड्याचा विचार करून
चालत नाही. संपूर्ण संघाचा विचार
करावा लागतो. खेळातुळे मनोरंजन होतो व
मनाला उत्साह मिळतो.

राष्ट्रमाला मास्यमिक विद्यालय
येशे विविध क्रिडा स्पर्धांचे आयोजन
कुले आहे. स्पर्धेत मोठ्या प्रमाणात
विद्यार्थी सहभागी होते. स्पर्धेचे आयोजन
करण्यामागचा उद्देश स्वस्थ शरीर, स्वस्थ
मनान्या विचार होतो. जी कुले शिक्षणा-
करेबरेच खेळतही भाग घेतात, ती चपट
व उत्साही असतात. त्यांची हाडे मजबूत
जाणि वेढा तेजदार होते. पंचमशाळी
चांगली राहते. डोळे चांगले राहतात.
शरीर व प्राप्रभांगी होते. व्यायाम व कुलमाने
मनुष्य आकरति बनतो.

- मनुष्याला जे अडे शिकणे
शिकू शकत नाही ते क्षेत्राचे मैदान
शिकवते.

या उद्देशाने स्पर्धक लेव्या,
साही पुढील कार्यक्रमाचे आयोजन
करव्यात सामे.

* कार्यक्रमांची संक्षिप्त माहिती *

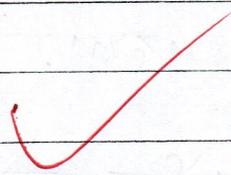
सांस्कृतिक कार्यक्रमांची संक्षिप्त माहिती
पुस्तक सभाग -

कार्यक्रमाचे नाव	संक्षिप्त माहिती
① नृत्य स्पर्धा	आदिवासी नृत्य, लयेच हिंदी चित्रपट सृष्टीतील नृत्य, शांति लावणी नृत्य विद्यार्थ्यांनी सादर केले
② केशभूषा	माकिवर्ड कुले, जिजामाता, महाराष्ट्र पोलिय गणवेश, मा. कुलेची केशभूषा, मा. गांधी, सुभाषचंद्र बोस, अगतसिंह, डॉ. झांवेडकर इत्यादींची केशभूषा विद्यार्थ्यांनी परिधान केले
③ नाटक	विद्यार्थ्यांनी एकपात्री नाटक सादर केले, त्यामध्ये दारुबंदी विषयाचा संदेश दिला.
④ गायन स्पर्धा	या स्पर्धेत मुलांनी पोवाडे, वडवड-गीते, सवणी गीते, इ. सादर केले.
⑤ आवंद नगरी	यात विद्यार्थ्यांनी वेगवेगळे पदार्थ धरूनच सयार करून शाळेत व त्यांची विक्री केली
⑥ शंगोळी स्पर्धा	विद्यार्थ्यांनी सुंदर व सुवक अस्था विविध शंगोळ्या काढल्या!

वक्षीय वितरण :-

वरिष्ठ शालेल्या सर्व ~~अर्थ~~
इयांनी सहभाग मोडवला होता, त्यांना
देखील झाली.

वा.इ.म.यमि उपक्रमाल सापल्य
शिक्षणालील, शिक्षणाच्या मुळा दृष्टीसि
अभ्यासक्रमाल विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगी
ला साध्य करणाऱ्या समग्र अनुभव
समावेश होतो. अभ्यासोत्तर समजल्या
क्रिडा, वक्तृत्व, नाट्य, गायन इत्य
कार्यक्रमांच्या अभ्यासक्रमाल अंतर्भाव
येतो.

अभ्यासानुवर्ती उपक्रम

(सांस्कृतिक उपक्रमाचे अहवाल)

राष्ट्रमाता उर्दू व मराठी माध्यमिक विद्यालय वाजेगाव, येथे सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे आयोजन दिनांक - 16/02/2023 रोजी उरुघात झाले होते. या वेळी पुलांनी कार्यक्रमातून शिक्षणाचे महत्त्व साधोरेखीत केले. आणि प्रत्येक ज्ञापका पुलांना शिकण्यासाठी पुढे येण्याचे आव्हान केले. या दिवशी झालेल्या कार्यक्रमांत लोकगीते, गृह्य, रांगोळी, आवंद नगरी, इत्यादी उपक्रम राबवले.

या उपक्रमाला स्वयंसेवक अहिव, नववि, वहाविलील विद्यार्थ्यांचा सहभाग होता. स्वयंसेवका वेळी सर्व शिक्षणाध्यानी शाकेतील शिक्षकांनी मार्गदर्शन केले. सर्व विद्यार्थ्यांनी रांगोळी करवण्यात झाले. अर्था प्रकारे स्वयंसेवका पार घडव्यात घाली.

① निबंध स्पर्धा :- प्रथम - प्रतिष्ठा नरवाडे
द्वितीय - अरुण खाडे
तृतीय - अक्षय माने

② चित्रकला स्पर्धा :- प्रथम - अंकीत पुढे
द्वितीय - शावंत शरा
तृतीय - मयूर इंगीले

3 रांगोली स्पर्धा :- प्रथम - ज्योती मिस्कुटे
द्वितीय - अरुणा जगत
तृतीय - यरुणा इंगळे

4 आर्गंद नगरी स्पर्धा :- प्रथम - पार्थ काळे
द्वितीय - नरेश नवघरे
तृतीय - वेदांत देशमुख

या वरिल सर्व कार्यक्रमासाठी
प्रथम, द्वितीय, तृतीय श्रेणी तीन स्पर्धा प्रत्येक
उपक्रमालून निवडण्यात आले.

या कार्यक्रमाला विद्यार्थ्यांचा
चांगला प्रतिसाद मिळाला. अशा प्रकारे
शाळेला शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली लक्षात
मार्गदर्शक प्रा. ए. एन. शोणेशकरे यांच्या
मार्गदर्शनावर हा कार्यक्रम यशस्वी रितीने
पार पाडण्यात आला.

१) क्रिडा अहवाल

क्रिडा स्पर्धेमध्ये विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले. या मध्ये संगीत खुर्ची, लिंबू-चमचा, कुवडी, थावणे, हुंच उडी, लोखंडी या स्पर्धांचे आयोजन केले होते.

या मध्ये खाठवी, नववी, वहावी या वर्गातील विद्यार्थ्यांनी उत्स्फूर्तपणे सहभाग घेऊन आपापसांत मैत्रीभाव या सर्व क्रिडा स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले होते.

आयोजित केलेल्या सर्व स्पर्धा पुढीलप्रमाणे

~~संगीत खुर्ची~~ ~~चमचा~~ :-
 ① संगीत खुर्ची :-
 प्रथम - जयदेव धनवडे
 द्वितीय - शुभम लक्ष्मी
 तृतीय - अजय कुडडे

② थावणे स्पर्धा :-
 प्रथम - शिवराज पल्लिवाडे
 द्वितीय - अर्जुन कातकाडे
 तृतीय - सुधाश कस्तुरी

③ हुंच उडी स्पर्धा :-
 प्रथम - यत्नेश सुपेकर
 द्वितीय - विनोद बिरादार
 तृतीय - योगेश्वर तापिले

④ लिंबू - चमचा ०-

प्रथम	-	संकेत पाटील
द्वितीय	-	शुभम लोड्डा
तृतीय	-	अजय कुड्डे

⑤ कबड्डी स्पर्धा ०-

प्रथम	-	वर्ग	-	10 वा
द्वितीय	-	वर्ग	-	8 वा
तृतीय	-	वर्ग	-	9 वा

अथवा प्रकारे या क्रिडा स्पर्धेचे प्रमाणे काढण्यात आले. आणि उल्लाख व शानंदाल या कार्यक्रमाचे आयोजन केल्यामुळे सर्वांना खुप लाभ होईल. आणि हा उपक्रम यशस्वी रितीत पाहू पाडण्यात आला.

इतर उपक्रम

२) पालक सभा अहवाल किंवा पर्यावरण जागृती अहवाल

पर्यावरण जनजागृतीमध्ये स्वच्छता अभियान हा उपक्रम रावविठ्याल झाला होता. दिनांक - 15/02/2023 रोजी सर्व विद्यार्थ्यांना रांगोमध्ये काढावेर उभे करण्यात आले. प्रत्येक परिशिक्षणाथ्याला गर-प्रमुखाने वर्ग निवडून दिले त्यांच्या वर्गातील विद्यार्थ्यांचे जबाबदारी त्यांच्या वर्ग शिक्षक परिशिक्षणाथ्यास देण्यात आली. त्यानंतर फलकार सुंदर झाल्यात स्वच्छता अभियान म्हणून नाव लिहिल्यात आले.

त्यानंतर स्वच्छ भारत, स्वच्छ परिसर याचे कोटे-छोटे सुविचार फलकार लिहिल्यात आले.

मा. गांधी व संत गाडगे बाबा यांच्या प्रतिमेचे पुजन करून पुष्पहार घालण्यात आला. नंतर प्रत्येक वर्ग शिक्षकांचे आप-आपल्या विद्यार्थ्यांना घेऊन प्रत्येकाच्या हातात झाडू देऊन वेग-वेगळे भाग विभागून देण्यात आले. तोंडाला मास्क बांधून तोंडो भाग स्वच्छ करण्यात आला.

त्यानंतर सर्वांनी झाडलांना शाळा स्वच्छ करताना कोटो उद्भव्यात आले. शांति विद्यार्थ्यांना स्वच्छतेचे महत्व समजावून सांगण्यात आले.

शाकेलील सर्व विद्यार्थी यूप गोठ्या
मंगळार स्वच्छतेच्या कार्यात मेहनत घेतली,
त्यामुळे ते हमलेल्या स्वरूपात दिसत होते.
स्वच्छतेवद्दलची माहिती विद्यार्थ्यांना परती
आणि त्यांनी सापथ घेतली, की ते यापुढे
आपला परिसर आणि शाळा नेहमीच स्वच्छ
ठेवणार.

त्यानंतर सर्व विद्यार्थ्यांना खाडु
वाटप करण्यात आले. आणि त्यानंतर
पत्रविरण जग जागृतीसाठी या शाळा पुढे उपक्रम
जग जागृती कार्यक्रम म्हणून शाकेलील सर्व
विद्यार्थ्यांची प्रचलकेंडी (गिरवणूक) काढण्यात
आली. त्यामुळे वेगवेगळी बोधवाक्ये
देण्यात आली.

मननीय उतारा		गीत (गीत मंचातील)
● राष्ट्रगीत	● बोधकथा	होय आमची प्रार्थना जग
● प्रार्थना	● वालम्या	होय शाशुचे मागणे
● शुविचार	● परमायदान	माग्याने मागल्यात
		माग्याक्षम वागणे

- १) विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रगीत एक सुरात व ठरलेल्या वेळात म्हटले काय ? होय
- २) विद्यार्थ्यांनी प्रतिज्ञा एक सुरात व सुवाच्च म्हटले काय ? ~~सकाथ~~ होय
- ३) आरोग्य पाहणे व सर्वसाधारण दोष कोणते दिसले ?
 - अ) कपड्याबाबत गाठकेश व्यवस्थित होणे
 - ब) नखे काढलेली होणे
 - क) केस विंचलेले होणे
 - ड) कपडे स्वच्छ व इंग्रजी केलेले होणे
 - इ) डोळे स्वच्छ होणे
 - फ) शरिराची स्वच्छता स्वच्छ व गिटनेरकेपणा होणे
- ४) महत्वाच्या बातम्याचे विद्यार्थ्यांना अकलन आले काय ? होय
- ५) गोष्टीचा परिणाम कसा झाला ? थकात्मक
- ६) वर्गाची स्वच्छता कशी वाटली ? चांगली होती
- ७) आवाराची स्वच्छता कशी वाटली ? शुद्ध वाटली
- ८) विद्यार्थ्यांनी शालेय प्रार्थना कशी म्हटली ? मोठ्या व स्पष्ट शवाजाने
- ९) सुरुवातीला उल्लेख केलेल्या बाबींशिवाय आणखी ? १) परमायदान २) देशभक्तीपट्टी
कोणत्या बाबी परिपाटात घेता येतील ? ३) रत्नांशू ४) युवकुले ५) अमंग
- १०) परिपाठास उपयुक्त असे दोन संदर्भ पुस्तकाची नावे मिळवा.
 - १) फकिरी - झाळा माणु साठे २) शिवाजी जीण होता ४ को. शक्ति पावलदा
- ११) परिपाठास उपयुक्त अशा दोन मासिकाची नावे मिळवा.
 - १) अन्नपूर्णा २) अक्षय
- १२) गीतमंच म्हणजे काय ? बालगीते, देशभक्तीगीते, गीत संमेलन
- १३) परिणामकारक संस्कारासाठी तुम्ही परिपाठ घेऊ इच्छिणाऱ्या एका उत्कृष्ट बाबीची विचारपूर्वक माहिती द्या.

परिपाठ

दर रोज शाळेच्या सुरुवातीची २० मिनिटे परिपाठासाठी असतात. त्यात राष्ट्रगीत, प्रतिज्ञा, सुविचार, बातम्या, आरोग्य पाहणी, नितीपर गोष्टी इत्यादी बाबींचा समावेश असतो. आपल्या वर्गाचा एक दिवसाचा परिपाठाचा 'संपूर्ण कार्यक्रम' छात्रशिक्षकाने घ्यावा. यात नाविन्यता व कल्पकता असावी.

राष्ट्रगीत
 जय गण मन अधिनायक, जय हे
 भारत मातृ विद्यालया
 जय हे, गुजरात, मराठा, कविड इत्कल
 जय, विद्यया हिमाचल, यमुना, गंगा,
 ३२७७७ जलधि लहे
 तव शुभ नामे जागे तव शुभ खाशीस मनी
 मागे गळे तव जय गाथा
 जय गण मन विद्यालया जय हे भारत मातृ
 विद्यालया जय हे, जय हे, जय हे
 जय जय जय, जय हे !!

शालेय प्रार्थना
 हिव्हा आमुची प्रार्थना धन देव आमुचे
 मागणे, मागसा रति मागसा ने मागसा रम
 मागणे अर्थ, जाली, प्राण, माया व्हेसा रति
 सोपू दे, एक निष्ठा एक अशा एक रोगी
 रोग दे, अन्न पुढा वसरो मनावर शुद्ध
 तचे चांदणे गोवनाली दाटला अर्थ
 दुःखाच्या तूही सुख अल्याच्या उदया उदये
 आहे आशी गोवर देई आह्याला काजव्य
 ये वागणे, लाजले आमुच्या ते जगाचे
 त्यागले पाहुले घालो मुद्दे जे घोषले ते रूप
 घेतला गोश्याय जाला तो पुढा नर लाजणे

सुविचार -

१. मनुष्य कायद्यापेक्षा जास्त स्वयंमात्राला धावतला !
 २. क्षेत्र कोणतेही खरो जिंकायचे असेल, तर खेडलेच पाहिजे.

परिपाठाच्या दिवशीच्या महत्वाच्या बातम्या -

- १
- २
- ३

शालेय प्रतिज्ञा

नितीपर गोष्ट (फक्त मुद्दे)

भारत माझा देश आहे
 माते भारतीय माझे बोधव आहेत
 माझ्या देशावर माझे प्रेम आहे
 माझ्या देशातल्या समृद्ध आणि विविधते
 गजिन्या परंपरांच्या मला अभिमान आहे
 त्या परंपरांच्या पाईक लक्ष्याच्या पावना
 माझ्या मंजरीचा वर म्हणजे मि. लोव
 यथागु उरीन, मि. माझ्या पालकांच्या,
 गुरुजनांच्या, वडीलवाल्या मागल्या
 मागे देवकी काळीसत्येअलीत मीनत्याने कागेन
 माझा देश आणि माझे देश बोधव संपुष्टी
 निळी राखण्याच्या मि. प्रतिज्ञा करित आहे
 माझे अल्पांग आणि त्यांच्या समृद्ध याल्या
 माझे सौख्य सांभाळणे आहे. जय हिंद !

राष्ट्रगीत
प्रार्थना
पश्यादाव

मननीय उतारा

मुक्तीवार
वातम्या
लोधवाक्य

गीत (गीत मंचातील)

हमको मग की शान्ति देण
मग विग्रय असे दुखीं की
जय से पहले

- १) विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रगीत एक सुरात व ठरलेल्या वेळात म्हटले काय ? होय
- २) विद्यार्थ्यांनी प्रतिज्ञा एक सुरात व सुवाच म्हटले काय ? होय
- ३) आरोग्य पाहणे व सर्वसाधारण दोष कोणते दिसले ?
अ) कपड्याबाबत गळविका व्यवस्थित होना.
ब) नखे कापलेली होणे.
क) केस व्यवस्थित होणे.
ड) कपडे स्वच्छ होणे.
इ) डोळे स्वच्छ होणे.
फ) शरिराची स्वच्छता निश्चिंतपणे होणे.
- ४) महत्वाच्या बातम्याचे विद्यार्थ्यांना अकलन आले काय ? होय
- ५) गोष्टीचा परिणाम कसा झाला ? स्वकारात्मक
- ६) वर्गाची स्वच्छता कशी वाटली ? योग्य वाटली
- ७) आवाराची स्वच्छता कशी वाटली ? योग्य होतरी
- ८) विद्यार्थ्यांनी शालेय प्रार्थना कशी म्हटली ? प्रार्थना व स्वच्छ वातावरण
- ९) सुरुवातीला उल्लेख केलेल्या बाबींशिवाय आणखी ? १) पश्यादाव २) प्रतिज्ञा
कोणत्या बाबी परिपाठात घेता येतील ? ३) शर. शान्ति ४) लोधवाक्य ५)
- १०) परिपाठास उपयुक्त असे दोन संदर्भ पुस्तकाची नावे मिळवा.
१) फकिरा झाळा आतु बाठे २) शिवाजी जेठ होना होना
कां. गोविंद पातळते
- ११) परिपाठास उपयुक्त अशा दोन मासिकाची नावे मिळवा.
१) अन्नपुत्र २) अन्नराज
- १२) गीतमंच म्हणजे काय ? चाल गीते, शिवाजी गीते, संमेलन गीते
- १३) परिणामकारक संस्कारासाठी तुम्ही परिपाठ घेऊ इच्छिणाऱ्या एका उत्कृष्ट बाबीची विचारपूर्वक माहिती द्या.

परि

दर रोज शाळेच्या सुरुवातीची २० मिनिटे परिपाठ
बातम्या , आरोग्य पाहणी, नितीपर गोष्टी इत्या
दिवसाचा परिपाठाचा 'संपूर्ण कार्यक्रम' छात्रशिक्षक

राष्ट्रगीत

जन गण मन अधिनायक
जय हे।

जय हे - जय हे - जय हे
जय - जय - जय, जय हे -

सुविचार -

१. कोणत्याही प्रकारचे वजन
२. हलके होते
३. अवायुजि लालसा जमुद

परिपाठाच्या दिवशीच्या महत्वाच्या बातम्या -

शालेय प्रतिज्ञा

भारत माझा देश आहे
आहे भारतीय

जय हिंद

दिनविशेष -

मननीय उतारा

गीत (गीत मंचातील)

* राष्ट्रगीत * बोधकथा
* प्रार्थना * बातम्या
* विचार * पयायदान

१) विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रगीत एक सुरात व ठरलेल्या वेळात म्हटले काय? होय

२) विद्यार्थ्यांनी प्रतिज्ञा एक सुरात व सुवाच्य म्हटले काय? होय

३) आरोग्य पाहणे व सर्वसाधारण दोष कोणते दिसले?

अ) कपड्याबाबत

ब) नखे

क) केस

ड) कपडे

इ) डोळे

फ) शरिराची स्वच्छता

स्वच्छ होते

काळजी घेतात

कापडे व विचरलेले होते

स्वच्छ होते

स्वच्छ होते

होता

४) महत्वाच्या बातम्याचे विद्यार्थ्यांना अकलन आले काय? होय

५) गोष्टीचा परिणाम कसा झाला? संकारात्मक

६) वर्गाची स्वच्छता कशी वाटली? चांगली

७) आवाराची स्वच्छता कशी वाटली? चांगली

८) विद्यार्थ्यांनी शालेय प्रार्थना कशी म्हटली? एका आवाजात

९) सुरुवातीला उल्लेख केलेल्या बाबींशिवाय आणखी? १) पाठे २) बोधकथा

कोणत्या बाबी परिपाटात घेता येतील? ३) कापडे ४) ५)

१०) परिपाटास उपयुक्त असे दोन संदर्भ पुस्तकाची नावे मिळवा.

१) आदर्श परिपाठ २) ज्ञाना चांगला परिपाठ

११) परिपाटास उपयुक्त अशा दोन मासिकाची नावे मिळवा.

१) ~~किशोर~~ २) बोधकथा

१२) गीतमंच म्हणजे काय? शाळांचा सभुह

१३) परिणामकारक संस्कारासाठी तुम्ही परिपाठ घेऊ इच्छिणाऱ्या एका उत्कृष्ट बाबीची विचारपूर्वक माहिती द्या.

परिपाठ

दर रोज शाळेच्या सुरुवातीची २० मिनिटे परिपाठासाठी असतात. त्यात राष्ट्रगीत, प्रतिज्ञा, सुविचार, बातम्या, आरोग्य पाहणी, नितीपर गोष्टी इत्यादी बाबींचा समावेश असतो. आपल्या वर्गाचा एक दिवसाचा परिपाठाचा 'संपूर्ण कार्यक्रम' छात्रशिक्षकाने घ्यावा. यात नाविन्यता व कल्पकता असावी.

राष्ट्रगीत

जग जग) मन अक्षि -
गायक जय हे

शालेय प्रार्थना

हिय आमुची प्रार्थना अन्
हेच आमुचे प्राणो

जय-जय-जय, जय हे, येत जा जो श्वास खाता तो
पुन्हा ना लावणे

सुविचार -

१ आरोग्य हिय अन्नसंपत्ती आहे.
२
३
४

परिपाठाच्या दिवशीच्या महत्वाच्या बातम्या -

१
२
३

शालेय प्रतिज्ञा

भारत माझा देश आहे
म्हारे भारतीय

नितीपर गोष्ट (फक्त मुद्दे)

अल्प प्रारंभ संपन्न
संपन्न

दिनविशेष -

रोज
तम्या
वसाचा

मननीय उतारा

गीत (गीत मंचातील)

- # राष्ट्रगीत # शुक्तिचार
प्रार्थना # बाल्या
कोयकथा # पयाथदान

हमको मग की शक्ती
देगा! -----

- १) विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रगीत एक सुरात व ठरलेल्या वेळात म्हटले काय? होय
२) विद्यार्थ्यांनी प्रतिज्ञा एक सुरात व सुवाच्च म्हटले काय? होय
३) आरोग्य पाहणे व सर्वसाधारण दोष कोणते दिसले?
अ) कपड्याबाबत साठवण व्यवस्थित होत
ब) नखे काढलेली होणे
क) केस विंचरलेले होणे
ड) कपडे स्वच्छ होणे
इ) डोळे स्वच्छ होणे
फ) शरिराची स्वच्छता व्यवस्थित होणे
४) महत्वाच्या बातम्याचे विद्यार्थ्यांना अकलन आले काय? होय
५) गोष्टीचा परिणाम कसा झाला? सकारात्मक
६) वर्गाची स्वच्छता कशी वाटली? चांगली वाटली
७) आवाराची स्वच्छता कशी वाटली? चांगली वाटली
८) विद्यार्थ्यांनी शालेय प्रार्थना कशी म्हटली? स्वच्छ व प्रीत्य शाळात
९) सुरुवातीला उल्लेख केलेल्या बाबीशिवाय आणखी? १) पोवाडा २) छील
कोणत्या बाबी परिपाटात घेता येतील? ३) ----- ४) ----- ५) -----
१०) परिपाटास उपयुक्त असे दोन संदर्भ पुस्तकाची नावे मिळवा.
१) शालेय परिपाठ २) सुंदर परिपाठ
११) परिपाटास उपयुक्त अशा दोन मासिकाची नावे मिळवा.
१) दैनिक मास्कर २) किशोर
१२) गीतमंच म्हणजे काय? बाल्यांच्या सभे
१३) परिणामकारक संस्कारासाठी तुम्ही परिपाठ घेऊ इच्छिणाऱ्या एका उत्कृष्ट बाबीची विचारपूर्वक माहिती द्या.

विचार

परिपाठाचे

सेज शालेच्या सुरुवातीची २० मिनिटे परिपाठार
म्या, आरोग्य पाहणी, नितीपर गोष्टी इत्याद
साचा परिपाठाचा 'संपूर्ण कार्यक्रम' छात्रशिक्षका

राष्ट्रगीत

जय जय जय
अभिवाचक जय हे

जय-जय-जय, जय हे

विचार

मानशागे नेहमी
अज्याला नेहमी

पाठाच्या दिवशीच्या महत्वाच्या बातम्या -

शालेय प्रतिज्ञा

भारत माझा देश
आहे

भारत माझे सौख्य
सांभाळणे आहे, जय हे

दिनविशेष -

मननीय उतारा
राष्ट्रगीत
परिघाठ
प्रतिज्ञा
युविचार
कालभ्या
पाठे

गीत (गीत मंचातील)
हमको मनकी शायी
हे वा - - - - -
- - - - -
- - - - -
- - - - -

- १) विद्यार्थ्यांनी राष्ट्रगीत एक सुरात व ठरलेल्या वेळात म्हटले काय ? होय
- २) विद्यार्थ्यांनी प्रतिज्ञा एक सुरात व सुवाच्च म्हटले काय ? होय
- ३) आरोग्य पाहणे व सर्वसाधारण दोष कोणते दिसले ?
अ) कपड्याबाबत स्वच्छ होले
ब) नखे काढलेली होली
क) केस किंवा खिली होली
ड) कपडे स्वच्छ होले
इ) डोळे स्वच्छ होले
फ) शरिराची स्वच्छता व्यवस्थित होली
- ४) महत्वाच्या बातम्याचे विद्यार्थ्यांना अकलन आले काय ? होय
- ५) गोष्टीचा परिणाम कसा झाला ? योग्य झाला
- ६) वर्गाची स्वच्छता कशी वाटली ? योग्य वाटली
- ७) आवाराची स्वच्छता कशी वाटली ? योग्य वाटली
- ८) विद्यार्थ्यांनी शालेय प्रार्थना कशी म्हटली ? मोठ्या आवाजात
- ९) सुरुवातीला उल्लेख केलेल्या बाबीशिवाय आणखी ? १) पाठे २) कोडे
कोणत्या बाबी परिपाठात घेता येतील ? ३) गीत ४) ५)
- १०) परिपाठास उपयुक्त असे दोन संदर्भ पुस्तकाची नावे मिळवा.
१) शाकेश परिघाठ २) ज्ञानेश परिघाठ
- ११) परिपाठास उपयुक्त अशा दोन मासिकाची नावे मिळवा.
१) किशोर २) द. अ. अ. अ.
- १२) गीतमंच म्हणजे काय ? जाणवण्याचा समूह
- १३) परिणामकारक संस्कारासाठी तुम्ही परिपाठ घेऊ इच्छिणाऱ्या एका उत्कृष्ट बाबीची विचारपूर्वक माहिती द्या.

वर्ग शिक्षक या नात्याने इतर कार्य

अध्यापनाशिवाय वर्गशिक्षकाला बरीच कामे शिक्षक या नात्याने करावी लागतात. सांख्यिकी माहिती पुरविणे हे त्यातील महत्वाचे काम आहे. आपल्या वर्गाची गुणवत्ता वाढावी यासाठी अनेक कामे करावी लागतात. यातील दोन कामे छात्रशिक्षकांनी स्वतः करावीत. उदा. स्कॉलरशिपचे वर्ग चालविणे. सरासरी हजरी काढणे, वर्गाची मासिक माहिती देणे, खाजगी मान्य प्राथमिक शाळेत फी गोळा करणे, वर्गाचे निकाल पत्रक तयार करणे, आरोग्य पहाणी करणे इत्यादी.

वर्गशिक्षक या नात्याने इतर कामे. (वर्गशिक्षकाची चर्चा करून यादी तयार करा)

- १) शक्ति समस्या सोडवणे
- २) विद्यार्थ्यांच्या समस्या सोडवणे
- ३) बौद्धिक स्पर्धेचे आयोजन
- ४) शालीय मंत्रिमंडळाच्यापुढे लक्षापन करणे
- ५) अभ्यासक्रम वेळोवेळी पूर्ण करणे
- ६) शैक्षणिक साहित्य निर्मिती करणे
- ७) शालीय शिबिरीचे आयोजन
- ८) विद्यार्थ्यांच्या योग्य उपलब्धते
- ९) शालीय शै. थाद्यनांच्या वापर
- १०) सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन करणे

अ) वर्गशिक्षक या नात्याने काम क्रमांक १) आरोग्य पाहणी

आपल्या वर्गातील विद्यार्थ्यांची वजन, उंची घ्या.

या बाबतचे आपले निरीक्षण -

- १) विद्यार्थ्यांना शारीरिक स्वच्छतेसाठी मार्गदर्शन करणे जाले
- २) वर्गातील सर्व विद्यार्थ्यांचे वजन वयानुसार घेतले आहे.
- ३) विद्यार्थ्यांच्या सरासरी उंची व वजन चांगली आहे.
- ४) काही विद्यार्थ्यांची उंची वयानुसार कमी जास्त आहे
- ५) शारीरिक स्वच्छते बाबत विद्यार्थी जागरूक आहे

ब) वर्गशिक्षक या नात्याने काम क्रमांक १) मासिक माहिती

याचा फार्म वर्गशिक्षकाकडून मिळवा व तो व्यवस्थित भरा.

पटावरील संख्या		मासिक सरासरी हजेरी		शेकडा प्रमाण	
मुले	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली
01	03	-	-	100%	100%

महिन्याच्या सुरुवातीची पट संख्या	नविन दाखले	कमी	महिन्या अखेरची पट संख्या	पट संख्या कमी होण्याची कारणे
04	-	-	04	-

शालेय दफ्तराची माहिती

प्रत्येक छात्रशिक्षकाला शालेय दफ्तराची माहिती असणे आवश्यक आहे. प्रत्येक सेवा काळात या माहितीचा खूप उपयोग होईल, रजिस्टर, फॉर्मची नावे, त्यातील रकाने कसे भरावेत याचे महत्त्व यांची माहिती काळजीपूर्वक मिळवा. विशेषतः नंबर १चे रजिस्टर, शाळा सोडल्याचा दाखला, प्रवेश पूर्व नोंद पत्रक, डेडस्टॉक, जावक रजिस्टर, परिपत्रक फाईल, मासिक रिपोर्ट फाईल, तपासणी फाईल, सेवा पुस्तक, कार्यानुभव रजिस्टर इत्यादी महत्वाच्या गोष्टींची माहिती मिळवावी. याची माहिती वर्गशिक्षक, विशेषतः मुख्याध्यापक, प्राध्यापक यांच्याकडून मिळवावी जरूर पडल्यास अनुभवी मुख्याध्यापकाचे व्याख्यान यासाठी आयोजित करावे, खालील माहिती काळजीपूर्वक भरा.

अ) रजिस्टर

रजिस्टरचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग
१) जावक रजिस्टर	फाईल क्रमांक, पोस्टेज धर्मा, प्रकार, कोणास पाठवायचे	आपल्या शाळेकून दुसऱ्या कार्यालय व व्यक्तीकडे पाठवले जाणारे पत्र किंवा पत्राव थांबी नोंद घेणे.
२) प्रवेश रजिस्टर	विद्यार्थी प्रवेश दिनांक, पूर्वीची शाळा, जाल, पालकांच्या व्यावसाय.	विद्यार्थ्यांची पुढे त.८ व निर्गम तयार करण्यासाठी.
३) विद्यार्थी प्रवेश निर्गम नोंदणी रजिस्टर	विद्यार्थ्यांचे नाव, जाल, पालकांच्या व्यावसाय, भातृशिक्षा, जन्म तारिख, शाळा सोडल्याचे कारण.	विद्यार्थ्यांची संपूर्ण माहिती नोंदवणे.
४) जावक रजिस्टर	फाईल नंबर, पाठविणाऱ्याचे नाव, पत्रकाच्या नंबर	दुसऱ्या कार्यालय-कडे किंवा व्यक्तीकडे येणारे पत्राव व पत्र थांबी नोंद घेणे.

ब) फॉर्म

फॉर्मचे नांव	महत्वाचे रकाने	उपयोग / महत्व
1) T. C. Book	विद्यार्थ्यांचे नाव, जाल, धर्म, पत्ता, शाळा, जन्मस्थळ	या मध्ये पुढील शिक्षण लागणारी, सर्व माहिती झाले. जी की आपल्या अत्यंत उपयुक्त झाले
2) शिष्यवृत्ती फॉर्म	नाव, पत्ता, वार्षिक उत्पन्न, जाल-धर्म	शासनाकडून मिळणाऱ्या ज्या शैक्षणिक योजने आहेत, त्यांची नोंद व उपयोग थायावी
3) अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्ती फॉर्म	अवेश क्रमांक, संपूर्ण नाव, धर्म, जाल, भाषा, आईचे नाव	मुस्लीम, ख्रिश्चन, धार्मिकीय कुलांसाठी शिष्यवृत्तीतून अर्थिक मदत केली जाते

क) फाईल

फाईलचे नांव	उपयोग / महत्व
1) माहिती अधिकार फाईल	शाळेची माहिती, विद्यार्थ्यांची माहिती, शक्तीच्या अधिकार व अधिनियम-2001
2) शालेय पोषण खाते फाईल	समान शिक्षणाच्या हक्क, पोषण खाते मिळावा थायावी याचा उपयोग केला जातो, व नोंद केली जाते.
3) सर्व शिक्षा अभियान फाईल	1 ते 8 वी पर्यंतचे शिक्षण मोफत मिळवण्यासाठी व नोंद करण्यासाठी याचा उपयोग होतो

विद्यार्थ्यांचे प्रवेश निवेदन

शालेचे नांव राष्ट्रमाता उर्दू व मराठी मा. वि. वाजेगाव ता. जि. नांदेड

प्रवेश अर्जाचा क्रमांक	विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण नांव (अडनांवसह) व पत्ता	आईचे नांव	वडील ह्यात नसल्यास पालकाचे नांव व पत्ता	धर्म व जात	वडील/पालकाचा व्यवसाय	स्थळ जन्म	मातृभाषा	प्रवेश दिनांक	जन्म दिनांक	
									अंकात	अक्षरात
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
०१.	कु. ज्योती साखेराव मिरकुटे रा. वाजेगाव	महालक्ष्मी	-	हिंदू मराठी	वाजे गाव	मराठी	मराठी	१६/०६ २०२१	१३/०५ २००९	वैरा मर्च दोन हजार मनु
०२.	कु. कौशिक उत्तम मिरकुटे रा. वाजेगाव	झारणा मनिषा	-	हिंदू मराठी	वाजे गाव	मराठी	मराठी	१६/०६ २०२१	०१/०५ २००९	एक मे दोन हजार मनु
०३.	कु. सुकता मकरा लिंणाभव रा. वांशी	सुनिता	-	हिंदू कुव्हार	वांशी	मराठी	मराठी	१६/०६ २०२१	१६/०६ २००९	साठ्या अणू दोन हजार मनु
०४.	कु. प्रशान्त पुंडलिक विडके रा. कोठार	रेखा	-	हिंदू मराठी	कोठार	मराठी	मराठी	१६/०६ २०२१	१८/०५ २०१०	आठ्या मे दोन हजार दहा
०५.	मयम देवानंद गोमसाले रा. वाजेगाव	समशिला	-	बौद्ध	वाजे गाव	मराठी	मराठी	१९/०६ २०२१	०१/०१ २०१०	एक त्रिविंशती दोन हजार दहा
०६.	विश्वजीत फुलचंद गजभारे	मीरा	-	बौद्ध	गोठे गाव	मराठी	मराठी	१९/०६ २०२१	५/०२ २०१०	चार फेब्रुवारी दोन हजार दहा
०७.	कु. सुती राजेश्वर यमजो रा. वांशी	सज्जामाता	-	हिंदू वाणी	वांशी	मराठी	मराठी	१९/०६ २०२१	६/०७ २०१०	सहा अणू दोन हजार दहा

प्रमाण नोंदणी राजेस्टर

3/7/11

तालुका

नांदेड

जिल्हा

नांदेड

पान नं.

03

यापूर्वी शिक्षण घेतलेले शाळा वर्ग		प्रवेश सत्राची वर्ग	पिढ्याथर्यांचे परिचय चिन्ह	प्रवेश देणाऱ्या अधिकाऱ्याची सही	निर्णय समयी वर्ग दिनांक	शाळा सोडण्याचे कारण	टी. सी. नोंद क्रमांक व दिनांक	निर्णय समयी निर्णय नोंद देणाऱ्या अधिकाऱ्याची सही	मुख्याध्यापकाची स्वाक्षरी	शेरा
शाळेचे नांव	इयत्ता									
१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
प्रस्तुत शाळा	४ ४				१६ $\frac{6}{22}$		२५२५			
प्रस्तुत शाळा	६ ४				४ $\frac{6}{22}$		२५५५			
जि.प.प्रा. शाळा कांगी	४ ४				४ $\frac{6}{22}$		२५५८			
जि.प.प्रा.शाळा कोठार	४ ४				१५ $\frac{6}{22}$		२५५१			
जि.प.प्रा. शाळा वाजेगाव	४ ४				१५ $\frac{6}{22}$		२५६७			
जि.प.प्रा.शाळा गिठेगाव	४ ४				१५ $\frac{6}{22}$		२५९८			
जि.प.प्रा.शाळा कांगी	४ ४				१५ $\frac{6}{22}$		२५८६			

Office of the _____

Form No. 32 Register of

कार्यालयाचे नांव _____

फॉर्म नं. ३२

Particulars Description of the Property मालमत्तेचे स्वरूप व वर्णन	Authority for purchase and Date of purchase खरेदीचे अधिकार पत्र व खरेदी दिनांक	Number or Quantity खरेदी संख्या	Value of Cost		Initials of Head Office मुख्य अधिकार्याची अद्याक्षरी	No. and date of the bill in which charged for बिल नं. व तारीख	Where the Property is used or other Particulars if necessary मालमत्तेचा उपयोग इतर कारणासाठी आवश्यक होता किंवा करी
			Rs. रुपये	N.P. पैसे			
			4	5			
1. ग्रंथालयातील पुस्तके	21/01 2022	50	5000			210	शाळेय ग्रंथालयात पुस्तके जमा करण्यात आली
2. रबर र‍ॅम्प	02/02 2022	02	100			512	शाळेय अभियान करण्यासाठी
3. विविध शाळांज कुवाट्यांचे फोटो	03/03 2022	20	5000			520	शाळेय अभियानात फोटो लावण्यात आली
4. इम	08/04 2022	01	2000			650	सांस्कृतिक कार्यक्रमां व लेझीमसाठी वापर

शिक्षक दर्जरी

राष्ट्रमाता ड्रू व मराठी
शाळेचे नांव माखमिळ विद्यालय वाजेगाव त. नांदेड

अनुक्रम नं.	शिक्षकाचे संपूर्ण नांव	हस्ताक्षर	नोकरीची आरंभची तारीख	जन्म दिनांक	ह्या शाळेवर नेमल्याची तारीख	वतनशुल्काचा वेंतन	वेळ स्वाक्षरी	वेळ वार
01	श्री. बांडिकर मुकराम बसिराम	श्री. मु. व. व.	18/06/2001	02/05/1975	18/06/2001	57600-15100 77100	स्वाक्षरी सकाळ	दुपार
02	श्री. फाजगे हनुमंत विश्वांतराव	श्री. मा. व. व. श्री. मु. व. व.	26/06/2008	07/08/1982	26/06/2008	41800- 132800	स्वाक्षरी सकाळ	दुपार
03	श्री. जाधव सहाशिव प्रभाकर	श्री. मा. व. व. श्री. मा. व. व.	26/06/2008	11/05/1985	26/06/2008	41800- 132800	स्वाक्षरी सकाळ	दुपार
04	श्री. कागणे पांडुरंग राममूर्तराव	श्री. मा. व. व. श्री. मा. व. व.	26/06/2008	05/05/1983	26/06/2008	41800- 122800	स्वाक्षरी सकाळ	दुपार
05	श्री. शारदा बान्डी शर्मिष्ठा	श्री. मा. व. व. श्री. मा. व. व.	05/03/2011	05/08/1984	05/08/2011	38600-122800 20160	स्वाक्षरी सकाळ	दुपार
06	श्री. शिरसागर विजय दिगोबहराव	श्री. मा. व. व. श्री. मा. व. व.	16/07/2012	05/08/2012	16/07/2012	38600-122800 20160	स्वाक्षरी सकाळ	दुपार
07	श्री. कार्णे एम. एम.							

~~1
2
3
4
5
6
7
8
9~~

CASH BOOK रोकड वही

RECEIPTS

For the month of _____

Month & Date महिना व दिनांक	Voucher No. वाउचर नं.	Particulars विवरण	Folio खता नं.	Amount (रुक्कम)		Total (योग)	
				Rs. रु.	Ps. पै.	Rs. रु.	Ps. पै.
11.04.19		वेतन धनुदान जमा.					
		वेतन खाते क्र-62081660835					
		वेतन पत्रक कार्यालय (भा)					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक जमा	07	57052	-		
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक जमा	07	51997	-		
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक जमा	07	18015	-		
		बँक खाते उचल					
		खाते क्र-62081660835 वरून					
		माहे मार्च 2019 ची उचल	03	17665	-		
		— 11 —	03	56052	-		
		— 11 —	03	376929	-		
		आवसाय कर कुपाल जमा					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक	08	1000	-		
		— 4 —	08	1800	-		
		— 4 —	08	350	-		
		जि.पि.एक. कुपाल जमा					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक	11	66100	-		
		डिडीपिएम					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक	12	2420	-		
				1598	-		
		इन्कम टॅक्स कुपाल जमा					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक	13	10000	-		
		अभियुक्त सरकारी बँ. लि					
		कुपाल जमा					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक	14	28000	-		
		डिडीपिएम रेज्युलर					
		कुपाल जमा					
		माहे मार्च 2019 चा पत्रक	12	2420	-		

CASH BOOK रोकड वही

20

PAYME

Month & Date महिना व दिनांक	Voucher No. वाउचर नं.	Particulars विवरण	Folio खाता पृष्ठ	Amount (रुक्कन) Rs. Ps. रु. पै.	Total (रु) रु.
		बँक खाते जाले			
11/04/2019		बतान खाते क्र 62281660835	03	56052 -	
		माहे मार्च-2019 चा भरणा	03	447999 -	
		माहे मार्च-2019 चा भरणा	03	17665 -	
		माहे मार्च-2019 चा भरणा			
		व्यावसाय कर खाते			
		माहे मार्च-2019 चा भरणा	08	1000 -	
		<u>4</u>	08	1500 -	
		<u>4</u>	08	350 -	
		जि.पी.फ खाते			
		माहे मार्च-2019 चा भरणा	11	66100 -	
		डि.बी.पि एच. रेग्युलर खाते			
		माहे मार्च-2019 चा भरणा	12	2420 -	
		मरणा			
		डि.बी.पि एच			
			12	1598 -	

साठा पंजी

पान नं.

केंद्र

ता.

जि.

दिले त्याची संख्या दिनांक			शिल्लक		ज्यांनी दिले त्याची सही	ज्याला दिले त्याची सही	श्रेणी
दिनांक	संख्या	किंमत	संख्या	किंमत			
30	2	40					
03	3	40					
20	0	225					
	2						
	2						
	Total-310						

LEDGER

Account of कलन खाते क्र. 62081660835 वरून उचलण/ जमा खाते.

Date & Month महिना व तारीख	PARTICULARS विवरण	C.B.F. चौकड पृष्ठ	Debit Amount नाम रक्कम	Credit Amount जमा रक्कम	Db or Cr दिर्घी	Balance Amount शेष रक्कम
05.04.19		01		17550	Cr	69117=50
05.04.19		01	56626		Dr	
05.04.19		01		52626	Cr	
09.04.19		02		16750	Cr	
11.04.19		03	56052		Dr	
11.04.19		03	447999		Dr	
11.04.19		03	17665		Dr	
11.04.19		03		17665	Cr	
11.04.19		03		56052	Cr	
11.04.19		03		376929	Cr	
12.04.19		04		17350	Cr	
15.04.19		04		17550	Cr	
16.04.19		04		28000	Cr	
16.04.19		04		8770	Cr	
16.04.19		04		2820	Cr	
17.04.19		05		15520	Cr	
08.05.19		07	17665		Dr	
08.05.19		07	447999		Dr	
08.05.19		07	19347		Dr	
08.05.19		07	6557		Dr	
08.05.19		07	56052		Dr	
08.05.19		07	409718		Dr	
08.05.19		07	174689		Dr	
08.05.19		07		174689	Cr	
08.05.19		07		6557	Cr	
08.05.19		07		376929	Cr	
08.05.19		07		17665	Cr	
08.05.19		07		19347	Cr	
08.05.19		07		409718	Cr	
08.05.19		07		56052	Cr	
एकूट -				1706369.1688539		

LEDGER

Account of _____

Date & Month महिना व तारीख	PARTICULARS विवरण	C.B.F. शेकाड पृष्ठ	Debit Amount नाम रक्कम.	Credit Amount जमा रक्कम	Dr or Cr दोषी देवी
12.12.19		32		28000	Cr
12.12.19		32		17550	Cr
13.12.19		33		15520	Cr
03.01.20		34	489495		Dr
03.01.20		34	18649		Dr
03.01.20		34	59232		Dr
03.01.20		34		18649	Cr
03.01.20		34		59232	Cr
09.01.20		36		418425	Cr
15.01.20		36		17550	Cr
17.01.20		37		28000	Cr
24.01.20		37		15520	Cr
03.02.20		38	534711		Dr
03.02.20		38	64218		Dr
03.02.20		38	20224		Dr
03.02.20		38			
03.02.20		38			
03.02.20		38			
10.02.20		40			
25.02.20		41			
11.03.20		42			
12.03.20		43			
19.03.20		44	51146		Dr
20.03.20		45		25160	Cr
24.03.20		45		17550	Cr
27.03.20		45		28000	Cr
31.03.20		45	80560		Dr
31.03.20		46		80560	Cr
19.03.20		44		344916	Cr
			1778232	1913410	

FOR YEAR - 20 20
वावत सन - २० २०

Sr. No. अ. क्र.	Date दिनांक	No. of Enclosures सोबतेच कागद	To whom addressed कोणार्थ पाठवायचे	SUBJECT प्रकरण	Reference File No. फाईल क्रमांक	Postage Stamp पोस्टेज खर्च	REMARKS शेरा
						Rs. 7 Ps.	8
107.	25/06/2019	3	मा. शिक्षणाधिकारी साहेब त्रि.प. मा. वि. नॉर्दिस	विकासाचे माग करणे प्रस्ताव	5		३३
			मा. शिक्षणाधिकारी साहेब त्रि.प. मा. वि. नॉर्दिस	विकासाच्या व वडिलांच्या नावान बंदी सुधारणा प्रस्ताव स्विकारणे बाबत.			३३
108.	28/06/2019	1	मा. शिक्षणाधिकारी साहेब त्रि.प. मा. वि. नॉर्दिस	नव्य तरबेग बंदी करण्याचा प्रस्ताव स्विकारणे बाबत			३३
109.	01/07/2019	1	—	शालेय पोषण शाहर प्रोगना झालेपुढे नॉर्दिस व उड्यान्य गिळोती बाबत			३३

१६६

डॉ. विभागीय साक्षि
साक्षि
म. य. मा व ड. मा. वि
मंडल लक्ष्मण

डॉ. विभागीय परिषद
जुलै २०१९
आकृष्टपत्र न लक्षण
बिगारण बाग

आकृष्ट
म
१० वी

१०१०७
१०१०९

११०

INWARD REGISTER / आगत रजिस्टर

FOR THE YEAR
आगत सन

OFFICE OF THE
कार्यालय

Sl. No. अ.क्र.	Date of Receipt आगत दिनांक	Letter No. पत्रकाचा नंबर	Date दिनांक	No. of Enclosures सोपवले कागद	Received form whom पाठविणाऱ्याचे नांव किंवा हुद्दा	SUBJECT प्रकरण	File No. फाईल नं.	Reference to the Reply Letter			REMARKS टीप
								Sign. of the Receiver घे. सही	उत्तर No. नंबर	Date दिनांक	
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01.		1232	15/03/2022		साचार्य सहयोग समाजाची संस्थेचे आस्थापक महाविद्यालय लास गार्ड्स	धनदायक सहाय्य		बा.प			
02.		1235	09/04/2022			संपन्नता अभिषेक लोक-योग्यता अर्थ-कार्य					

03.

1234 06/04/
2022

2102-2017 मीमांसा
विद्ययात्मक योगशास्त्र

आनंद नारायण
(आनंद नारायण)

ग.प.

अनुभवी शिक्षकाची मुलाखत व संवाद

- १) शिक्षकाचे नाव :- कार्त्तिके माधव गंगाराम (वरिष्ठ -
- २) शैक्षणिक पात्रता : B.Sc B.Ed - (Math)
- ३) शिकवत असलेला विषय : गणित
- ४) अनुभव : २० वर्षे
- ५) शैक्षणिक साधनाचा उपयोग करता का ? होय, करतात.
- ६) करत असल्यास कोणते ? गणित वेद्येचा उपयोग करतात, वेद्येचा उपयोग शाकल्या काळ्याशाई
- ७) शैक्षणिक साधनाचा फायदा होतो का ? फायदा होतो.
- ८) असल्यास कोणता ? संकल्पना विद्यार्थ्यांना लवकर
- ९) वर्ग नियंत्रण करतांना अडचणी येतात का ? काय नियंत्रण करतांना को अडचण येत नाही. विषय शान कर
- १०) असल्यास कोणत्या ? विद्यार्थ्यांच्या संकल्पना पूर्ण होना
- ११) मार्गदर्शन व समुपदेशन करता का ? समुपदेशन करतात.
असल्यास त्याचे स्वरूप

विद्यार्थ्यांना शाकल्याशाखेवर मोठ्या वय
शिक्षकोशा व मित्रांमोबत कले वाग
बोलावे हे सांगितले जाते.

१२) शाळेत पायाभुत सुविधा आहे का ?

अ. फळा

होय / ~~नाही~~

ब. वर्ग व्यवस्थित आहे का ?

होय / ~~नाही~~

क. विद्यार्थ्यांना बसण्याची सुविधा आहे का ?

होय / ~~नाही~~

ड. विजेची सुविधा आहे का ?

होय / ~~नाही~~

इ. वर्गात तंत्राविज्ञानाचा वापर करता का ?

होय / ~~नाही~~

ई. करत असल्यास कोणते ?

ICT Lab शाळे, ५० इंच LED टीव्ही शाळे
कंप्युटरचा वापर होतो, प्रिंटर व x-c

१३) उजाळा वर्ग, उद्बोधन वर्ग व वेगवेगळे प्रशिक्षण याचा सहभाग नोंदवला का ? होय / नाही

१४) घेतले असल्यास कोणते ?

शुभ्रकी शिक्षणा कोळाकून विद्यार्थ्यांचे
ना योग्य मार्गदर्शन केले जाते.

१५) त्याचा अध्यापनात फायदा झाला का ?

होय / नाही

१६) अध्यापनात येणाऱ्या अडचणी कोणत्या ? सविस्तर लिहा

विद्यार्थ्यांना विषय शिक्षणाकडून काही गोष्टी
समजल्या नसतील किंवा त्यांना एखाद्या विषयात
तुल्यता येत नसेल, तर त्या अडचणी काढून
पुढील ताब्यात शर्माकून सोडून दूर केल्या जातात.

१७) समाजकार्यात सहभाग घेतला का ?

होय नाही

१८) घेतला असल्यास थोडक्यात लिहा

जेथे जावे विद्यार्थ्यांना कल्याणचे वाटप,
हिलाच्यात निवडिताना चाहरी वाटप, रत्नदाग,
अन्नदाग जे वाटप इत्यादीच्या माध्यमातून
शा.मा.जि.क. उपक्रम राबवले जातात.

१९) सोबत असलेल्या शिक्षकाचे सहकार्य मिळते का ?

होय नाही

२०) मुख्याध्यापक / पर्यवेक्षकाचे मार्गदर्शन मिळते का ?

होय नाही

सही

नाव

कवि माधव गणेशाम

सहयोग सेवाभावी संस्थेचे
अध्यापक महाविद्यालय, विष्णुपूरी,
नांदेड.

वार्षिक पाठाचे टाचण

बी.एड. प्रात्यक्षिक परिक्षा २०२१ - २०२२

विद्यापीठ परिक्षा क्रमांक : (RK/4354) हजेरी क्रमांक (37)

प्रशिक्षणार्थीचे नांव : शेहिणी अशोकशव पुंडगे

विषय : इतिहास वर्ग : जववा (A)

दिनांक : 18/06/22 वेळ : 9:30 to 10 am

Principal
Sahayog Sevabhaavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

पाठ क्रमांक

शालेचे नांव : इंदिरा इंटरनेशनल स्कूल, नांदेड दिनांक 18/06/22

वर्ग व तुकडी : नववी (A)

तासिका क्र. : दोन

घटक : पाठिका - इतिहासाची साधने

उपघटक : लिखित, भौतिक, भौखिक, दृक-श्राव्य साधने

पाठ्यघटक : इतिहासाची साधने

अपेक्षित पूर्वज्ञान : संग्रहित गोष्टी

शैक्षणिक साहित्य : इस्टर, काइट बोर्ड मार्क २ पेन

प्रस्तावना :

शिः आत्तापर्यंत आपण प्राचीन मध्ययुगीन आणि आधुनिक भारताचा इतिहास अभ्यासला.

शिः १) तुम्हाला गोष्टी गोळा करायला आवडतात का?

विः हो/नाही

शिः कोणकोणत्या गोष्टी गोळा केलेल्या आहेत?

विः नाणी, चित्रे, तिकिटे.

शिः मागे काय घडले हे कशामुळे घडते?

विः इतिहासातील साधनांमुळे

हेतूकथन

तद् आज आपण इतिहासाची आधुनिक काळातील साधने पाहणार आहोत.

Principal
Sahayog Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

विषय प्रतिपादन

पाठ पाठ्या

पाठ मुद्दे

उद्दिष्टे / स्पष्टीकरण

वि

ज्ञान - आधुनिक
काळातील

ष

साधनाविषयी
माहिती सांगणे

थ

प्र

इतिहासाची

आकलन

ति

आधुनिक काळातील
साधने

विद्याश्यांनी

आधुनिक
काळातील

पा

साधनाविषयी

द

माहिती समजव्यास
मदत होते.

ण

ज्ञान - आधुनिक

काळातील लिखित

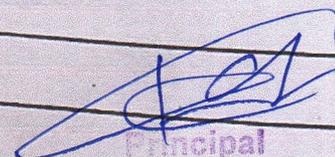
साधनाविषयी

माहिती सांगणे

आकलन - लिखित

साधने समजव्यास

मदत होते.

Principal
Sri. G. S. Savabhavi Sanstha
College of Education
Lahapur, Nanded.

विद्यार्थी - शिक्षक कृती

शैक्षणिक साहित्य

शिक्षक अभिलेखा
- गाए बदल
माहिती सांगतात.

ऐतिहासिक दस्तऐवज
ज्या ठिकाणी जतन
केले जातात. त्या
ठिकाणास अभिलेखा
- गाए असे म्हणतात.
भारताचे अभिलेखागाए
नवी दिल्ली येथे
आहे. हे आशिया
खंडातील सर्वात मोठे
अभिलेखागाए आहे.

विद्यार्थी
लक्षपूर्वक
ऐकतात.

मार्क २ पेन

शिक्षक दिलेल्या
माहितीवरून प्रश्न
विचारतात.

विद्यार्थी
उत्तरे देतात.

इतिहासी साधने
कोणकोणती ?

लिखित, मौखिक
भौतिक दृक
साधने

लिखित साधनामध्ये
कशाचा समावेश
होतो ?

वृत्तपत्रे
नियतकालिके
ग्रंथ रोजनिशी

Principal
Sahayog Savabhavi Ganatha
College of Education
Atahnapuri, Nanded.

गृहपाठ

पुढचा भाग वाचून येणे.
आधीच्या भागाचे revision करणे.

फलक कार्य

वर्ग : नववा तुकडी : A

विषय : इतिहास

दिनांक : 18/06/22

पाठ्यघटक : इतिहासाची साधने

लिखित साधने - वृत्तपत्रे, अभिलेखागार

भौतिक साधने - नाणी, वस्तुसंग्रहालय

मौखिक साधने - पोवाडा, कविता

दृक-श्राव्य साधने - चित्रपट, दूरदर्शन

PTI - Press Trust of India - 1953

1990 - उपग्रह प्रसारण

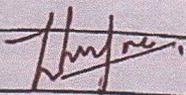
1977 - जाल कूपर टपाल तिकिट

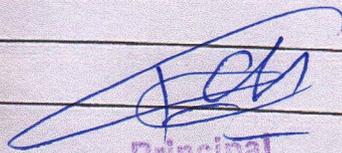
एम्पायर ऑफ इंडिया फिलॉटेलिक सोसायटी

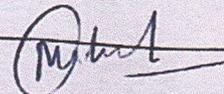
1960 - FTII - Film Television Institute of India

अभिप्राय / सूचना

Seen.

अंतर्गत निरीक्षकाचे नाव व स्वाक्षरी

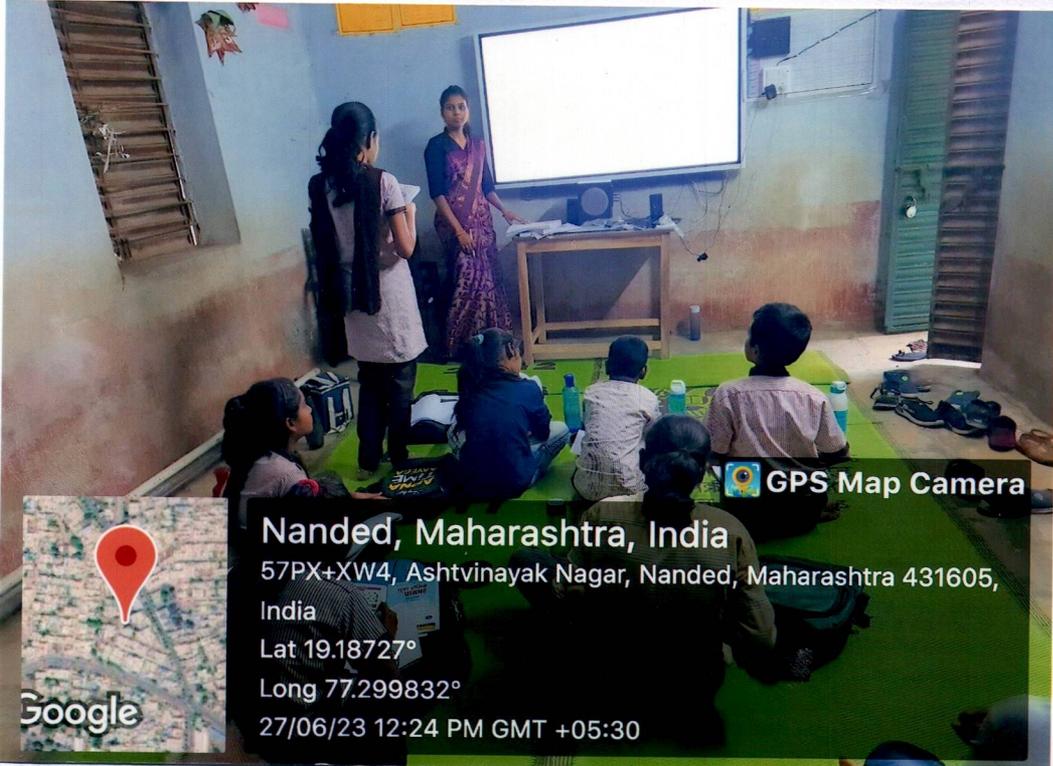
Principal

वाह्य निरीक्षकाचे नाव व स्वाक्षरी

Mrs. M. P. Mhetre

Bahayog Sevabhavi Sanatha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

Mrs. M. P. Mhetre A.G.

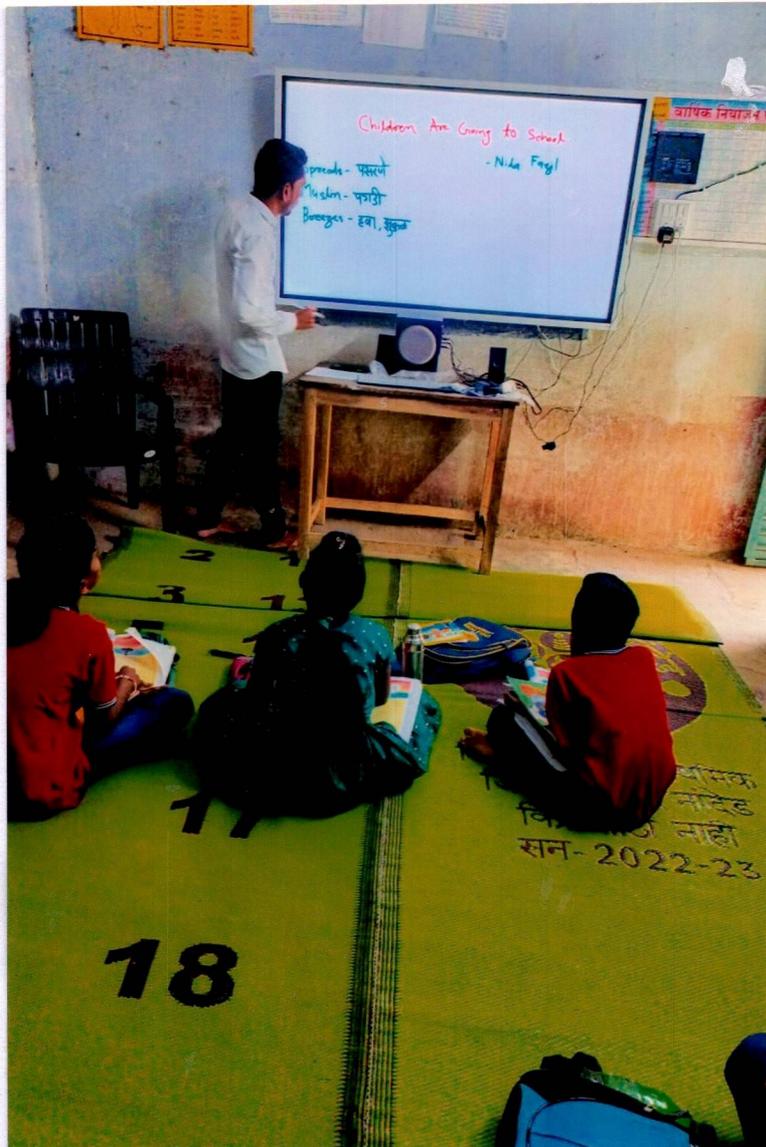
Nanded, Maharashtra, India

57PX+XW4, Ashtvinayak Nagar, Nanded, Maharashtra 431605, India

Lat 19.18727°

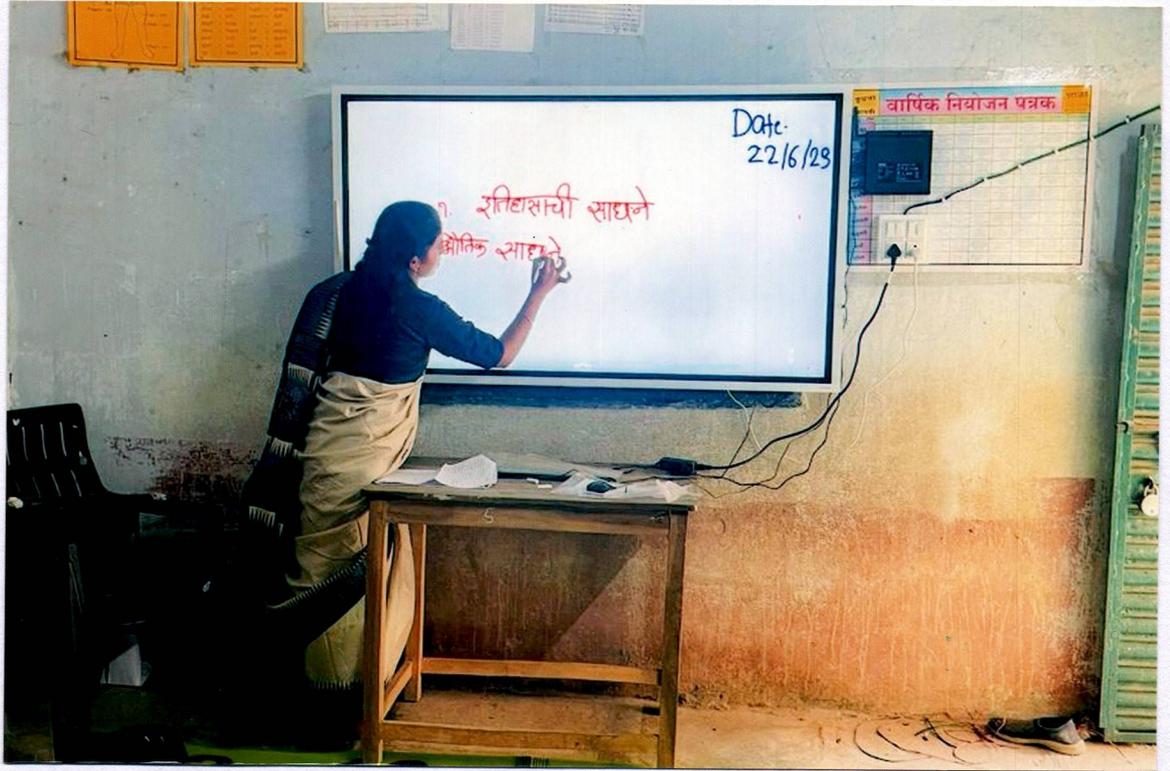
Long 77.299832°

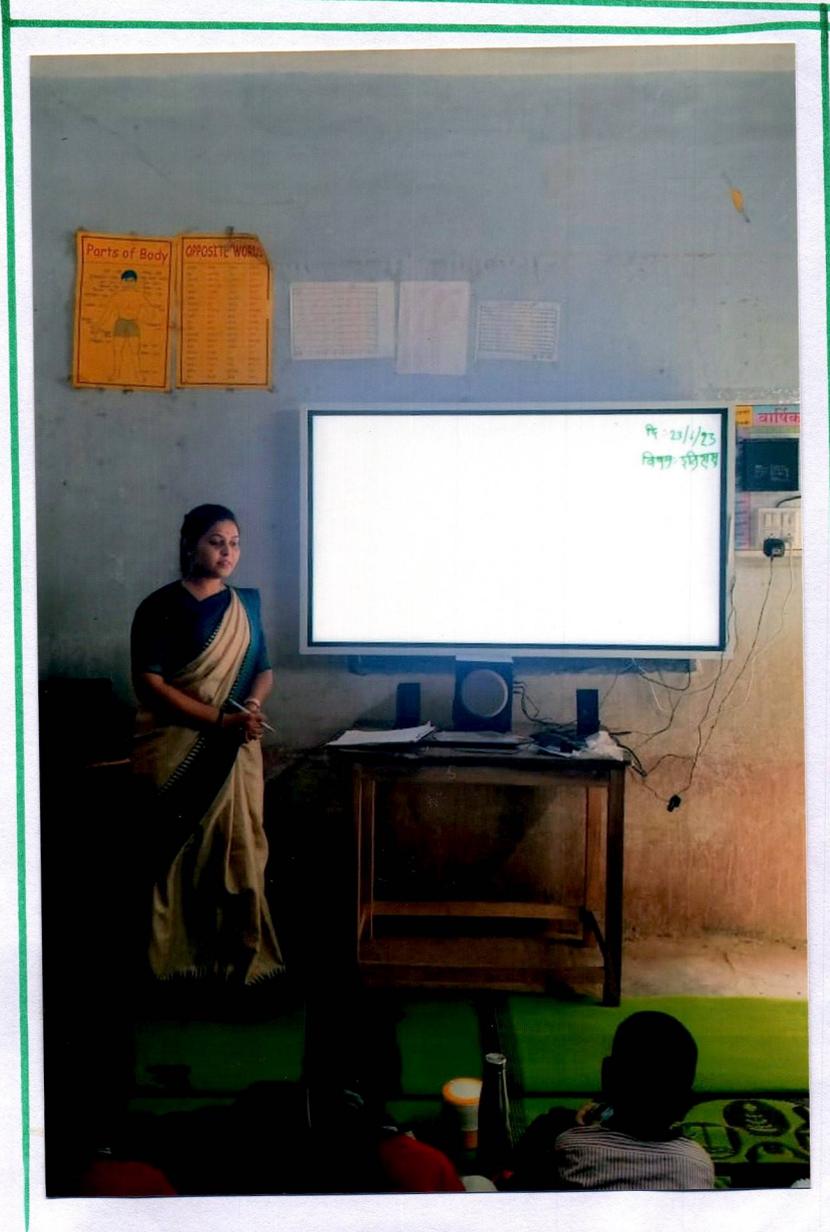
27/06/23 12:24 PM GMT +05:30

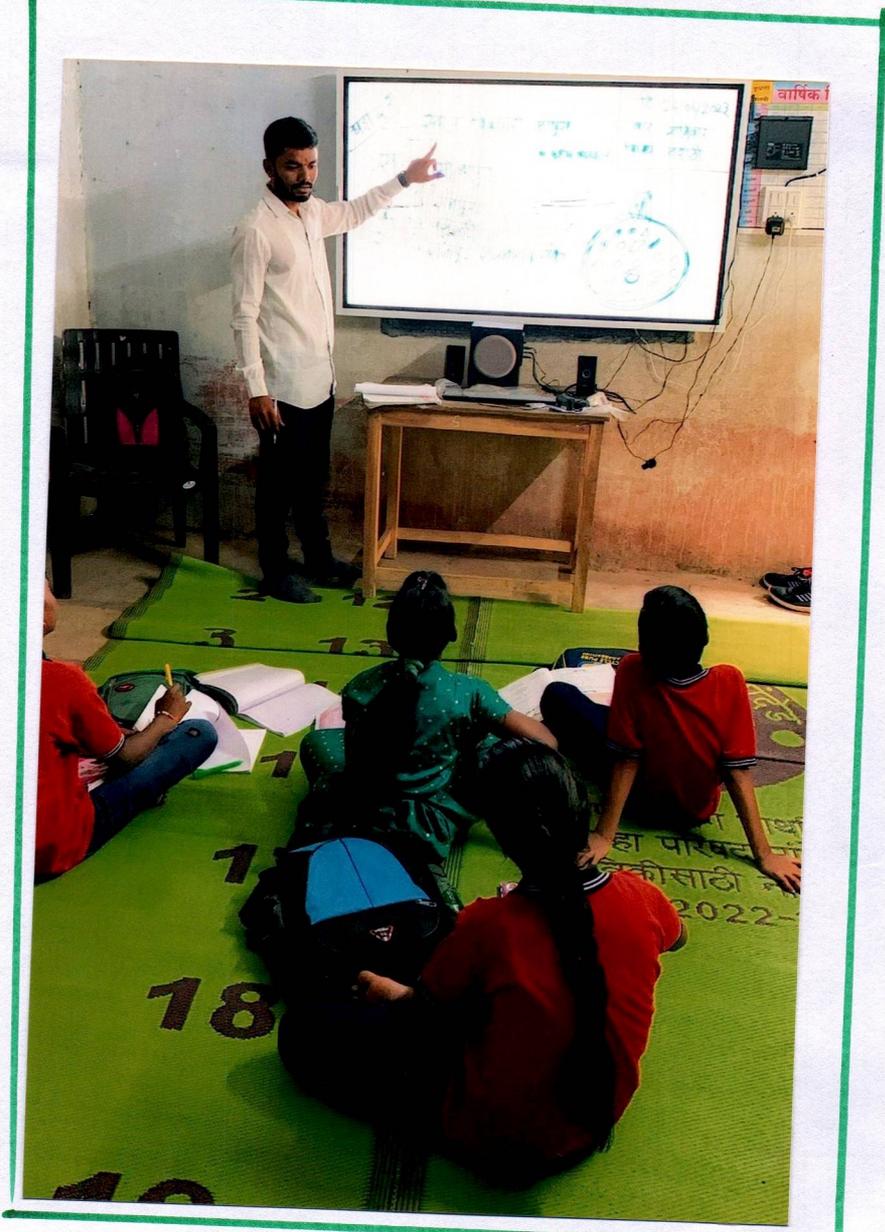

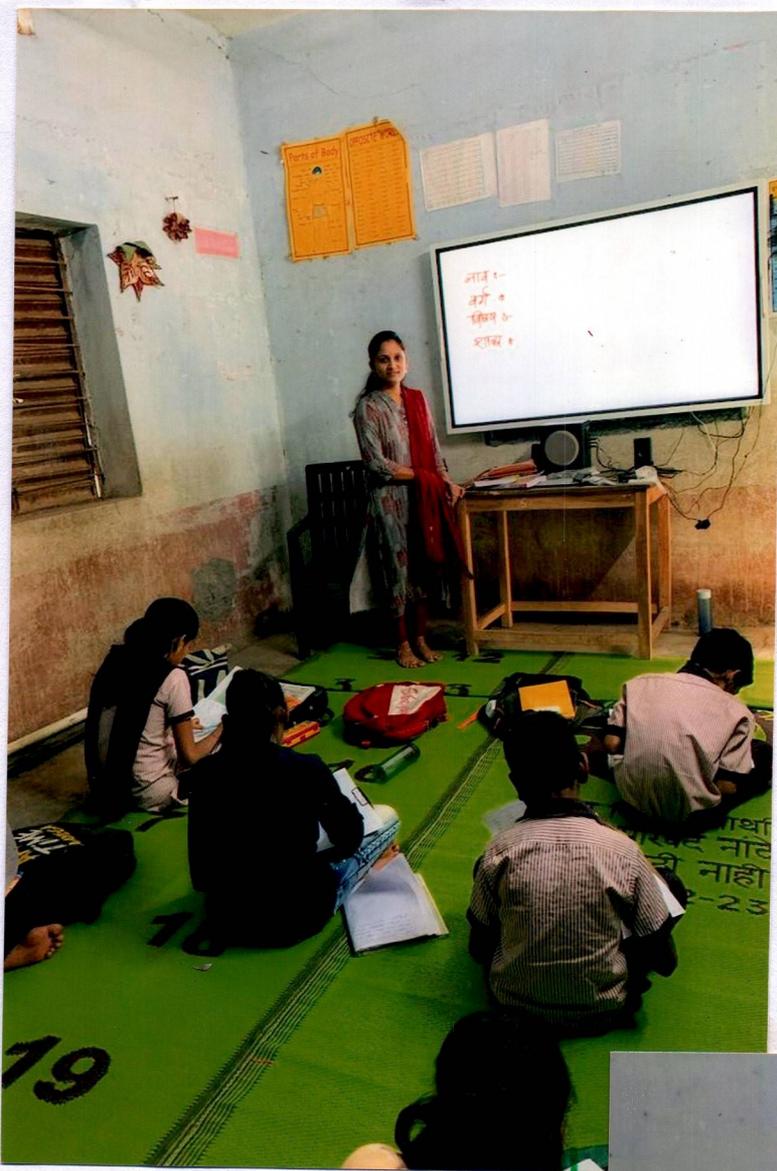
18

वापक निधान
नानेड
वि. नानेड
सन-2022-23

सहयोग सेवाभावी संस्थेचे,
अध्यापक महाविद्यालय, विष्णुपूरी,
नांदेड.

MICRO TEACHING
सुक्ष्म अध्यापन पाठ - टाचणे व निरीक्षणे

शैक्षणिक वर्ष २०१८ - २०१९

छात्रशिक्षकाचे नाव सोनटक्के वैशाली भगवान

हजेरी क्रमांक : ४१

महत्वाची सूचना : प्रत्येक प्रशिक्षणार्थीने स्वतःच
एकूण १० सुक्ष्म पाठ व १ सेतुपाठ करावयाचे आहेत
Principal
Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

सहयोग सेवाभावी संस्थेचे
अध्यापक महाविद्यालय, विष्णुपूरी, नांदेड.

प्रमाणपत्र

श्री / श्रीमती / कु. **सोतवके वैशाली झगवान**

ह.क्र. **41** तुकडी

अध्यापन पद्धती **इंग्रजी / विज्ञान** - यांनी शैक्षणिक वर्ष **२०१८ - २०१९** मध्ये

प्राठाचे टाचण / सूक्ष्म अध्यापन / पाठ निरीक्षण / स्वाध्याय / मानसशास्त्रीय प्रयोग / समाधान कारक / चांगले / उत्तमरित्या पूर्ण केले. करिता हे प्रमाणपत्र देण्यात येते.

दिनांक : **05/11/2018**

प्रभारी अधिव्याख्याता
पाठ विभाग

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

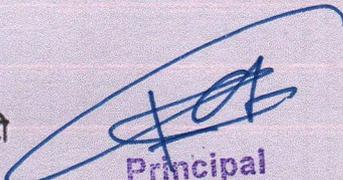
Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
अध्यापक महाविद्यालय,
विष्णुपूरी, नांदेड.

अनुक्रमणिका

सूक्ष्म अध्यापन पाठ निरीक्षण नोंद तक्ता

अनु क्रमांक	पाठ घेणाऱ्याचे नांव	अध्यापन दिनांक	कौशल्य	घेतलेला वेळ	पुनराध्यापन दिनांक
1)	वैशाली सागवान झोतटके	22.10.	प्रस्तावना खर्चा	5 मि	23/10/2018
2)	वैशाली सागवान झोतटके	24.10.	फलक लेखन	5 मि	25/10/2018
3)	वैशाली सागवान झोतटके	26.10.	प्रश्न कौशल्य	5 मि	27/10/2018
4)	वैशाली सागवान झोतटके				
5)	वैशाली सागवान झोतटके	28.10.	चेतक खर्चा	5 मि	29/10/2018
6)	वैशाली सागवान झोतटके	31.10.	प्रश्न दिग्दर्शन	5 मि	1/11/2018
7)	वैशाली सागवान झोतटके	2.11.18	सेतूपाठ	15 मि	2.11.2018
8)	वैशाली सागवान झोतटके	3.11.18	सेतूपाठ	15 मि	4.11.18

टीप : सेतूपाठाची नोंद सर्वात शेवटी
करावी त्यात 2 कौशल्ये नोंदवावी.

Principal
 Sahayog Sevabhavi Sanstha
 College of Education
 Vishnupuri, Nanded.

प्रशिक्षणार्थ्याची सही.....

दिनांक 04/11/2018.

सूक्ष्म अध्यापन पाठाचे टाचण

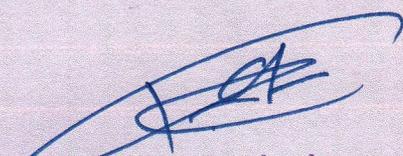
ह.क्र. (4)

पाठ क्रं. 01

कौशल्य प्रस्तावना इयत्ता आसली दिनांक 22/10/2018 वेळ पु.सि.

अध्यापन / पुनराध्यापन विषय व्या विज्ञान उपघटक (शिकविण्याचा) अक्षांसाठी अक्षांचे रक्षण

पाठ	सूक्ष्म कौशल्याचा उपघटक
<p><u>शिक्षक</u> : कुसा अकाळ विद्यार्थी मित्रांनी मी तुम्हाला काही प्रश्न विचारणार आहे. तुम्ही त्यांची उत्तरे द्या.</p>	<p>अवधान केंद्रीकरण</p>
<p><u>शिक्षक</u> : विद्यार्थी मित्रांनी आपण कोणत्या ग्रहावर जाहता ?</p>	
<p><u>विद्यार्थी</u> : आपण पृथ्वी या ग्रहावर जाहता.</p>	
<p><u>शिक्षक</u> : अंजीव म्हणजे काय ?</p>	<p>जिज्ञासा जागृती</p>
<p><u>विद्यार्थी</u> : ज्यामध्ये जीव असतो त्याला अजीव म्हणतात.</p>	
<p><u>शिक्षक</u> : अगदी बरोबर तर मला आंगा अंजीवाचे उदाहरणे कोणकोणती आहेत.</p>	<p>जिज्ञासा जागृती.</p>
<p><u>विद्यार्थी</u> : उदाहरणे : पशु, पक्षी, फिटकणाचे जातावेर हे अंजीवांची उदाहरणे आहेत.</p>	
<p><u>शिक्षक</u> : बरोबर, तर मग निर्जिव म्हणजे काय ?</p>	
<p><u>विद्यार्थी</u> : निर्जिव म्हणजे ज्यामध्ये जीव नसतो त्याला निर्जिव असे म्हणतात.</p>	
<p><u>शिक्षक</u> : अगदी बरोबर तर मला आंगा निर्जिवांची उदाहरणे कोणकोणती आहेत.</p>	<p>पूर्वज्ञान जागृती.</p>

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

विद्यार्थी जि जीवांची उदाहरणे :- सूर्यी, टेबल, बिडकी, लुक, फॅन हे जि जीवांची उदाहरणे आहेत.

शिक्षक :- उदाहरण अन्न खाण्याने काय होते?

विद्यार्थी :- उदाहरण अन्न खाण्याने श्रेण फसतो

पूर्वानुभवाची पाठ्यांशाशी व्यांठाड

शिक्षक :- अगदी बरोबर तर मला खाणा या श्रेणाचे प्रतिबंध कश्यासाठी काय केले पाहिजे ?

विद्यार्थी :- या श्रेणाचे प्रतिबंध कश्यासाठी श्क्षण केले पाहिजे.

शिक्षक :- अगदी बरोबर शावास त्याचप्रमाणे मानवाच्या मुलभुत गरजे अन्न, वस्त्र, निवास हे मानवाची मुलभुत गरजा आहेत.

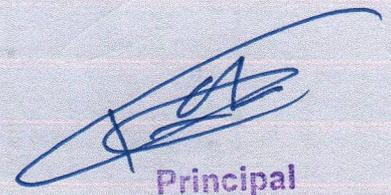
शिक्षक :- तर मग विद्यार्थी मित्रांनी आज आपल्याला अन्न आणि अन्नाचे श्क्षण हा पाठ अभ्यासायचाय.

हेतुकथन

शिक्षक :- पाठाचे नाव फलकावर लिहितात

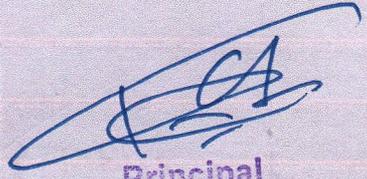
सुरपट शिर्षक लेखन.

विद्यार्थी :- लक्षपूर्वक श्रवण करतात व पाठाचे नाव वहीत लिहुन घेता.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

पाठ	सूक्ष्म कौशल्याचा उपघटक
फलक लेखन	<p>दिनांक :-</p> <p>विषय :- सा. विज्ञान</p> <p>इयत्ता :- सातवी</p> <p>घटक :- अन्न आणि अन्नाचे रक्षण.</p>

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

* वेळेचे 5 मी लंघन पाळावे.
* टाचण वाढवावे.

निरीक्षण करणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्यांचे

नांव भोग सविता पुडलिकरान

स्वाक्षरी Bhong

दिनांक 22/10/2018

Khufar M.
22/10/2018

मार्गदर्शक

प्राध्यापकाची सही

दिनांक :

Principal
Mahayog Sevabhavi Sanatha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

इं.शारे एम पी

सूक्ष्म अध्यापन पाठाचे टाचण ह.क्र. (41)

पाठ क्रं.01.....

कौशल्य प्रस्तावना इयत्ता सातवी दिनांक 23/10/2018 वेळ 5 मि

अध्यापन / पुनरोध्यापन विषय व्या. विज्ञान उपघटक (शिकविण्याचा) अन्न आणि प्रजाती

पाठ	सूक्ष्म कौशल्याचा उपघटक
<p><u>शिक्षक</u>: ब्रुसा दुपार विद्यार्थी मित्रांनो मी तुम्हाला काही प्रश्न विचारनार आहे तर तुम्ही त्या प्रश्नांची उत्तरे पूर्व वाक्यात द्या.</p>	अवधान केंद्रीकरण
<p><u>शिक्षक</u>: विद्यार्थी मित्रांनो आपण कोणत्या ग्रहवर राहतो?</p>	जिज्ञासा जागृती
<p><u>विद्यार्थी</u>: आपण पृथ्वी या ग्रहवर राहतो.</p>	
<p><u>शिक्षक</u>: बरोबर तर मला व्यागा अंजीव म्हणजे काय?</p>	
<p><u>विद्यार्थी</u>: ज्यामध्ये जीव असतो त्याला अंजीव म्हणतात.</p>	
<p><u>शिक्षक</u>: अगदी बरोबर तर मला काही अहले व्यागा वर ?</p>	जिज्ञासा जागृती
<p><u>विद्यार्थी</u>: पशु, पक्षी, कीटकनाशके, जनावरे हे प्राण्यांची उदाहणे आहेत.</p>	
<p><u>शिक्षक</u>: निर्जिव म्हणजे काय ?</p>	
<p><u>विद्यार्थी</u>: ज्यामध्ये जीव नसतो त्याला निर्जिव अस म्हणतात.</p>	
<p><u>शिक्षक</u>: अगदी बरोबर, निर्जिवांची उदाहरणे कोणकोणती आहेत ते व्याग ?</p>	पूर्वज्ञान जागृती

Principal
Bahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

विद्यार्थी:- निर्जिवांची उदाहरणे :- कुकी
टेलन, फॅन, बिडकी हे निर्जिवांची
उदाहरणे आहेत.

शिक्षक:- उद्योगावरचे अन्न खाण्याने
काय होते?

विद्यार्थी:- उद्योगावरचे अन्न खाण्याने रोग
पसरतात.

शिक्षक:- अगदी बरोबर
प्रश्न:- या शेगाचे प्रतिबंध करव्या
- आणि काय केले पाहिजे ?

विद्यार्थी:- या शेगाचे प्रतिबंधन करव्यासाठी
शक्य केले पाहिजे.

शिक्षक:- तर आज आपण मानवाचा मुख्यत
वर गरजा अन्न, वस्त्र, निवास
आहेत.

शिक्षक:- तर मग विद्यार्थी मित्रांनो आज
आपल्याला अन्न आणि अन्नाचे
रक्षण हा पाठ अभ्यासणार आहोत.

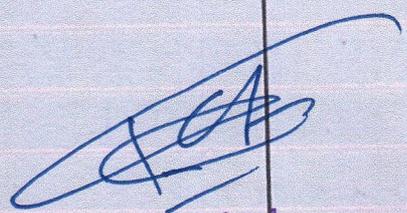
शिक्षक:- पाठाने नाव फुलकावर लिहितात.

विद्यार्थी:- लक्षपूर्वक श्रवण करतो व
पाठाने नाव लिहुन घेतो.

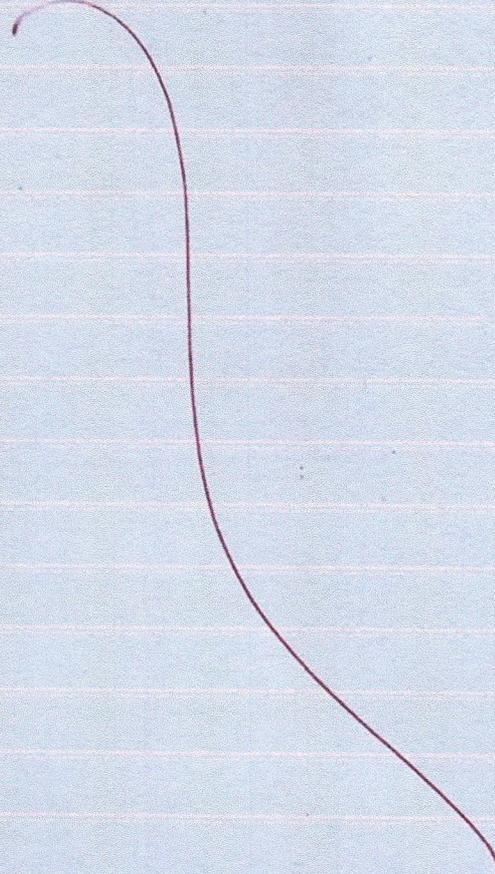
पूर्वनिष्पत्तीची
पाठ्यांवांगी
आंगड

हेतुफथन

शुद्ध विधिक
लेखन

Principal
Sahayog Sevabhai Santha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

ख

- * सुदिमपाठ वेलेत होव्यात आला
- * पुर्वअनुमवाशी सांगत घालव्यात आला

निरीक्षण करणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्याचे
 नांव इंगळ आशुषा शेहदास

स्वाक्षरी Ashu

दिनांक 26/10/2018

मार्गदर्शक
 प्राध्यापकाची सही [Signature]

दिनांक : 22/10/2018

Principal
 Sahayog Sevabhavi Sanstha
 College of Education
 Vishnupuri, Nanded.

पाठ घेणाऱ्याचे नांव

सूक्ष्म अध्यापन नोंद तक्ता

इंगळे केशवजी शिंदे

कौशल्य फलक लेखन
अध्यापन/पुनराध्यापन

अ) सुवाच्य लेखन

उपघटक	पदनिश्चयन श्रेणी (चढत्या क्रमाने)				
	१	२	३	४	५
१) प्रत्येक अक्षर स्पष्ट	✓				
२) दोन अक्षरातील योग्य अंतर		✓			
३) दोन शब्दांमधील योग्य अंतर		✓			
४) अक्षरांचे योग्य वळण	✓				
५) अक्षरांचा योग्य आकार	✓	✓			

ब) फलक लेखनातील व्यवस्थितपणा

उपघटक	१	२	३	४	५
१) सरळ ओळीतील लेखन			✓		
२) सरळ ओळीतील योग्य अंतर		✓			
३) लेखन शुद्धता	✓				
४) योग्य नियोजन			✓		

क) योग्य लेखी काम

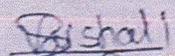
उपघटक	१	२	३	४	५
१) मुद्यांची योग्य गुंफण			✓		
२) लेखनातील आटोपशीरपणा				✓	
३) अवधान युक्त्यांचा उपयोग		✓			
४) सर्व मुख्य मुद्यांचा समावेश			✓		

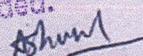
अभिप्राय :

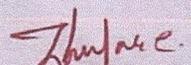
कोळाल्याच्या गोष्टी असता वापर करल्यात

आसा.

Principal
Sanjay Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

निरिक्षक छात्र शिक्षकाची सही
दिनांक ..26..10..18.....

पाठ घेणाऱ्या शिक्षकाची सही
दिनांक ..26..10..18.....

मार्गदर्शक प्राध्यापकाची सही
दिनांक ..26/10/2018.....

सूक्ष्म अध्यापन नोंद तक्ता

पाठ घेणाऱ्याचे नाव श्रीमती जयिता पुढोले फडार

कौशल्य पाठाचा प्रारंभ
अध्यापन / पुनराध्यापन

उपघटक	पदनिश्चयन श्रेणी (चढत्या क्रमाने)				
	१	२	३	४	५
१) लक्षवेधक प्रेरणा (Motivative) मिळाली काय ?		✓			
२) शेवटपर्यंत लक्ष खिळवून ठेवण्यात यश मिळाले काय ?		✓			
३) अपेक्षित पूर्वज्ञान जागृती केली काय ?	✓				
४) पाठ्य घटकांची पूर्वानुभवाशी सांगड घातली गेली काय ?	✓				

अभिप्राय : लक्षवेधक प्रेरणा मिळाली

निरीक्षक छात्र शिक्षकाची सही

पाठ घेणाऱ्या शिक्षकाची सही

मार्गदर्शक प्राध्यापकाची सही

दिनांक 27.10.18

दिनांक 27.10.18

दिनांक

सूक्ष्म अध्यापन नोंद तक्ता

पाठ घेणाऱ्याचे नाव आरती वंदक वंदना निवृत्ती

कौशल्य पाठाचा प्रारंभ
अध्यापन / पुनराध्यापन

उपघटक	पदनिश्चयन श्रेणी (चढत्या क्रमाने)				
	१	२	३	४	५
१) लक्षवेधक प्रेरणा (Motivative) मिळाली काय ?		✓			
२) शेवटपर्यंत लक्ष खिळवून ठेवण्यात यश मिळाले काय ?	✓				
३) अपेक्षित पूर्वज्ञान जागृती केली काय ?	✓				
४) पाठ्य घटकांची पूर्वानुभवाशी सांगड घातली गेली काय ?		✓			

अभिप्राय : अपेक्षित पूर्वज्ञान जागृती मिळाली

निरीक्षक छात्र शिक्षकाची सही Principal
पाठ घेणाऱ्या शिक्षकाची सही
दिनांक 27.10.18

मार्गदर्शक प्राध्यापकाची सही
दिनांक 27/10/2018

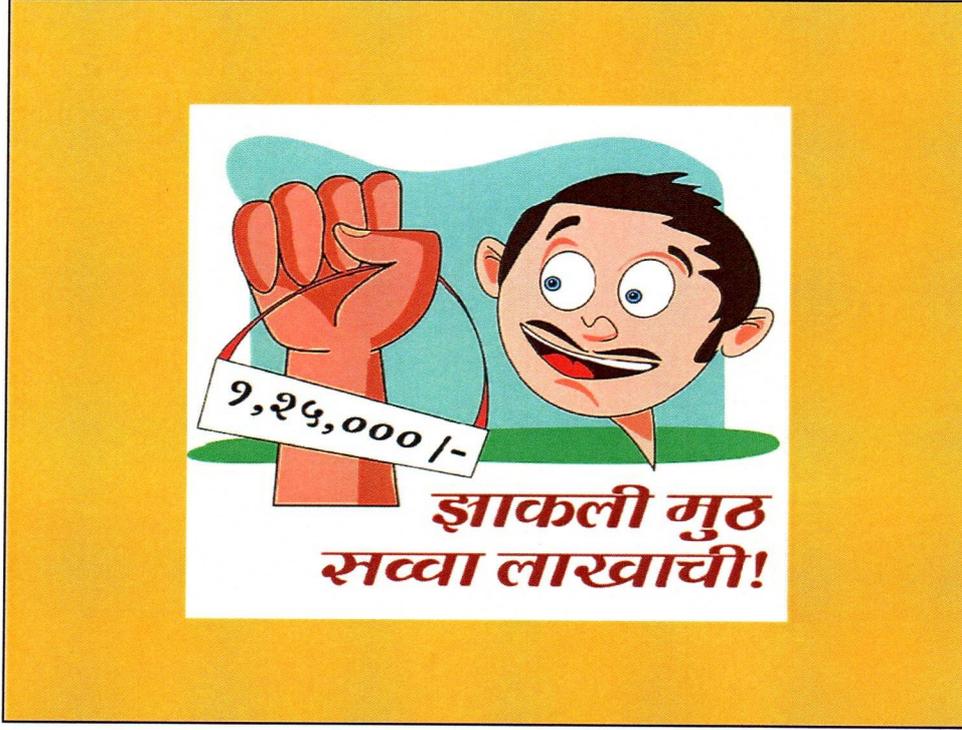
**सहयोग सेवाभावी संस्थेचे
अध्यापक महाविद्यालय
, विष्णुपुरी, नांदेड.**

नाव : सुमेधा रमेश बागल
वर्ग : बी.एड. I वर्ष (द्वितीय सत्र)
हजेरी क्र. : 23
विषय : मराठी
उपघटक : म्हणी व त्याचे अर्थ

1. जिच्या हाती पाळण्याची दोरी ती जगाते उद्धरी -
मातेकडून बालकावर सुसंस्कार होतात म्हणून ते
भविष्यात कर्तृत्ववान ठरते.
2. झाकली मूठ सव्वा लाखाची - व्यंग गुप्त
ठेवणेच फायद्याचे असते.
3. टाकीचे घाव सोसल्याशिवाय देवपण येत नाही
- कष्ट केल्याशिवाय मोठेपणा मिळत नाही.
4. टिटवी देखील समुद्र आटविते - सामान्य क्षुद्र
वाटणारा माणूस प्रसंगी महान कार्य करू शकतो.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

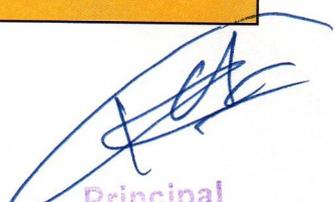
5. अति तेथे माती - कोणत्याही गोष्टीचा अतिरेक वाईटच असतो.

6. पालथ्या घड्यावर पाणी - निःबुद्ध व्यक्तीचे वर्तन सुधारत नाही.

7. आयत्या बिळात नागोबा - दुसऱ्याने स्वतःसाठी केलेल्या गोष्टीचा आयता फायदा उठविणे.

8. चार दिवस सासूचे चार दिवस सुनेचे - प्रत्येकाची वेळ कधीतरी येतेच.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

9. उंटावरचा शहाणा - मूर्ख सल्ला देणारा.

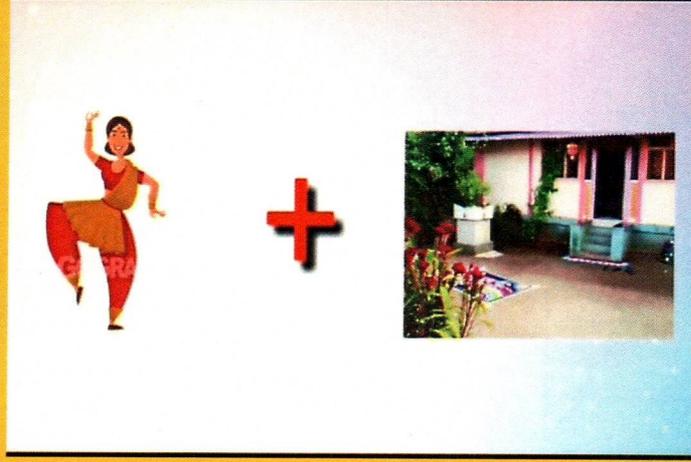
10. आईजीच्या जीवावर बाईजी उदार - दुसऱ्याचा पैसा खर्च करून औदार्य दाखविणे.

11. नाचता येईना अंगण वाकडे - स्वतःस चांगले काम येत नसणारा दुसऱ्याचे दोष काढतो.

12. आपल्याच पोळीवर तूप ओढणे - फक्त स्वतःचाच तेवढा फायदा साधून घेणे.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

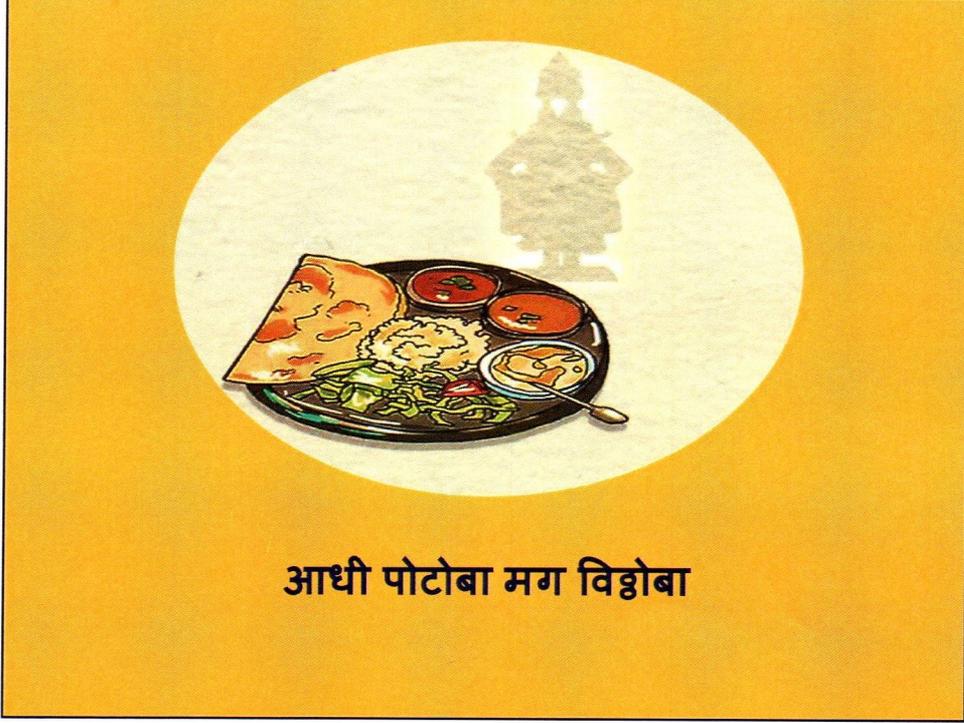

नाचता येईना अंगण
वाकडे

13. छत्तीसाचा आकडा - विरुद्ध मत असणे.
14. आंधळे दळते कुत्रं पीठ खाते - एकानं काम करावं आणि दुसऱ्यांनं त्याचा फायदा घ्यावा.
15. तेरड्याचा रंग तीन दिवस - एखादे कार्य थोडे दिवस जोरात चालून एकदम बंद पडणे.
16. आधी पोटोबा मग विठोबा - आदी पोटाची सोय पाहावी नंतर देवधर्म करावा.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

17. अगं अगं म्हशी मला कोठे नेशी - स्वतःची चूक मान्य करण्याऐवजी त्यासाठी इतरांवर दोष ठेवणे.

18. अडला हरी गाढवाचे पाय धरी - एखाद्या हुशार माणसाला देखील अडचणीच्या वेळी मूर्ख माणसाची विनवणी करावी लागते.

19. आपला हात जगन्नाथ - आपली प्रगती आपल्या कर्तृत्वावर अवलंबून असते.

20. मेल्याशिवाय स्वर्ग दिसत नाही - प्रत्यक्ष अनुभव घेतल्याशिवाय कळत नाही.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

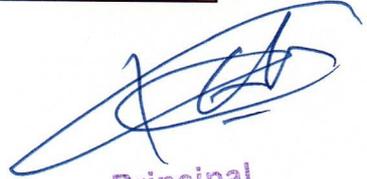
21. ज्याचे करावे बरे तो म्हणतो माझेच खरे -
एखाद्याचे भले करायला जावे तर तो विरोधच
करतो व आपलाच हेका चालवतो.

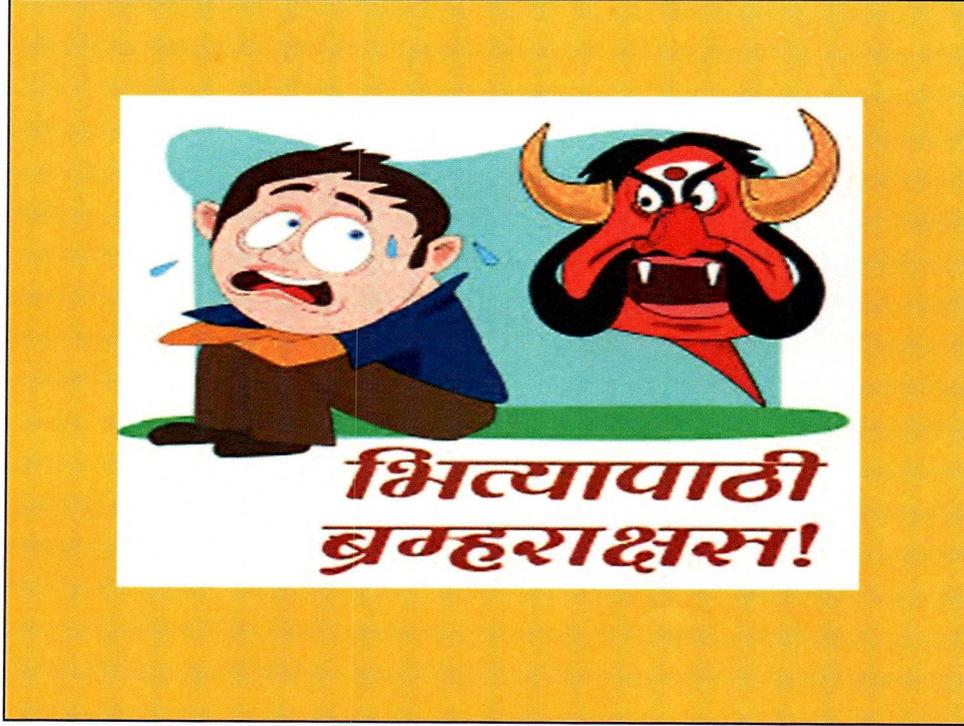
22. भित्यापाठी ब्रह्म राक्षस - भित्रा माणूस सदैव
कोणत्याही छोट्या बाबीना घाबरतो.

23. ज्याच्या हाती ससा तो पारधी - ज्याला यश
मिळाले तो कर्तबगार.

24. जित्याची खोड मेल्याशिवाय जात नाही -
मूळचा स्वभाव आयुष्यात कधीच बदलत नाही.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

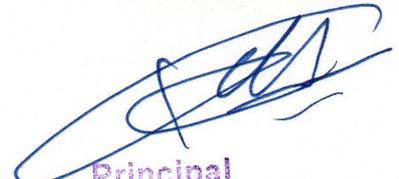
25. आंधळा मागतो एक डोळा, देव देतो दोन डोळे-
अपेक्षेपेक्षा जास्त फायदा होणे.

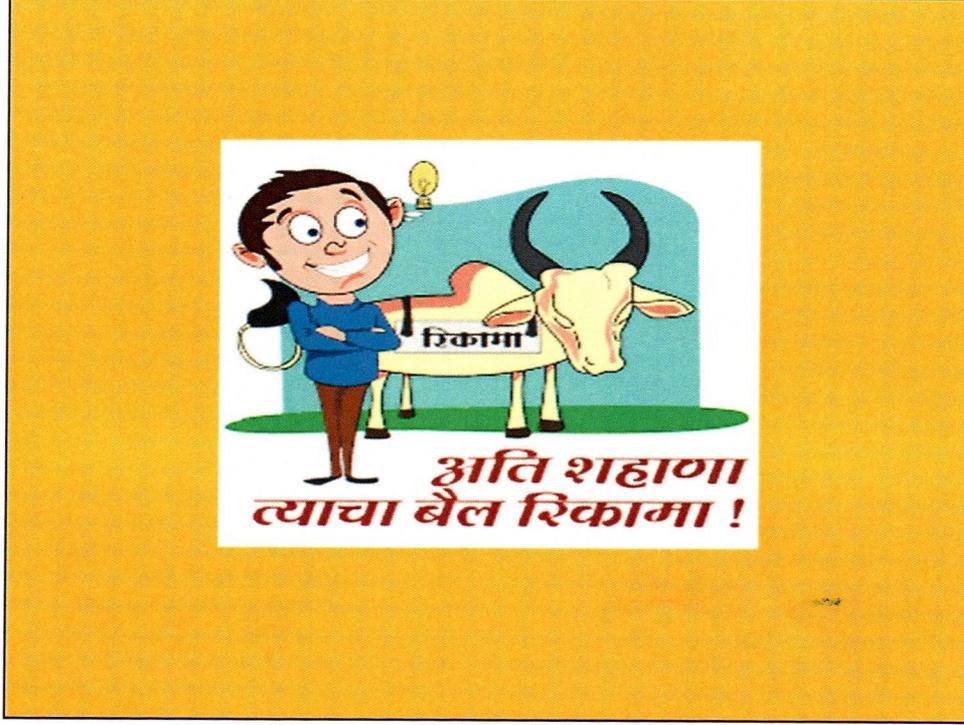
26. अति शहाणा त्याचा बैल रिकामा - जो माणूस फार
शहाणपणा करायला जातो. त्याचे मुळीच काम होत
नाही.

27. दुष्काळात तेरावा महिना - संकटात अधिक भर

28. आधी शिदोरी मग जेजूरी - आधी भोजन मग
देवपूजा.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

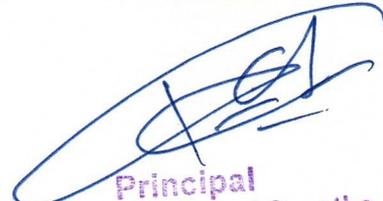
29. घरघरी मातीच्याच चुली - सर्वत्र सारखीच परिस्थिती अनुभवास येणे.

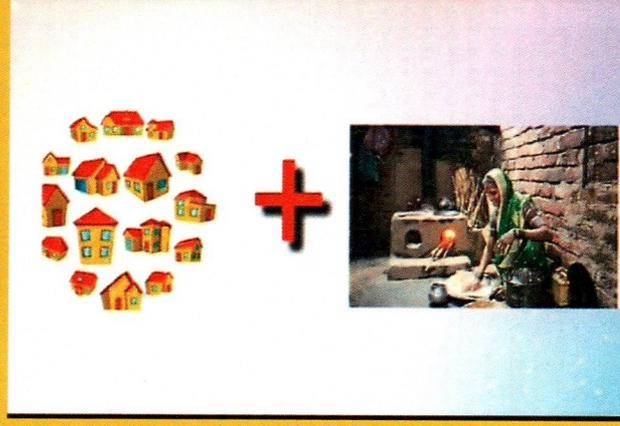
30. घोडे खाई भाडे - धंद्यात फायद्यापेक्षा खर्च जास्त.

31. चढेल तो पडेल - गर्विष्ठ माणसाचा गर्व उतरल्याशिवाय राहत नाही.

32. चालत्या गाडीला खीळ - व्यवस्थीत चालणार्या कार्यात अडचण निर्माण होणे.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

घरोघरी मातीच्याच चुली

33. बुडत्याला काठीचा आधार - संकटग्रस्त मनुष्यास छोटी मदत सुद्धा मोठी.

34. इकडे आड तिकडे विहीर - दोन्ही बाजूंनी अडचणीची परिस्थिती असणे.

35. उठता लाथ बसता बुकी - प्रत्येक कृत्याबद्दल अद्दल घडविण्यासाठी पुन्हा पुन्हा शिक्षा करणे.

36. उडत्या पाखरची पिसे मोजणे - अगदी सहजपणे अवघड गोष्टीची परीक्षा करणे.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

बुडत्याला काडीचा आधार

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

**सहयोग सेवाभावी संस्थेचे
अध्यापक महाविद्यालय,
विष्णुपुरी, नांदेड.**

नाव: सुमेधा रमेश
बागल

वर्ग: बी.एड.(द्वितीय
सत्र)

हजेरी क्र.: 23

विषय: भूगोल

भारतातील प्रमुख नद्या

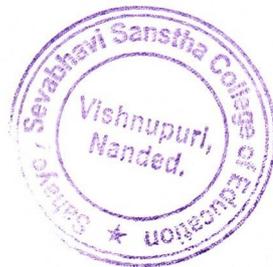
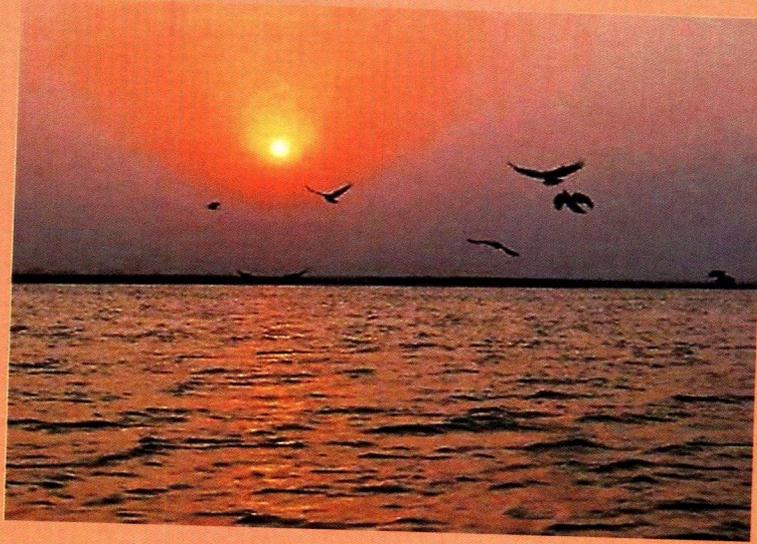
आपल्या भारत देशांमधून वेगवेगळ्या नद्या वाहतात. भारताच्या अनेक राज्यातून वेगवेगळ्या नद्या वाहतात. काही नद्यांच्या उपनद्या सुद्धा होतात. तर आपण भारतातील नद्यांची नावे व भारतातील नद्यांची माहिती जाणून घेणार आहोत.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

गोदावरी नदी

- गोदावरी नदीची गणना भारतातील प्रमुख नद्यांमध्ये केली जाते. या नदीला दक्षिण गंगा असे ही म्हटले जाते.
- गोदावरी नदीची लांबी 1450 किलोमीटर (900 मैल) आहे.
- गोदावरीचा उगम नाशिकजवळ त्र्यंबकेश्वर या ठिकाणी महाराष्ट्र राज्यात होतो.
- दारणा, प्रवरा, वैनगंगा, मांजरा इ. उपनद्या असलेल्या गोदावरीचे राजमहेंद्रीपासून 10 किमी अंतरावर व समुद्रापासून 80 किमी आधी समुद्रास मिळण्यापूर्वी दोन उपवाहिन्यांमध्ये विभाजन होते. त्यांना गौतमी नदी आणि वसिष्ठा नदी असे

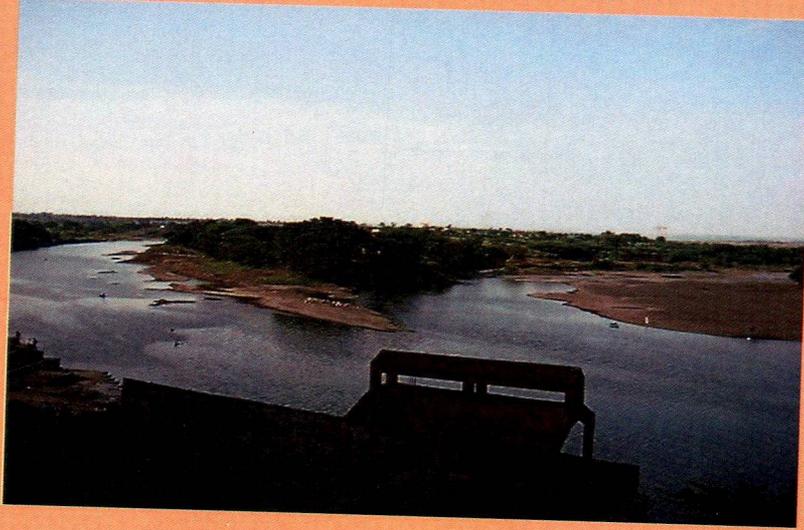

[Handwritten Signature]

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

भीमा नदी

- भीमा नदी पश्चिम भारतातील प्रमुख नद्यांपैकी एक नदी आहे.
- सोलापूर जिल्ह्यातील पंढरपूर येथे तिला चंद्रभागा म्हणतात.
- ती महाराष्ट्रात पुणे जिल्ह्यात भीमाशंकरजवळ उगम पावते व अंदाजे 831 कि.मी. आग्नेयेस वाहून कर्नाटकात रायचूरजवळ कृष्णा नदीला मिळते.
- भीमेला उजवीकडून भामा, इंद्रायणी, मुळा, निरा व माण तर डावीकडून वेळ, घोड व सीना या नद्या येऊन मिळतात.
- भीमा नदीचे पाणलोट क्षेत्रफळ 46000 चौरस कि.मी.आहे.

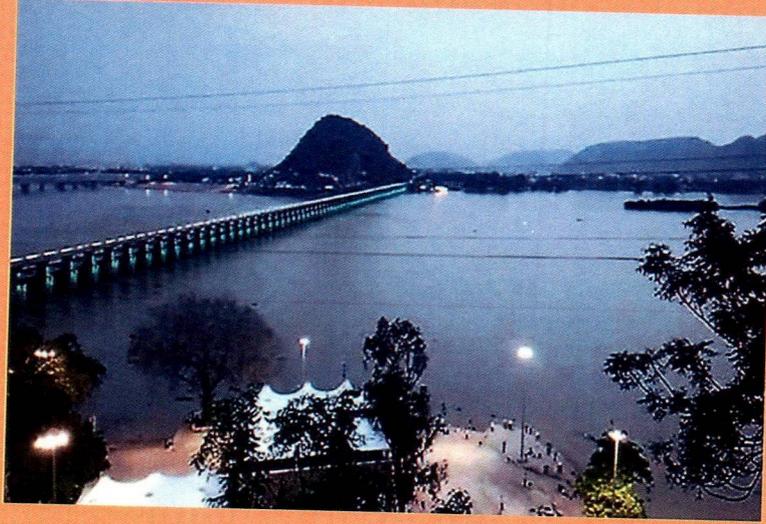

(Handwritten Signature)

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

कृष्णा नदी

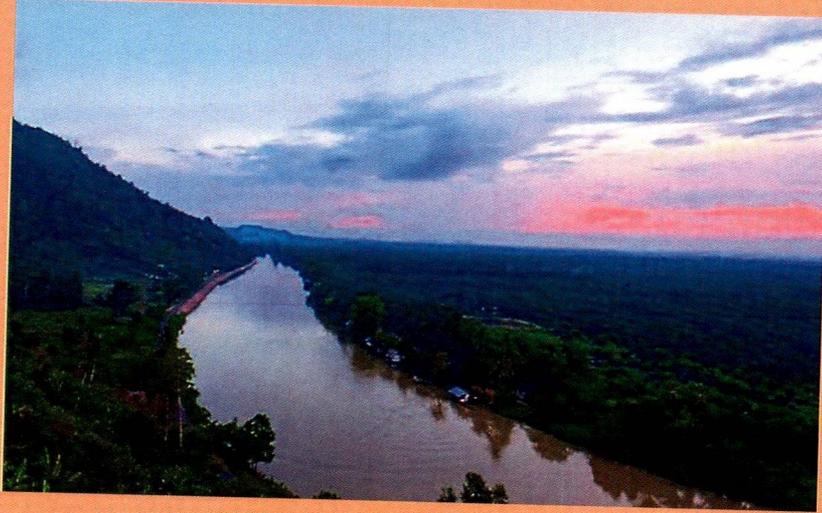
- ही दक्षिण भारतातून वाहणारी एक प्रमुख नदी आहे.
- ही नदी महाराष्ट्रातील महाबळेश्वरजवळ उगम पावून सुमारे 1400 कि.मी. अंतर पार करत आंध्र प्रदेशातील राजमहेंद्री येथे बंगालच्या उपसागराला मिळते.
- वाटेमध्ये ती वाई, भुईंज, चिंधवली, लिंब गोवे, उडतरे, माहुली (सातारा), कराड, औदुंबर, सांगली, मिरज नरसोबाच्या वाडीवरून कर्नाटक राज्यात प्रवेश करते.
- महाराष्ट्र राज्यातील कृष्णा नदीचा प्रवास 282 कि.मी.चा आहे.

[Signature]
Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

तापी नदी

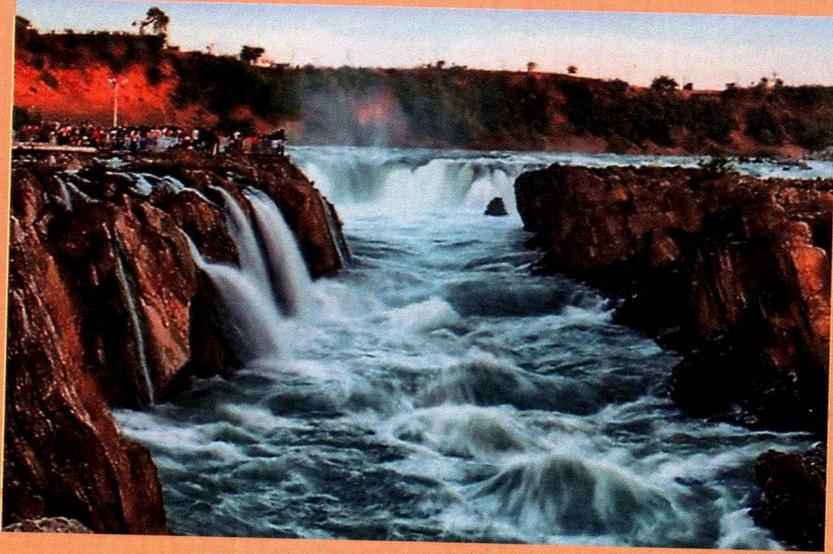
- तापी नदी ही भारताच्या पश्चिम भागातून वाहणारी नदी आहे.
- ही 'पश्चिमवाहिनी' नदी भारताच्या मध्य प्रदेश, महाराष्ट्र व गुजरात या राज्यांमधून वाहते.
- तापीच्या खोऱ्यात मध्यप्रदेशातील बेतुल जिल्हा, महाराष्ट्रातील विदर्भाचा पश्चिम भाग, खानदेश, व गुजरात येथील सुरत जिल्हा समाविष्ट आहे.
- तापी नदी मध्यप्रदेशातील बैतुल जिल्ह्यात मुलताईजवळ उगम पावते. या ठिकाणाचे संस्कृतातील मूळ नाव मूळतापी आहे.
- 724 कि.मी. लांबीचा प्रवास केल्यानंतर तापी सुरत शहराजवळ खंबातच्या आखातात अरबी समुद्राला जाऊन मिळते.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

नर्मदा नदी

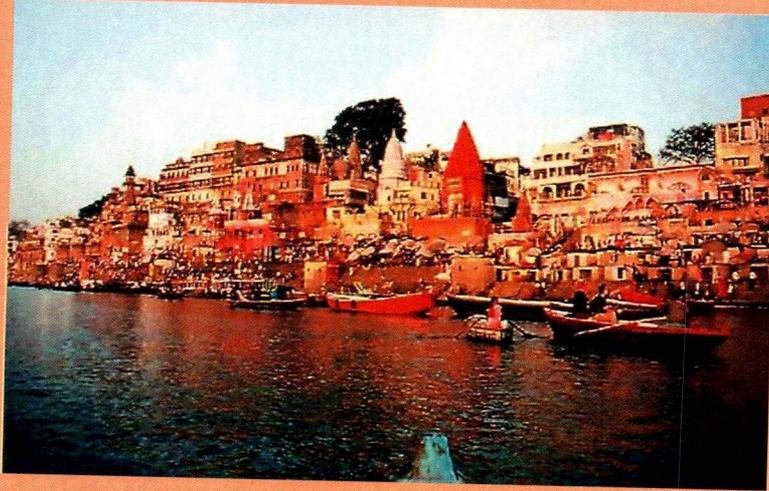
- नर्मदा नदी ही भारतातील प्रमुख नद्यांपैकी एक आहे.
- ही नदी भारताच्या मध्य प्रदेश (1078 कि.मी), महाराष्ट्र (72-74 कि.मी), गुजरात (160 कि.मी.) या राज्यांतून वाहते.
- नर्मदा भारतीय उपखंडातील पाचव्या क्रमांकाची मोठी नदी असून सर्वात मोठी पश्चिम वाहिनी नदी आहे.
- नर्मदेला रेवा, अमरजा, मेकलकन्या, रुद्रकन्या अशीही नावे आहेत.
- मध्य प्रदेशातील अनूपपूर जिल्ह्यातील विंध्याचल आणि सातपुडा पर्वतरांगांच्या पूर्वेकडील ठिकाणी असलेल्या अमरकंटक येथील नर्मदा कुंडातून नर्मदा नदी उगम पावते.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

गंगा नदी

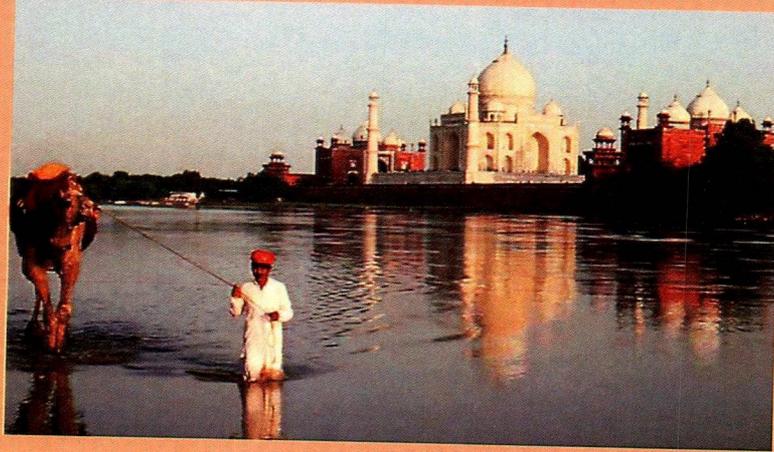
- गंगा नदी ही दक्षिण आशियातील भारत व बांगलादेश या दोन देशातून वाहणारी एक महत्त्वाची नदी आहे.
- ब्रह्मपुत्रा (लांबी 2900 कि.मी.) नदी ही भारतातील मोठी नदी आहे. गंगेची लांबी 2525 कि.मी. आहे.
- तिचा उगम भारतातील उत्तराखंड राज्यात हिमालय पर्वतातातील गंगोत्री येथे होतो. बांगलादेशात ती बंगालच्या उपसागराला मिळते.
- तेथे सुंदरबन हा जगातील सर्वात मोठा त्रिभुज प्रदेश निर्माण

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

यमुना नदी

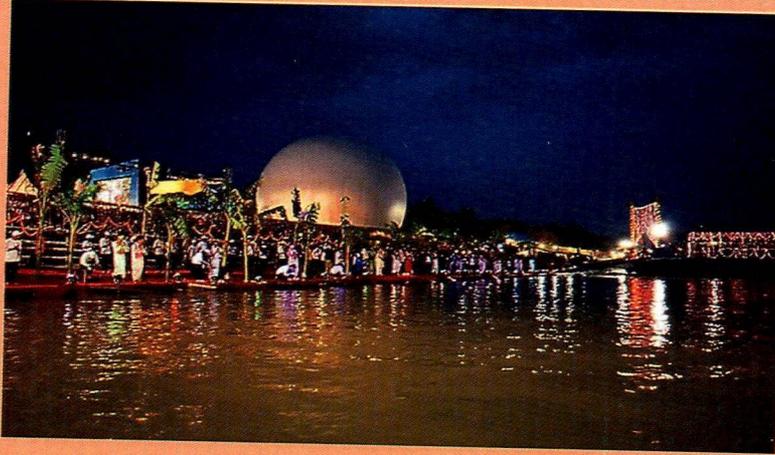
- यमुना नदी उत्तर भारतातील एक प्रमुख नदी आहे. हिमालयात उगम पावून ही नदी गंगेस मिळते.
- या नदी च्या काठावर दिल्ली, आगरा, मथुरा व इटावा ही प्रमुख शहरे आहेत.
- यमुना नदी यमुनोत्री येथून उगम पावते आणि प्रयाग (प्रयागराज) येथे गंगेला मिळते.
- चंबळ, सेंगर, छोटी सिंधू, बेतवा या प्रमुख उपनद्या आहेत.

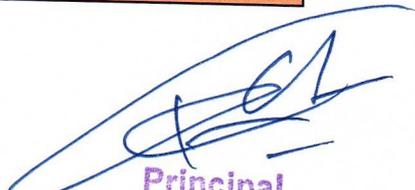

[Signature]
Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

ब्रह्मपुत्रा नदी

- ब्रह्मपुत्रा ही आशियामधील एक प्रमुख नदी आहे. ब्रह्मपुत्रा हिमालय पर्वतरांगेतील तिबेटच्या बुरांग जिल्ह्यामध्ये त्सांगपो किंवा यारलुंग झांबो (यार्लुंग त्सांगपो) ह्या नावाने उगम पावते. तेथून पूर्वेकडे वाहत येऊन ब्रह्मपुत्रा भारताच्या अरुणाचल प्रदेश राज्यामध्ये प्रवेश करते. अरुणाचल व आसाममधून नैर्ऋत्य दिशेने वाहत जाऊन ब्रह्मपुत्रा बांगलादेशामध्ये शिरते.
- बांगलादेशमध्ये तिला जमुना ह्या नावाने ओळखले जाते. बांगलादेशात ब्रह्मपुत्रेला प्रथम पद्मा ही गंगेपासून फुटलेली नदी व नंतर मेघना ह्या दोन प्रमुख नद्या मिळतात. गंगेच्या त्रिभुज प्रदेशामध्ये येऊन ब्रह्मपुत्रा बंगालच्या उपसागराला मिळते. ब्रह्मदेवाचा पत्र असे ब्रह्मपुत्रा नदीचे नाव पडले असून हिचे नाव

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

सिंधु नदी

- सिंधु नदी ही दक्षिण आशियामधील एक प्रमुख नदी आहे.
- तिबेट, भारत व पाकिस्तानातून वाहणारी प्रमुख नदी आहे.
- तिबेटमध्ये झालेल्या उगमापासून ते भारतातील लडाख पर्यंत आणि नंतर पाकिस्तानमधून ही नदी वाहते.
- इंग्रजी भाषेत या नदीला इंडस (Indus) म्हणतात.
- लांबी- 3180 km

[Signature]
Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

Principal
Bahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education
Vishnupuri, Nanded.

Sahayog Sevabhavi Sanstha's

SAHAYOG EDUCATIONAL CAMPUS

Vishnupuri, Nanded - 431606

NAME - PRITHVI LALBA YERGE

Class - B.ed . First Year (sem -- 2nd)

Subject - History

Principal

Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education

इतिहासाची साधने

भारताच्या प्राचीन कालखंडाचा अभ्यास आपण मागिल वर्षी केला आहे. यावर्षी आपण मध्ययुगीन कालखंडाचा अभ्यास करणार आहोत. भारतीय इतिहासातील मध्ययुगाचा कालावधी हा ढोबळमानाने इसवी सनाच्या नवव्या शतकापासून ते अठराव्या शतकाअखेरपर्यंतचा मानला जातो. या पाठात आपण मध्ययुगीन इतिहासाच्या साधनांचा अभ्यास करणार आहोत.

भूतकाळात घडलेल्या घटनांची कालक्रमानुसार, शास्त्रशुद्ध आणि पद्धतशीर दिलेली माहिती म्हणजे इतिहास होय.

इतिहास हा शब्द 'इति + ह + आस्' असा तयार झालेला आहे. या शब्दाचा अर्थ 'असे घडले' असा आहे.

व्यक्ती, समाज, स्थळ आणि काळ हे चार घटक इतिहासाच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाचे आहेत. इतिहास हा विश्वसनीय पुराव्यांवर आधारित असावा लागतो. या पुराव्यांनाच इतिहासाची साधने असे म्हणतात.

या साधनांचे भौतिक साधने, लिखित साधने आणि मौखिक साधने असे वर्गीकरण करून आपण त्यांची माहिती घेऊ. तसेच, इतिहासाच्या साधनांचे मूल्यमापनही करू.

या ऐतिहासिक घटनेचा अभ्यास करायचा असतो तिच्याशी संबंधित अशा अनेक बाबींचा विचार करावा लागतो. त्यासाठी ऐतिहासिक साधनांचा आधार घ्यावा लागतो. ही साधने तपासून घेणे गरजेचे असते. त्यांचा अस्सलपणा तपासावा लागतो. या साधनांचा तारतम्याने व चिकित्सकपणे वापर करणे आवश्यक असते.

Principal

Sahyog Sevabhavi Sanstha

College of Education

Warananagar, Mumbai-400004

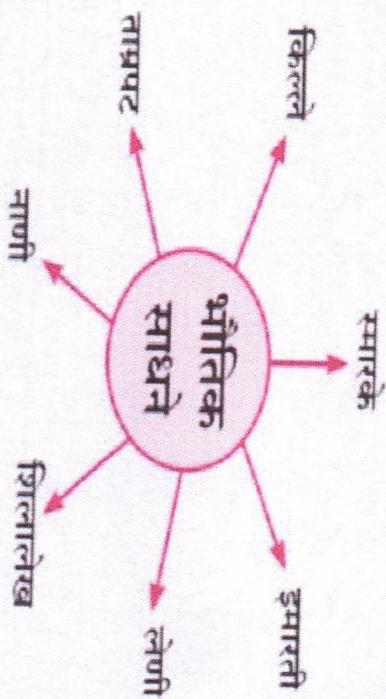

इतिहासाची साधने

भौतिक साधने म्हणजे ज्या वस्तू आपल्याला डोळ्यांनी दिसतात किंवा ज्या वस्तूंना आपण स्पर्श करू शकतो.

Principal
Sahayog Sevabhavi Sanstha
College of Education

भौतिक साधने :

वरील वस्तू आणि वास्तू किंवा त्यांचे अवशेष यांना इतिहासाची 'भौतिक साधने' असे म्हणतात.

भौतिक साधनांमध्ये किल्ल्यांचे महत्त्वपूर्ण स्थान असते. किल्ल्यांचे काही महत्त्वाचे प्रकार म्हणजे गिरिदुर्ग, वनदुर्ग, जलदुर्ग, भुईकोट हे होत. तसेच स्मारकांमध्ये समाधी, कबर, वीरगळ तर इमारतींमध्ये राजवाडे, मंत्रिनिवास, राणीवसा, सामान्य जनतेची घरे यांचा समावेश होतो. यावरून आपल्याला त्या कालखंडाचा बोध होतो. वास्तुकलेची प्रगती समजते. त्या काळातील आर्थिक स्थिती, कलेचा दर्जा, बांधकामाची शैली, लोकांचे राहणीमान इत्यादींची माहिती मिळते.

Principal

Sahayog Sevabhavi Sanstha

College of Education

Warananagar, Warananagar

भौतिक साधने

विकल्पे

स्मारके

इमारती

लेणी

वास्तू

वस्तू

शिलालेख

नाणी

लाग्रपट

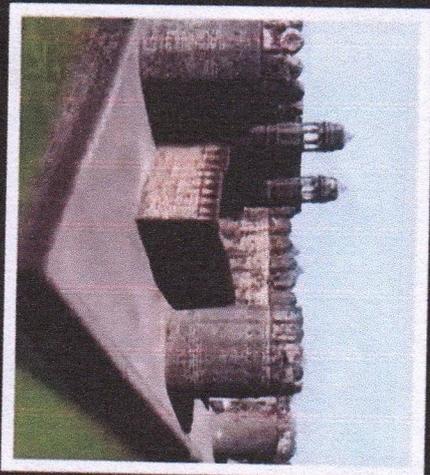
वस्तू आणि वास्तूंच्या अवशेषालाच इतिहासाची भौतिक साधने असे म्हणतात.

किल्ल्यांचे प्रकार

गिरीदुर्ग

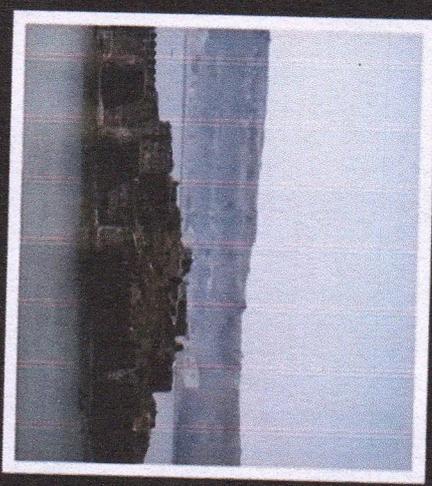
भुईकोट

वनदुर्ग

जलदुर्ग

Principal

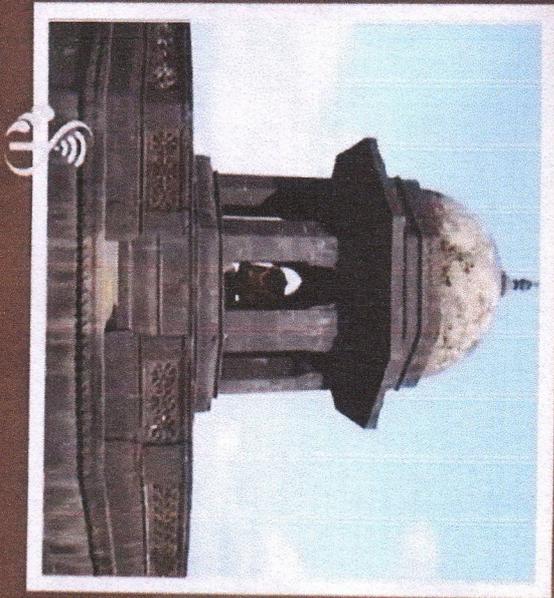
Sri. G. S. Savabhai Sanstha

College of Education

इतिहासाची साधने

स्मारके

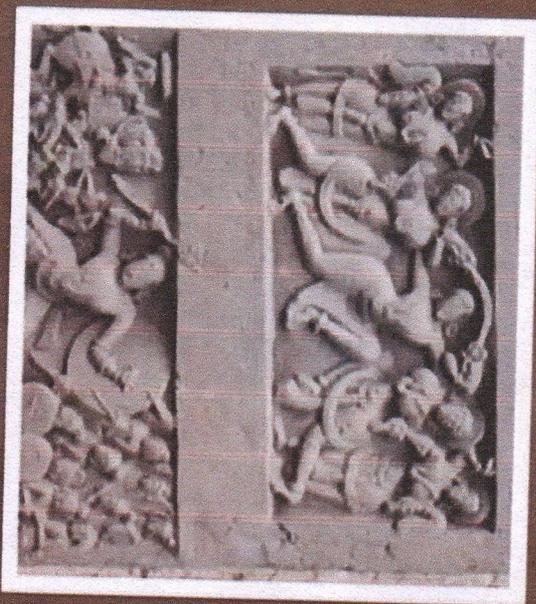
समाधी

कबर

वीरगाळ

Principal

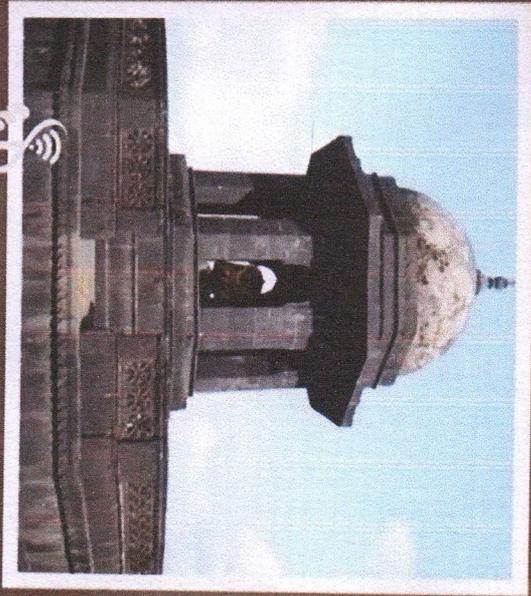

Sahayog Sevabhavi Sansitha
College of Education
Vishnupur, Maharashtra

इतिहासाची साधने

स्मारके

समाधी

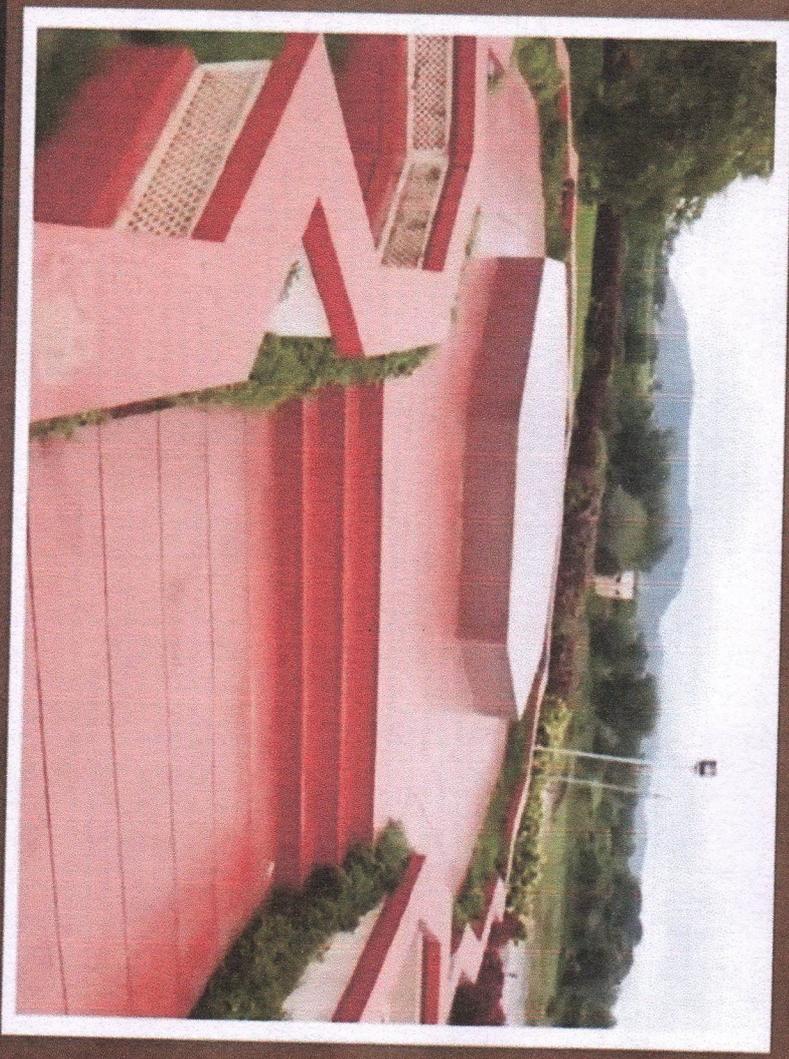
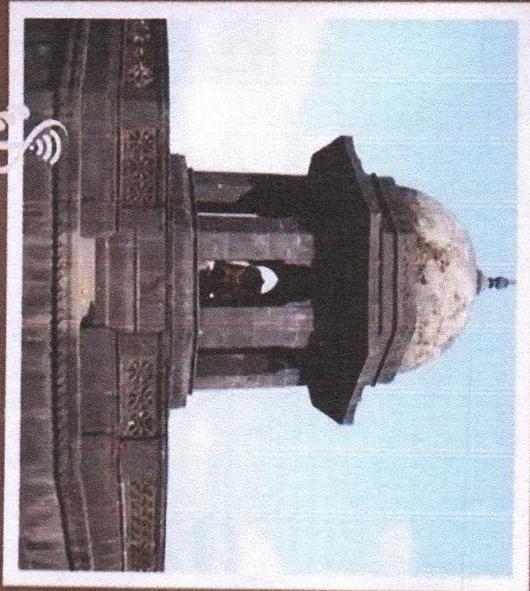

रायगडावरील शिवाजी महाराजांची समाधी.

इतिहासाची साधने

स्मारके

समाधी

कराडमधील प्रीतीसंगमावरील यशवंतराव चव्हाणांची समाधी इत्यादी.

Principal

Dr. Yashwantrao Chavhan
College of Education

इतिहासाची साधने

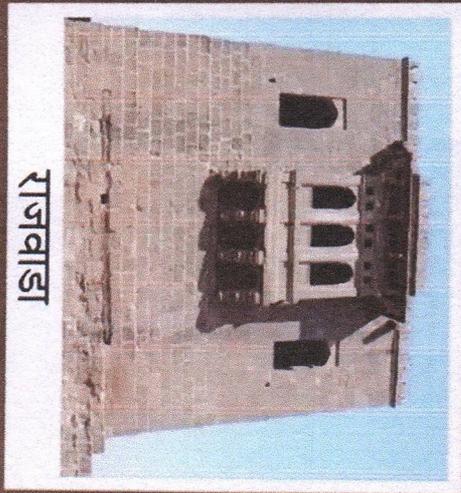
वीरगाळ

वीरगाळ म्हणजे आपल्या इतिहासाचा थेट साक्षीदार असलेला ठेवा होय.

इतिहासाची साधने

इमारती

राजवाडा

मंजीनिवास

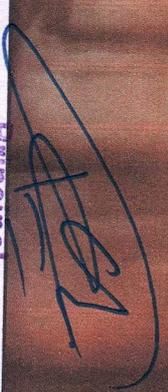
राणीवसा

लोकांची घरे

इमारतींमध्ये राजाचा राजवाडा, मंजीनिवास, राणीवसा व सामान्य लोकांची घरे यांचा समावेश होतो.

जेगी

Principal
Chhatyog Savabhavi Sanshha
College of Education
Vashimpur, Kanded.

इतिहासाची साधने

शिलालेख म्हणजे दगडावर किंवा भिंतीवर कोरलेले लेख होत.

इतिहासाची साधने

सोने

चांदी

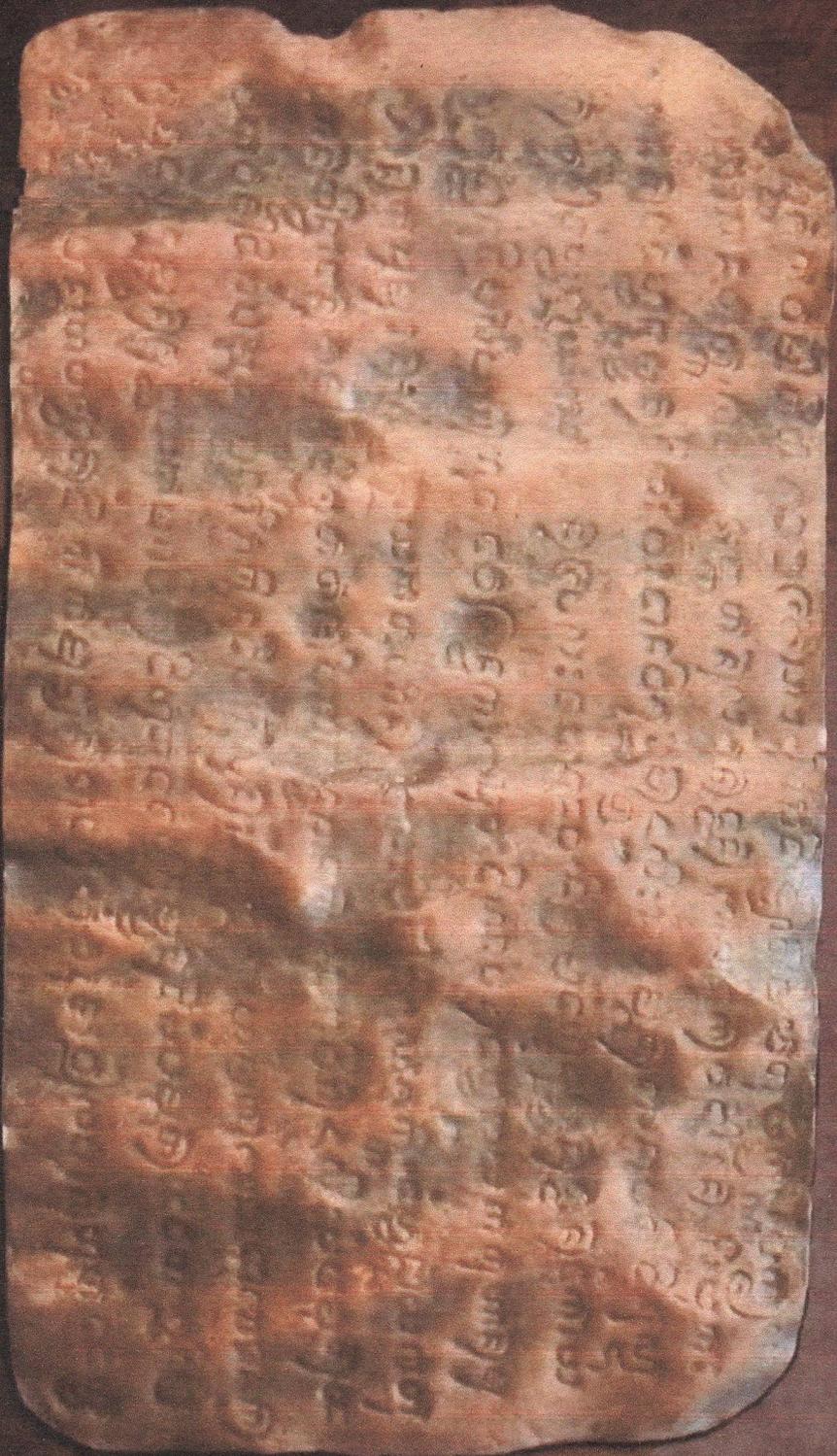

तांबे

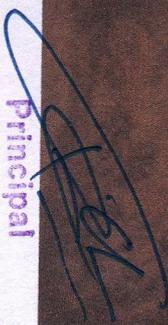
Principal

Sahayog Govabhavi Sanshodhan
College of Education

साभरपट

- राजारा
- निवाडे
- दानपत्र
- आशा

Principal
Sriyog Savabhavi Sanstha
College of Education
Mehrunani Mandali.

Thank you

Principa

**Satyajog Savabhavi Sanshodhan
College of Education**

